

**RĪGAS BĒRNU TIESĪBU
AIZSARDZĪBAS
CENTRA**

DARBA ATSKAITE

2008. gads

SATURS

Ievads.....	3
1. Bērnu tiesību aizsardzības sistēma Rīgas pilsētā.....	5
2. Kontroles un uzraudzības sektora atskaite par paveikto darbu 2008.gadā.....	7
3. RBTAC galvenā speciālista - juriskonsulta atskaite par paveikto darbu 2008. gadā.....	10
4. Informācijas un analīzes sektora atskaite par paveikto darbu 2008. gadā.....	12
5. "Uzticības tālruna" sektora atskaite par paveikto darbu 2008. gadā.....	14
6. RBTA komisijas „Lielā Serde” atskaite par paveikto darbu 2008. gadā.....	20
7. Rīgas rajonu/ priekšpilsētu bērnu tiesību aizsardzības komisiju atskaite..... par paveikto darbu 2008.gadā.....	23
8. RBTAC – Rīgas rajonu/ priekšpilsētu BTAK pasākumu ciklogramma.....	26
9. Latgales priekšpilsētas BTA komisijas atskaite par paveikto darbu 2008. gadā.....	27
10. Kurzemes rajona BTA komisijas atskaite par paveikto darbu 2008. gadā.....	37
11. Ziemeļu rajona BTA komisijas atskaite par paveikto darbu 2008. gadā.....	53
12. Zemgales priekšpilsētas BTA komisijas atskaite par paveikto darbu 2008.gadā.....	58
13. Vidzemes priekšpilsētas BTA komisijas atskaite par paveikto darbu 2008. gadā.....	66
14. Centra rajona BTA komisijas atskaite par paveikto darbu 2008.gadā.....	71
15. RBTAC priekšlikumi 2009. gada darba uzlabošanai.....	80

Ievads

Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centrs ir pašvaldības iestāde, kas īsteno uzraudzību un kontroli bērnu tiesību aizsardzības jomā, nodrošina vienotu bērnu tiesību aizsardzības sistēmas darbību un koordinē bērnu tiesību aizsardzību Rīgā.

Centram ir noteikta sekojoša struktūra: direktors, direktora vietnieks, Problēmu izpētes nodaļa, Informācijas un analīzes sektors, Uzticības tālruņa sektors, Kontroles un uzraudzības sektors; seši Problēmu izpētes nodaļas galvenie speciālisti vada centra sektorus un ir Rīgas rajonu (priekšpilsētu) Bērnu tiesību aizsardzības komisiju priekšsēdētāji.

Centra direktora vadībā strādā Rīgas bērnu tiesību aizsardzības komisija (RBTAK), kuras sastāvā ietilpst institūciju pārstāvji, kuri nodrošina bērnu tiesības savās kompetences robežās Rīgas pilsētā - Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, Rīgas bāriņtiesa, Valsts un pašvaldības policijas, Labklājības departaments, Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvalde. Bez balss tiesībām komisiju darbā piedalās rajonu (priekšpilsētu) Bērnu tiesību aizsardzības komisiju priekšsēdētāji, no bērnu vides izveidotās „Lielās serdes” pārstāvji, sabiedrisko organizāciju pārstāvji.

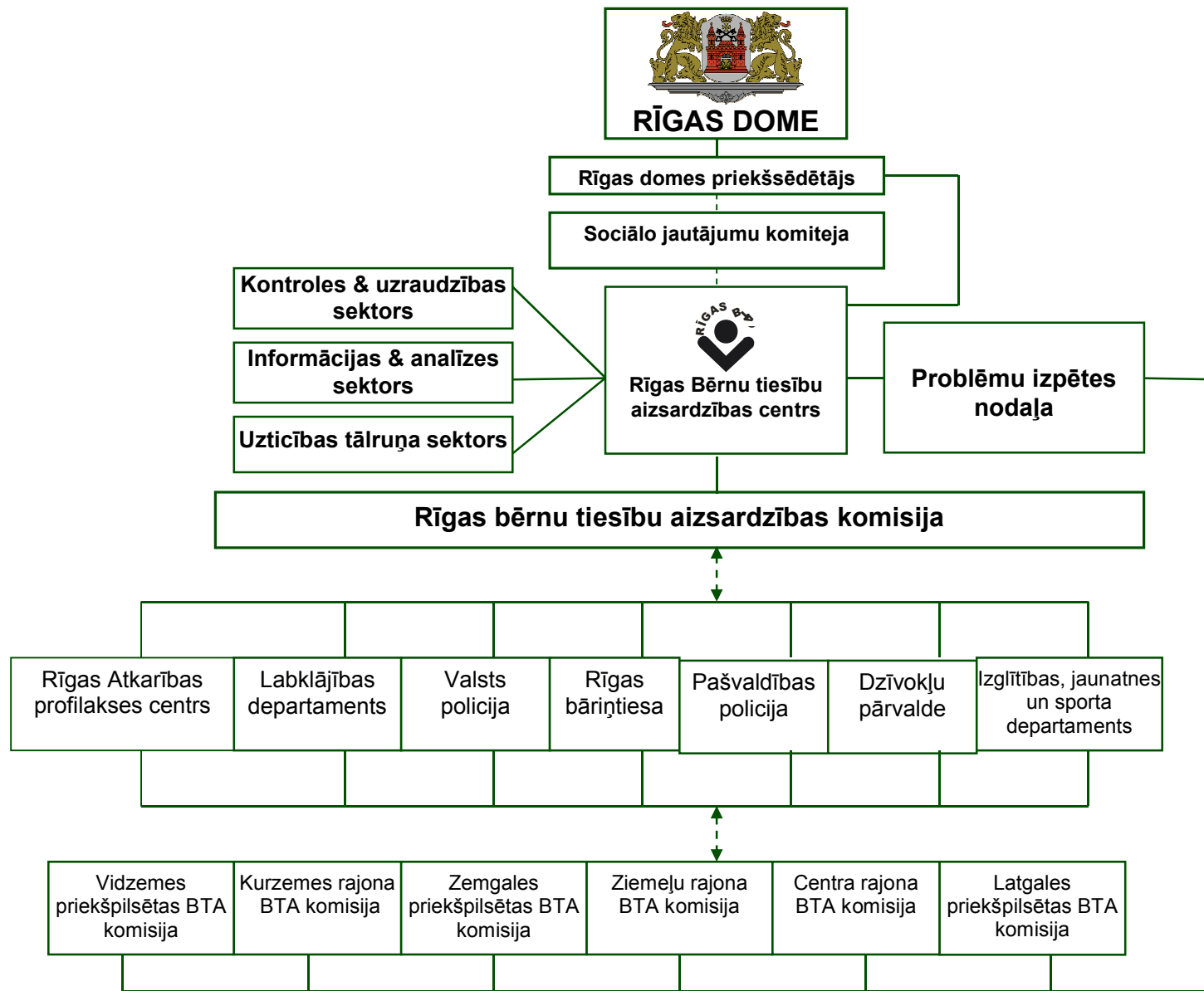
Rajonos un priekšpilsētās darbojas rajonu (priekšpilsētu) bērnu tiesību aizsardzības komisijas, kurās ir līdzīga pārstāvniecība kā pilsētas komisijā. RBTAK sēdes notiek vienu reizi mēnesī, bet rajonu (priekšpilsētu) sēdes notiek reizi divās nedēļās. Izglītības iestādēs darbojas izveidotās bērnu tiesību aizsardzību komisijas no pašu bērnu vidus, kuras koordinē sociālie pedagogi. No izglītības iestāžu BTAK veidojas rajonu (priekšpilsētu) BTAK, kuras cieši sadarbojas ar pieaugušo – speciālistu BTAK. Savukārt rajonu (priekšpilsētu) BTAK no bērnu vidus veido Rīgas BTAK, ko bērni paši nosaukuši par „Lielo serdi”. Šie visi ir bērni, kuri aktīvi piedalās centra 1997.gadā aizsāktajā kustībā „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu”. Šīs kustības dalībnieki šo gadu laikā ir devuši ļoti lielu ieguldījumu bērnu pienākumu un tiesību nodrošināšanā pilsētā.

Centrs koordinē un vada bērnu tiesību aizsardzības darbu pilsētā, tāpat arī koordinē darbu ar sociālajiem pedagogiem.

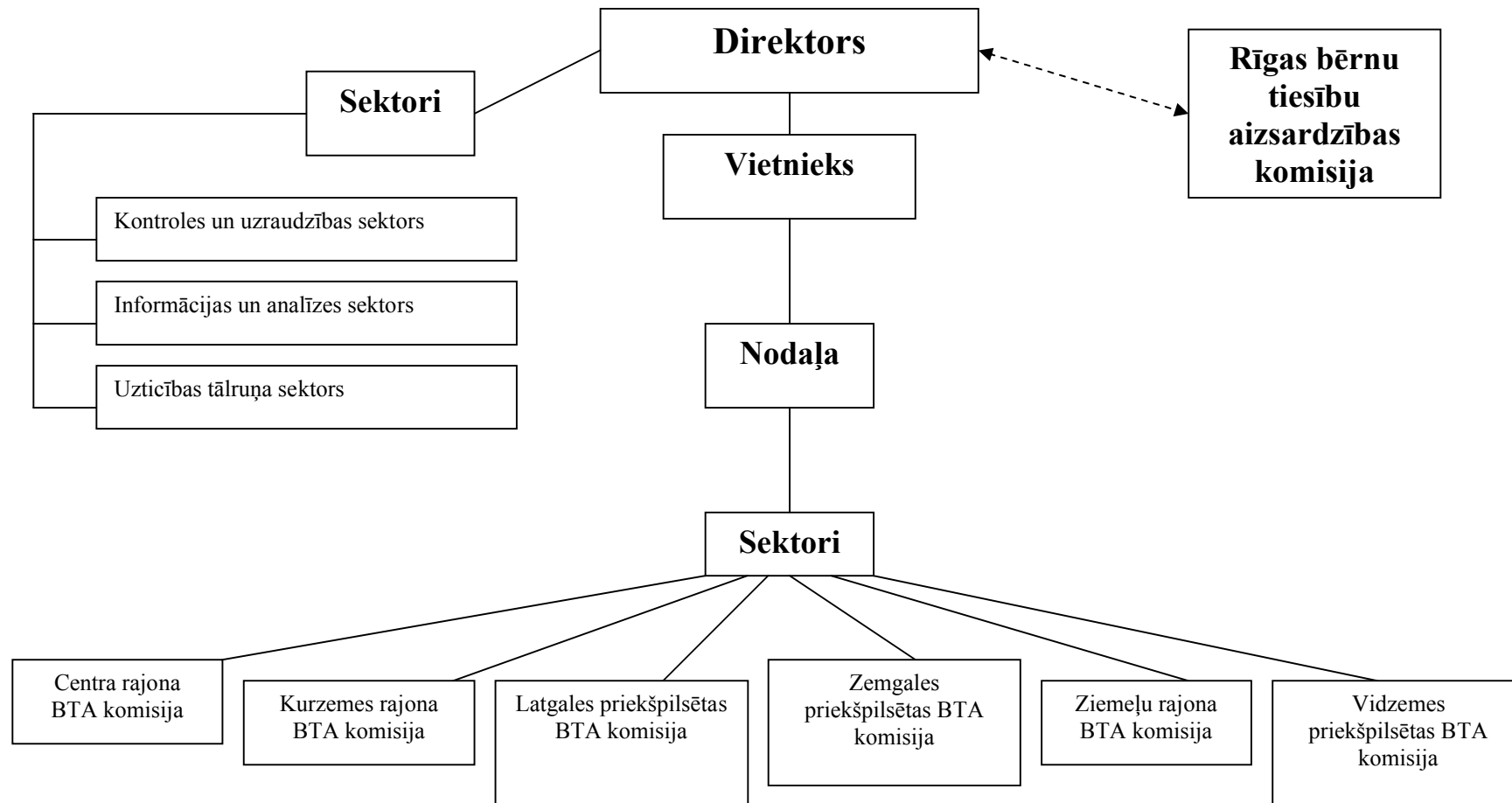
Sakarā ar RD Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta reorganizāciju un bērnu tiesību aizsardzības inspektoru štata vienību likvidāciju, RBTAK uzņēms jaunas papildfunkcijas, t.i. - piedalīšanos rajona tiesas sēdēs, risinot jautājumus par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu pielietošanu nepilngadīgajiem, kā arī padziļinātu konfliktu risināšanu skolās u.c. jautājumus saistītus ar bērnu tiesību aizsardzību skolās.

RBTAČ ir plašs sabiedriskais aktīvs ar citām institūcijām, kas darbojas bērnu tiesību aizsardzībā: Rīgas bāriņtiesa, Sociālais dienests, Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, Valsts un pašvaldības policijas, Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvalde, medicīnas darbinieki, skolotāji un skolēni no skolām, žurnālisti, politiķi u.c.

1. BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS SISTĒMA RĪGAS PILSĒTĀ

RĪGAS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRA ORGANIZATORISKĀ STRUKTŪRA

2. KONTROLES UN UZRAUDZĪBAS SEKTORA ATSKAITE PAR PAVEIKTO DARBU 2008. GADĀ

1. Sektors ir piedalījies normatīvo aktu projektu un spēkā esošo normatīvo aktu grozījumu izstrādāšanā:

1.1. Sagatavoti priekšlikumi RD Labklājības departamenta pakļautības bērnu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju audzēkņu iekšējās kārtības paraugnoteikumu projektam.

1.2. Sagatavoti priekšlikumi grozījumiem LR Ministru kabineta 16.12.2003. noteikumos Nr.726 „Kārtība, kādā veicama obligātā ārstēšana bērniem, kuriem radušies psihiski vai uzvedības traucējumi alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošu vielu lietošanas dēļ un kārtība, kādā sociālās korekcijas izglītības iestādēs bērniem nodrošināma obligātā ārstēšana no alkohola, narkotisko un psihotropo vielu atkarības.”, kā arī grozījumi Administratīvo pārkāpumu kodeksā (attiecībā uz papildsoda noteikšanu – piespiedu ārstēšana no alkohola, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošu vielu atkarības).

1.3. Sagatavoti atsevišķi RBTAC lokālie normatīvie akti, līgumi un citi dokumenti.

1.4. Sagatavota vēstule LR Tieslietu ministrijas Tiesu sistēmas departamenta Tiesiskās sadarbības nodaļai par tiesisko sadarbību ar Ukrainu uzturlīdzekļu piedziņas jautājumos.

1.5. Sagatavota informācija RBTAC izdevumam „Nākotnes Vārdā” par minimālā uzturlīdzekļu apmēra bērniem palielināšanu no 2008. gada 1. janvāra.

1.6. Sagatavota informācija RBTAC izdevumam „Nākotnes Vārdā” par grozījumiem Bērnu tiesību aizsardzības likumā, kas stājās spēkā no 2008. gada 1. oktobra.

2. Lai risinātu strīdus, kas skar bērnu tiesības, tiesas ceļā, ir sagatavoti 409 procesuāli dokumenti, tai skaitā:

2.1. Prasības pieteikumi:

- par uzturlīdzekļu piedziņu, aizgādības noteikšanu, laulības šķiršanu u.c., prasījumiem, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām – 326
- aizgādības tiesību atņemšanu (atjaunošanu) - 8
- par dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu no tā – 6
- personu paskaidrojumi tiesai - 10
- par bērna paternitātes noteikšanu (apstrīdēšanu) - 23
- pieteikumi sevišķas tiesāšanās kārtībā - 3

2.2. Pieteikumi / iesniegumi:

- par sprieduma izpildes (izlikšana no dzīvokļa) atlikšanu – 11
- personu iesniegumi valsts / pašvaldību institūcijām – 11

2.3. Blakus sūdzības par tiesas lēmumiem – 2

2.4. Apelācijas sūdzības - 3

2.5. Sūdzības par kriminālprocesa uzsākšanu (izbeigšanu) - 3

2.6. Sūdzības Administratīvajai tiesai – 3

3. Ar lūgumu palīdzēt atrisināt konkrētas problēmas, kas radušās ģimenēm ar bērniem, ir sagatavotas 133 vēstules fiziskām un juridiskām personām, tai skaitā:

- Rīgas domei - 12
- valsts un pašvaldības policijai – 24
- tiesām – 3
- zv. tiesu izpildītājiem – 6
- Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai - 11
- LR Tiesībsarga birojam – 2
- prokuratūrām - 2
- RD Īres valdei – 2
- Tieslietu ministrijai – 1
- Rīgas bāriņtiesai - 8
- RP SIA „Rīgas Satiksme” – 4
- citām iestādēm/amatpersonām - 9
- atbildes (vēstules) iesniedzējiem – 49

4. Sektora pārstāvji ir piedalījušies:

- Seminārā „Iepirkuma atļauta un neatļauta sadalīšana un iepirkums no 1000 līdz 10000 Ls – aktuālie problēmjautājumi un nākotnes perspektīvas”.

5. Ir sniegtas 1850 juridiskas konsultācijas (vidēji 7-9 dienā), kā arī konsultācijas pa tālruni un elektronisko pastu gan privātpersonām, gan pašvaldības un valsts institūciju darbiniekiem.

Rezumējums: Izvērtējot Sektora darba apjomu 2008.gadā un salīdzinot to ar 2007.gadā paveikto, secināts, ka sektora darba apjoms ir palielinājies sekojoši:

- sastādīto procesuālo dokumentu skaits ir palielinājies par 109 (t.i., par 36%);
- sagatavoto vēstuļu skaits ir palielinājies par 50 (t.i., par 60%);
- vidēji par 410 palielinājies sniegto konsultāciju skaits (t.i., par 28,5%).

RBTAC Kontroles un uzraudzības sektors apkopojot svarīgākās problēmas, kas radušās apmeklētājiem, secina sekojošo:

Ņemot vērā ekonomiskā stāvokļa pasliktināšanos valstī un Rīgā, nemitīgi pasliktinās arī apdraudētākās iedzīvotāju daļas – ģimeņu ar bērniem – stāvoklis. Tieši ģimenes ar bērniem bieži atrodas neaizsargātā stāvoklī:

- Joprojām pastāv gadiem ilgi samilzusī mājokļa problēma Rīgā. Tūkstošiem ģimeņu ar bērniem atrodas uzskaitē palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājuma risināšanā. Līdz ar to, ar katru gadu palielinās sniegto konsultāciju skaits dzīvokļa jautājumos. Diemžēl, šī problēma ir grūti risināma, jo pašvaldība nav spējīga nodrošināt pietiekamā daudzumā jaunu mājokļu celšanu, un uzskaitē esošo ģimeņu skaits saglabājas nemainīgi liels.
- Nemainīgi liels ir saglabājies juridisko konsultāciju skaits par ģimenēm, kurās viens vai pat abi no vecākiem ir devušies peļņā uz ārzemēm. Šajās ģimenēs bērni tiek atstāti bez pienācīgas aprūpes vecvecāku vai attālāku radnieku uzraudzībā, kuri nespēj tikt galā ar bērnu audzināšanu. Viena no laulātajiem ilgstoša atrašanās ārzemēs nereti ir arī ģimenes iziršanas cēlonis. Tādējādi materiālās labklājības labā tiek upurētas ģimeniskās vērtības. Pēdējā laikā biežāk ir konstatēti gadījumi, kad vecāki (arī nepilsoņi) izbrauc uz ārzemēm kopā ar bērniem.
- Sakarā ar to, ka jau vairākus gadus uzturlīdzekļus bērnam, kuram kāds no vecākiem nespēj nodrošināt bērna minimālo uzturu, izmaksā valsts Uzturlīdzekļu garantiju fonds, biežāk kāds no vecākiem vēlas tiesas ceļā noteikt bērna paternitāti.
- Joprojām grūtības vecākam, kurš audzina bērnus, sagādā arī uzturlīdzekļu piedziņa no otra vecāka, ja tas atrodas ārzemēs – Eiropas Savienībā vai trešajās valstīs, tādēļ jāpilnveido tiesiskā sadarbība ar citām valstīm, izstrādājot reālu uzturlīdzekļu piedziņas mehānismu.

Kontroles un uzraudzības sektora vadītāja P.Hohrina

3. RBTAC GALVENĀ SPECIĀLISTA - JURISKONSULTA ATSKAITE PAR VEIKTO DARBU 2008. GADĀ

1.	Sniegtās konsultācijas	121
2.	Atbildes uz iesniegumiem, vēstulēm, iesniegumi tiesībsargājošām un citām iestādēm	98
3.	Pārstāvība tiesas sēdēs	46
4.	Sastādītas apelācijas sūdzības	3
5.	Sastādītas blakus sūdzības	8
6.	Pārstāvība policijas iestādēs	11
7.	Centra nolikuma projekta izmaiņas	1
8.	Sastādīti iebildumi revīzijai, pārbaudei	1
9.	Semināri bāriņtiesām pēc pašvaldību iniciatīvas	2
10.	Lekcijas likumdošanas jautājumos „Lielajai serdei”	9
11.	Nodarbības ar Ziemeļu rajona Bērnu tiesību komisiju	11
12.	Piedalīšanās iesniegumu pārbaudēs	5
13.	Sagatavoti priekšlikumi grozījumiem tiesību normās par bērnu piespiedu ārstēšanu no atkarībām	1

1. 2007.gadā konsultācijas sniegtas ģimenēm ar nepilngadīgiem bērniem, nepilngadīgajiem bērniem par problēmām skolā, ģimenē, kā arī par problēmām ar noslēgtiem līgumiem par dzīvojamo telpu īri denacionalizētajos namos, šo namu īpašnieku patvarību pret īrniekiem, īrnieku, kuru aizgādībā ir nepilngadīgi bērni izlikšanu no dzīvojamām telpām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas, bērna paternitātes noteikšanu, uzturlīdzekļu piedziņu no vecākiem, bērnu atkarības jautājumos, par bērnu skolu iekšējās kārtības pārkāpumiem, sakarā ar bērnu vardarbību, vecāku un bērnu konfliktiem u.c.
2. Atbildes uz vecāku un citu personu iesniegumiem, kuri saistīti ar problēmām ģimenēs ar nepilngadīgiem bērniem, nepilngadīgo bērnu pārkāpumiem, ierosinātiem kriminālprocesiem.
3. Iesniegumi tiesībsargājošām iestādēm, galvenokārt, tika iesniegti saistībā ar vardarbību pret bērniem, ar pieprasījumiem par ierosināto kriminālprocesu virzību.
4. Centra pārstāvība tiesas sēdē, galvenokārt, saistīta ar audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem, kā arī ierosinātajiem kriminālprocesiem pret pieaugušajiem par

vardarbību pret bērniem sabiedrībā un ģimenē, sadarbībā ar Rīgas bāriņtiesu pildot sevišķā aizbildņa un likumiskā pārstāvja pienākumus.

5. Apelācijas sūdzības un sūdzības tika sastādītas A.Voitovas, lietās.
6. Blakus sūdzības tika iesniegtas Madzules (2), Knodzes, Voitovas lietās.
7. Centru pārstāvēju, Launerta,, Frīdmaņa (2), Knodzes lietās.
8. 2007.gada laikā tika pārstrādāts Centra nolikuma (projekta variants 5).
9. 2007.gada revīzijas komisijai un Centra iekšējo dokumentu aprites kārtības ievērošanas pārbaudes komisijai tika sastādīti iebildumi par atsevišķiem revīzijas komisijas un pārbaudes komisijas pārbaūžu rezultātiem.
10. „Lielās serdes” dalībniekiem un Ziemeļu rajona Bērnu tiesību aizsardzības komisijas locekļiem izskaidroju Rīgas domes saistošos noteikumus par sabiedriskās kārtības ievērošanu, ģimenes tiesības, Konvenciju par bērna tiesībām, Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteiktos bērnu pienākumus pret ģimeni, skolu, sabiedrību un valsti, kā arī bērnu tiesības, tai skaitā uz drošību un vardarbības izskaušanas iespējām skolā savstarpējā saskarsmē.
10. Novadīju seminārus Latvijas pagastu bāriņtiesu priekšsēdētājiem un pašvaldību sociālajiem darbiniekiem seminārus par aktuālajiem jautājumiem, kas saistīti ar bāriņtiesu un sociālo darbinieku darbību pagastos, atbildēju uz viņiem neskaidrajiem jautājumiem, analizējām pretrunas likumdošanā un mēģinājām rast atbildes viņu problēmu risināšanā.
11. Piedalījās ģimenes apstākļu pārbaudēs Bergas, Knodzes, un Strautiņas ģimenēs u.c.
12. Sagatavoti un iesniegti attiecīgām iestādēm priekšlikumi grozījumiem likumdošanā ar mērķi ieviest nepilngadīgo piespiedu ārstēšanu no visām atkarībām.

Galvenais speciālists - juriskonsults I.Vikmane

4. INFORMĀCIJAS UN ANALĪZES SEKTORA ATSKAITE PAR PAVEIKTO DARBU 2008. GADĀ

1. Tehniskie darbi:

- Uzturēta un papildināta RBTAC mājas lapa (<http://www.bernutiesibas.lv>), aktualizēta pieejamā informācija. .
- Dažādu RBTAC, rajonu/priekšpilsētu BTAK rīkoto pasākumu foto dokumentēšana, uzņemto materiālu arhivēšana un publicēšana RBTAC mājas lapā internetā, avīzē „Nākotnes vārdā”, žurnālā „Mūsu rajons” un citur.
- Regulāra ar RD domēna ieviešanu saistīto pasākumu veikšana – lietotāju konsultēšana, saiknes uzturēšana ar RD Informācijas Tehnoloģiju centru.
- RBTAC rīkoto pasākumu tehniskā nodrošināšana (IT, audio, video – pēc vajadzības).
- IT un ar to saistīto jomu atbalsta sniegšana RBTAC IT lietotājiem.

2. Materiālu sagatavošana:

- Turpināta RBTAC informatīvo, reprezentācijas materiālu sagatavošana un iespiešana, lai popularizētu RBTAC un RBTAC „Uzticības tālruni”.
- Izstrādātas, iespiestas un saņemtas uzlīmes un vizītkartes ar diennakts „Uzticības telefona” kontaktinformāciju.
- Veikta RBTAC, rajonu/priekšpilsētu BTA komisiju organizēto pasākumu norises atspoguļošana medijos – avīzēs, interneta mājas lapā, žurnālos, bukletos, standos, u.c.
- Tekstu rediģēšana un noformēšana publicēšanai žurnālā „Mūsu Rajons” (12 numuri).
- Avīzes „Nākotnes vārdā” (2 numuri) rakstu/ bilžu rediģēšana, noformēšana un izdošana.
- Turpināta RBTAC informatīvo materiālu ar „Uzticības tālruņa” simboliku un kontaktinformāciju izplatīšana konferencēs, semināros, BTA komisiju sēdēs, „Lielās serdes” sanāsmēs un citur.
- Uzsākta 2008.gada 21., 22.novembrī notikušās starptautiskās zinātniski praktiskās konferences „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums personības attīstībai ” materiālu apkopošana.
- RBTAC darbības apraksta un kontaktinformācijas sagatavošana informatīvajiem medijiem (telefona katalogos, internetā).

3. Piedalīšanās konferencēs, semināros, BTAK pasākumos un aktivitātēs:

- RBTAC popularizēšana, reklāmas materiālu un avīzes „Nākotnes vārdā” izplatīšana 2008.gada 1.septembra pasākumā „Zem viena jumta” Vērmanes dārzā organizētajā informatīvajā akcijā.
- Piedalīšanās RBTAC, rajonu un priekšpilsētu BTA komisiju rīkotajos pasākumos – BTAK sēdēs, „Lielās serdes” sanāksmēs, atspoguļojot to darbu centra mājas lapā <http://www.bernutiesibas.lv> gan vizuāli, gan aprakstos.
- Organizējām un veidojām Latvijas radio 4 regulāru programmu „Dienu pēc dienas”, kura atspoguļo RBTAC, rajonu/priekšpilsētu BTAK un, galvenokārt, bērnu BTA komisiju darbu un iziet ēterā 2 reizes mēnesī.
- Dažādu konkursu organizēšana: piemēram, fotokonkursa par labākajiem zīmējumiem RBTAC 2009. gada kalendāram”, ar devīzi „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu”, utml.
- Organizēšana un piedalīšanās Starptautiskajā zinātniski praktiskajā konferencē „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums personības attīstībai.” (2008.gada 21., 22. novembris).
- Informatīvo materiālu izdare un RBTAC popularizēšana Rīgas skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs.
- RBTAC kontaktinformācijas precizēšana un aktualizēšana dažādās mājas lapās, kur ir ievietota informācija par RBTAC.
- Tehniski sagatavoti rakstiski materiāli RBTAC administrācijai.
- Piedalīšanās visu RBTAC iniciēto projektu izstrādē un realizācijā.
- Galveno ievēribas cienīgo notikumu vizuāla dokumentēšana, atspoguļošna RBTAC mājas lapas kino zālē.

4. Priekšlikumi turpmākai darbībai:

- Akcentēt informatīvo materiālu nozīmi bērnu un jauniešu audzināšanā.
- Turpināt izplatīt 2008. gadā izstrādāto informatīvo bukletu par bērnu pienākumiem un tiesībām pirmsskolas vecumā.
- Izstrādāt informatīvu bukletu par bērnu pienākumiem un tiesībām krievu valodā.
- Atjaunot RBTAC interneta mājas lapas dizainu, padarot to bērniem vieglāk uztveramu, saprotamu un pieejamu.

Informācijas un analīzes sektora vadītājs

Ivars Lovnieks

5. „UZTICĪBAS TĀLRUŅA” SEKTORA ATSKAITE PAR PAVEIKTO DARBU 2008. GADĀ

2008. gadā Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centra (turpmāk Centra) „Uzticības tālrunis” (turpmāk UT) savas darbības divpadsmitajā gadā darbu turpināja bez pārtraukuma visas diennakts režīmā kā darbdienās, tā arī brīvdienās un svētkos.

2008. gadā uzklauti **9016 zvani** (1.kv. 2178, 2. kv. 2245, 3. kv. 2234, 4.kv. 2359 zvani).

Neskatoties uz to, ka darbojas arī divi citi ar bērniem saistīti uzticības tālruņi, zvanot uz kuriem nav jāmaksā, Centra UT speciālistiem darba kļūst arvien vairāk. Turpinām pieņemt zvanus no taksofonu kabīnēm uz mūsu budžeta rēķina, kas **nodrošina bērniem, kuriem nav naudas un telefona, iespēju piezvanīt**. Par zvaniem no fiksētā tālruņa aparāta un no mobilā tālruņa uz Centra UT ir jāmaksā, kas ir negatīvs faktors, tomēr tas samazina blēņu zvanu īpatsvaru.

Rīgas BTAC UT saņem zvanus ne tikai no Rīgas, bet dažkārt arī no pārējās Latvijas teritorijas. Uzticības tālruņu ētika uzliek pienākumu atbildēt un, savu iespēju un kompetences robežās, sniegt palīdzību jebkuram zvanītājam. Nepieciešamības gadījumos, telefoniski vai rakstiski informējam vietējās bāriņtiesas, sociālos dienestus un Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju.

2008. gadā darbs kļuvis vēl grūtāks, jo risināmo problēmu loks kļūst arvien komplicētāks, problēmas arvien ielaistākas. Laikā, kad nestrādā bāriņtiesa un sociālās palīdzības dienesti (brīvdienas, svētku dienas, darbdienas vakari un nakts stundas), saņemot informāciju, ka notikusi vardarbība pret bērnu vai ir aizdomas, ka bērns atrodas apdraudējuma apstākļos, dežūrējošais speciālists **rīkojas operatīvi**, iesaistot valsts vai pašvaldību policiju, meklējot iespēju ievietot bērnu (dažkārt kopā ar māti) aprūpes iestādē. Atrast piemērotu brīvu vietu nav viegli, jo ļoti bieži šīs iestādēs ir pārpildītas.

Saņemto zvanu problemātika, tāpat kā iepriekšējos gados, ir ļoti plaša. Jāuzsver, ka lielākā daļa zvanu satur vairākas problēmas, ko iespējams konstatēt tikai ilgākas sarunas gaitā, reizēm pat tikai turpmākajā darbā. Zvanītāji, sniedzot informāciju, vēlas saņemt arī padomus par iespējamiem problēmu risināšanas ceļiem.

Pieaugušo zvanos turpina palielināties zvanu gadījumi, kas skar ģimenes attiecības, tajā skaitā vecāku un vecvecāku savstarpējās attiecības ar bērniem un mazbērniem. Joprojām daudz zvanu par laulību šķiršanas problēmām, paternitātes noteikšanu un uzturlīdzekļu piedziņu. Sociālo problēmu loks nav samazinājies, bet turpina pieaugt progresējoši.

Īpaši satraucoša ir vardarbības problēma visos tās izpausmes veidos. Milzīgas sociālās noslāņošanās apstākļos, sociālās netaisnības un zemās pedagoģiskās izglītības līmeņa radītā

vardarbība ir visaptveroša: bērns pret bērnu, skolotājs pret bērnu un otrādi, vecāks pret savu vistuvāko – pret savu bērnu... u.t.t.

Ievērojami ir pieaudzis gadījumu skaits, kad pedagogi un sociālie pedagogi zvana uz UT vai tālruņa sektora vadītājam par gadījumiem skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs, kad vajadzīga palīdzība īpaši sarežģītu situāciju risināšanā. Daudz saskaramies ar, iespējams, psihiski slimo cilvēku (gan pieaugušo, gan bērnu) problēmām.

Bērnus, jauniešus satrauc savstarpējo attiecību jautājumi, viņiem trūkst pozitīvā piemēra. Lielu postu nodara plašsaziņas līdzekļi (tai skaitā internets), noārdot klasiskās vērtības un jebkuras barjeras, radot nenobriedušajos prātos galēju visatļautību.

Lai informētu sabiedrību, Centra UT tiek reklamēts dažādās tālruņu uzziņu grāmatās, žurnālos „Mūsu Rajons”, „Mans Īpašums”, „Psiholoģijas Pasaule”, Centra izdotajās brošūrās, bukletos, uzlīmēs, vizītkartēs. Tālruņa numurs ievietots vairāku izdevniecību un skolu izdotajās skolēnu dienasgrāmatās.

Lai informētu sabiedrību par Rīgas BTAC un UT sektora darbu, esam snieguši intervijas dažādiem preses izdevumiem, tālruņa speciālisti piedalījušies plašsaziņas līdzekļu raidījumos (TV, radio).

Mūsu tālrunī zvani tiek pieņemti gan no bērniem, gan no pieaugušajiem saistībā ar ģimenēm un bērniem. Pēc pieņemtajiem zvaniem UT darbinieki iesnieguši 157 ziņojumus (par 67% vairāk kā iepriekšējā gadā). Daudzos gadījumos pēc sarunas aicinām zvanītājus uz Centru ar iesniegumu. Dažkārt jau uzreiz pēc saņemtā zvana sagatavota vēstule attiecīgajām iestādēm (pašvaldības vai valsts policijai, sociālās palīdzības dienestam, bāriņtiesai, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai).

Diezgan bieži tālrunī saņemtā informācija ir nepilnīga vai neprecīza, tādēļ jāiegulda darbs, lai, izmantojot pieejamās datu bāzes, to precizētu un papildinātu.

Daļā gadījumu problēmas mēģinām noskaidrot un novērst, sadarbojoties ar skolu sociālajiem pedagogiem, skolu psihologiem un klašu audzinātājiem. Ja nepieciešams, pēc tam rakstām arī ziņojumu Centra direktoram.

UT darbinieki strādā ar iesniegumiem un citiem dokumentiem pēc Centra direktora vīzas. Veiktas pārrunas ar dažādām auditorijām par bērnu tiesībām un pienākumiem, par bērnu veselības, saskarsmes jautājumiem, par Centru un UT.

Kopā ar citiem Centra speciālistiem un citu institūciju pārstāvjiem veiktas pārbaudes ģimenēs un ar bērniem saistītās iestādēs (piem. audžuģimeņu biedrība).

Sniegtas klātienē konsultācijas klientiem Centrā. Turpinām uzkrāt informāciju par sabiedriskajām organizācijām, kuras darbojas ar bērniem. Bērnu tiesību pārkāpumu gadījumos esam snieguši liecības policijai par saņemto informāciju

Pieredzes apmaiņa un kvalifikācijas celšana.

UT speciālisti ir piedalījušies Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas semināros par aktualitātēm BTA jomā valstī, apguvuši apmācības programmu, saskaņā ar LR MK noteikumiem nr.729 „Noteikumi par speciālu zināšanu apguves kārtību bērnu tiesību aizsardzības jomā un šo zināšanu saturu”.

Galvenā speciāliste Sarmīte Zeire piedalījās divos Rīgas domes organizētajos semināros par RD lietvedības sistēmas pilnveidošanu.

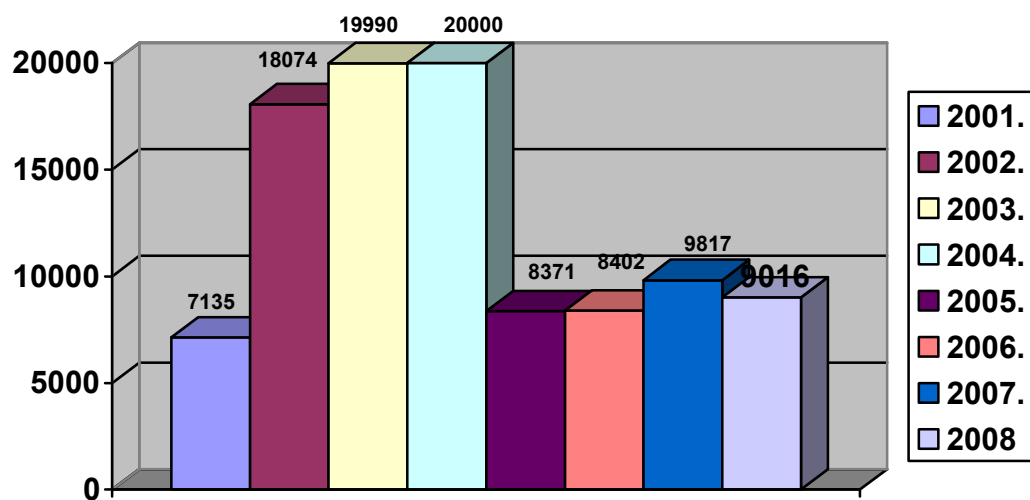
Inta Biezā piedalījās ”Sabiedrības veselības aģentūras” organizētajā seminārā „Pasaules Veselības organizācijas diena bez tabakas” un seminārā „Bērnu drošība” Rīgas domē .

UT darbinieki iespēju robežās piedalījās Centra organizētajos pasākumos: 1. jūnijā Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltītajā pasākumā „Zem viena jumta” Vērmanes dārzā, Starptautiskajā zinātniski praktiskajā konferencē „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums personības attīstībai”.

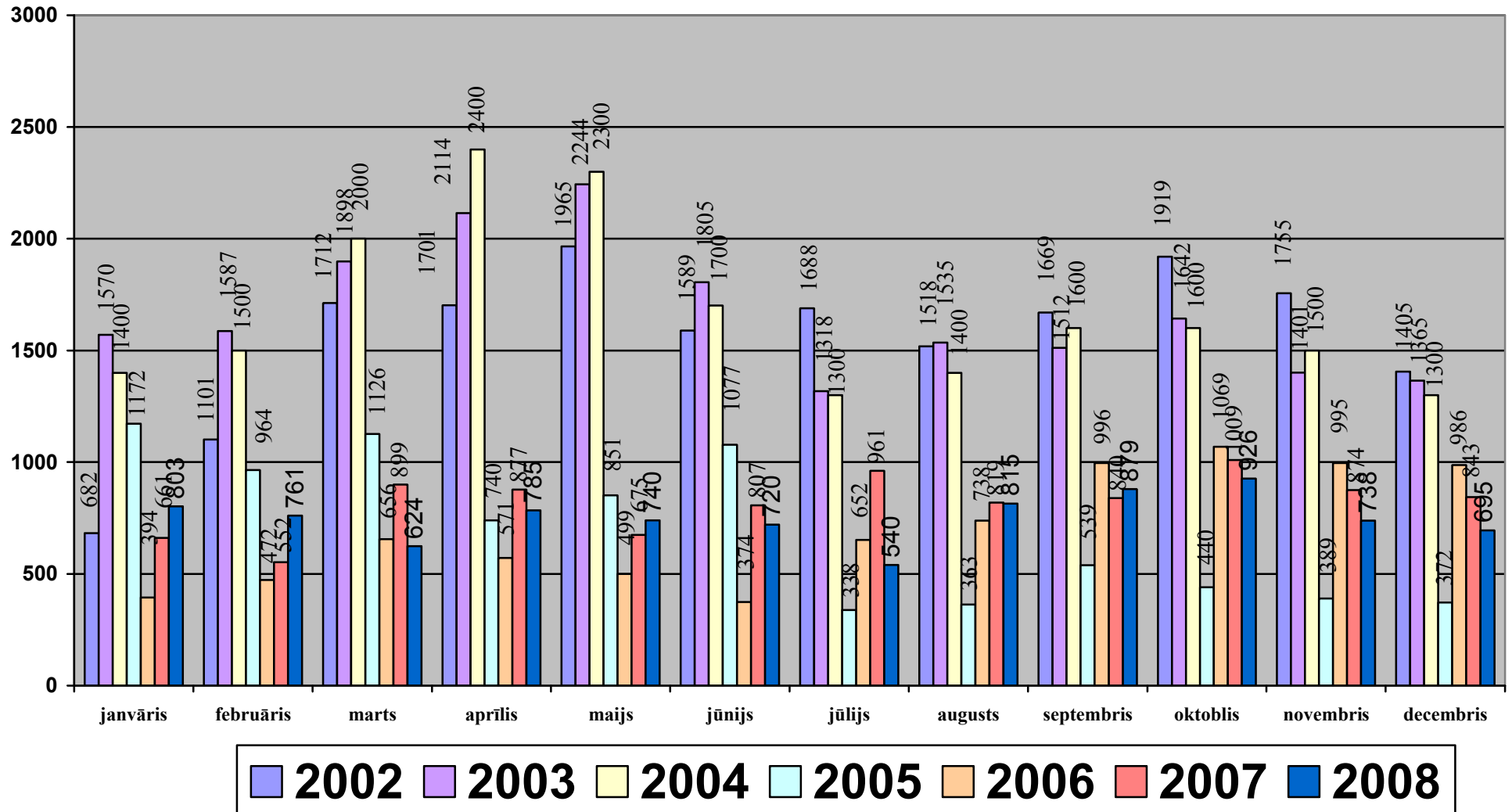
„Uzticības tālruņa” darbinieki **papildus** tiešajam zvanu uzklauššanas, palīdzības sniegšanas un zvanu reģistrācijas darbam veic arī citus darbus:

- sekretāra un lietveža pienākumus;
- personālsastāva dokumentu kārtošanu;
- arhīva dokumentu kārtošanu;
- apmeklētāju uzklauššanu un iesniegumu pieņemšanu;
- dokumentu reģistrēšanu Rīgas domes datu bāzē;
- dokumentu kopēšanu;
- sanāksmju protokolēšanu;
- koplietošanas telpu uzkopšanu;
- preses sistematizāciju.

Saņemto zvanu skaita izmaiņas pa gadiem (2001. – 2008. g.)

SAŅEMTIE ZVANI

Priekšlikumi „Uzticības tālruņa” sektora darbam:

1. Saņemto zvanu datu bāzes inovācija sadarbībā ar Informācijas un analīzes sektoru .
2. UT speciālistu „izdeģšanas sindroma” problēmas mazināšana.

Pielikumā 2 grafiki:

1. Saņemto zvanu skaita izmaiņas pa gadiem (2001. – 2008.g.)
2. Saņemto zvanu skaits pa mēnešiem (2002. – 2008.g.)

**„Uzticības tālruņa” sektora vadītāja
Inta Biezā**

**6. RĪGAS PILSĒTAS SKOLU JAUNIEŠU KUSTĪBAS
„BĒRNS PALĪDZ BĒRNAM, BĒRNS AIZSARGĀ BĒRNU”
RĪGAS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS KOMISIJAS
„LIELĀ SERDE” ATSKAITE
PAR PAVEIKTO DARBU 2008. GADĀ**

„Lielā serde” ir jauniešu kustības „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu” Rīgas bērnu tiesību aizsardzības komisija, kuru veido pēc brīvprātības principa visu Rīgas rajonu/priekšpilsētu aktīvākie skolu Bērnu tiesību aizsardzības komisiju dalībnieki, kas labi orientējas bērnu tiesību aizsardzības jomā, kā arī sociālajos un politiskajos jautājumos.

„Lielā serde” savā darbībā vadās pēc 1989.gada ANO Ģenerālās asamblejas konvencijas par bērnu tiesībām, LR 1998.gada 19.jūnija Bērnu tiesību aizsardzības Likuma un citiem LR normatīvajiem aktiem, kā arī pēc „Lielās serdes” nolikuma.

2008. gadā notika 24 RBTAK „Lielā serde” sēdes. Tās vadīja komisijas priekšsēdētāja Signe Smilga (Rīgas komercģimnāzija), Signei ir daudzu gadu pieredze darbā par bērnu tiesībām un pienākumiem, viņa vada arī Bērnu tiesību aizsardzības komisiju Latgales priekšpilsētā. Sekretāres pienākumus veica Līva Geistarte (Rīgas J.Poruka vidusskola).

Aizvadītajā gadā „Lielās serdes” darbs savas kompetences ietvaros bija virzīts uz bērnu tiesību aizsardzību, pienākumu ievērošanu, regulāri tika uzklausi Bērnu tiesību aizsardzības komisiju dalībnieku un citu nepilngadīgo viedokļi, ņemtas vērā viņu intereses organizējot dažādas aktivitātes. Sēžu laikā tapušas idejas un izvirzīti priekšlikumi ne tikai audzināšanas darba uzlabošanai skolēnu un jauniešu vidū, bet radušies vērtīgi scenāriji daudzajiem RBTAK „Lielā serde” rīkotajiem pasākumiem.

„Lielās serdes” pārstāvji 2008.gadā turpināja piedalīties Īpašu uzdevumu ministra Elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāta realizējamās Net-Safe un Hotline

projektos „Drošība internetā.” Projektu mērķi ir informēt un izglītēt bērnus, jauniešus un vecākus interneta satura drošības jomā- par iespējamiem draudiem internetā: naida kurināšana, rasisms, bērnu pornogrāfija un pedofilija, kiberterrorizēšana, personas privātās informācijas (identitātes) zagšana, datu ļaunprātīga izmantošana u.tml., kā arī panākt, lai internets būtu bērniem droša vide, radot iespēju tiešsaistē ziņot par pārkāpumiem internetā.

2008. gada 29.maijā „Lielās serdes” pārstāvji ņēma aktīvu līdzdalību Starptautiskajā bērnu aizsardzības dienā, ko Ziemeļu rajona Izpilddirekcijas telpās organizēja RBTAC, kurā tika sveikti

aktīvākie skolu 9. un 12.klašu absolventi- rajonu/priekšpilsētu BTAK locekļi. Uz pasākumu tika uzaicināti arī Rīgas skolu korekcijas klašu skolēni un skolēni ar speciālām vajadzībām.” Lielās serdes” aktīvisti bija sagatavojuši aktivitātes radošajās darbnīcās. Vēl viens pasākums par godu

Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai, kurā piedalījās „Lielās serdes” pārstāvji notika veikalā „Stokman”. „Lielās serdes” aktīvisti piedalījās Ziemeļu rajona Izpilddirekcijas organizētajā pasākumā „Kaimiņu dienas”. Par šo pasākumu norisi tika izveidoti informatīvie stendi.

2008.gada 1.septembrī kā jau vairākus gadus iepriekš, „Lielās serdes” dalībnieki piedalījās Zinību dienai veltītajā pasākumā „Zem viena jumta,” izplatot informatīvos materiālus un sniedzot atbildes pasākuma dalībniekiem par viņus interesējošiem jautājumiem bērnu tiesību aizsardzības jomā.

2008. gadā RBTAK „Lielā serde” dalībnieki aktīvi piedalījās diskusijās par bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem Radio programmā „Diena pēc dienas.” No 8.oktobra līdz 3.novembrim RBTAC rīkoja foto un zīmējumu konkursu par tēmu „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu”. Labākie zīmējumi un fotogrāfijas tika izmantoti RBTA centra 2009.gada kalendāra izveidei. ”Lielās serdes” vadītāja Signe Smilga kļuva šī konkursa uzvarētāja.

Latgales priekšpilsētas un Centra rajona skolu BTAK organizētajā pasākumā „Kas ir personība” S.Smilga ar savu uzstāšanos prezentēja BTAK „Lielā serde” darbu.

BTAK „Lielā serde” dalībnieki par godu Latvijas jubilejai izloloja un īstenoja video akciju aptaujājot Rīgas iedzīvotājus Līvu laukumā, pie Saeimas nama, pie Brīvības pieminekļa un Āgenskalna raj. par sekojošiem jautājumiem :

- * Ko Jūs dāvināsiet Latvijai tās jubilejā?
- * Kā Jūs šodien jūtaties Latvijā?
- * Kas šobrīd Latvijai visvairāk vajadzīgs?

Šīs video akcijas rezultāti tika izmantoti Starptautiski zinātniski praktiskā konferencē „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums personības attīstībai”, kurā Signe Smilga uzstājās par tēmu „Bērni, vide un audzināšana”.

Aizvadītā gadā „Lielās serdes” pārstāvji organizēja vairākās labdarības akcijās, viena no tām bija turpinājums projektam „Tu neesi viens” apciemojot un iepriecinot ar saldumiem un dāvanām bērnu slimnīcas „Gaiļezers” mazos pacientus.

2008. gadā par aktualitātēm savā darbā RBTAK „Lielā serde” aktīvisti sniedza RBTAC mājas lapā, laikrakstā „Nākotnes vārdā” un žurnālā „Mūsu rajons”.

2008. gadā, lai RBTAK „Lielā serde” dalībnieki labāk orientētos valstī notiekošajā, izprastu sociālekonomisko un politisko situāciju valstī, lai bērniem būtu zināšanas un viņi tās varētu pielietot savu un vienaudžu problēmu risināšanā, pēc dalībnieku vēlmēm, viņiem tika piedāvāts izglītojošo lekciju cikls .RBTAC direktors J.Gulbis sniedza ieskatu saskarsmes psiholoģijā un politoloģijā par ģimenes tiesībām, administratīviem pārkāpumiem un atbildību informēja juriskonsults I.Vikmane.

2008. gadā bija tikšanās ar valsts policijas pārstāvi S.Dubavu, kura iepazīstināja ar nepilngadīgo prevencijas nodaļas darbību, veiktajiem pasākumiem un sadarbības iespējām.

2009. gadā, savas kompetences ietvaros, RBTAK „Lielās serdes” dalībnieki vēlētos:

- Turpināt popularizēt Rīgas pils. skolu jauniešu kustību „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu”
- Aktivizēt pieredzes apmaiņu, veicinot ciešāku sadarbību starp skolu BTAK, veidojot veicināt bērnu un pusaudžu līdzdalību socializācijas procesos.
- Pievērst sabiedrības uzmanību, ka bērni ir valsts prioritāte ne tikai vārdos, bet arī darbos.
- Turpināt skolēnu pienākumu akcentēšanu.
- Piedalīties projektos un konkursos.
- Piedalīties izglītojošās ekskursijās, kas saliedē kustības „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu” dalībniekus un veicina draudzīgu kontaktu veidošanu.

Rīgas pils. Ziemeļu raj. BTAK priekšsēdētāja L.Treija
Rīgas pils. Ziemeļu raj. BTAK galv. speciāliste D.Kravale

**7. RĪGAS RAJONU/ PRIEKŠPILSĒTU
BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS KOMISIJU ATSKAITE
PAR PAVEIKTO DARBU 2008. GADĀ**

N.p.k.		Latgale	Kurzeme	Vidzeme	Zemgale	Ziemeļi	Centrs	KOPĀ
1.	Iedzīvotāju skaits	197166	134554	173350	99981	81816	25930	712797
2.	Skolēnu skaits	16203	13232	16495	10091	8356	8639	73016
3.	Skolu skaits	33	20	31	20	19	17	140
4.	Pirmskolas bērnu iestādes	42	32	35	20	20	6	155
5.	Arodskolas	3	2	8	1	2	-	16
6.	Koledžas	3	5	5	-	1	3	17
7.	Medicīnas skolas	1	-	2	1	-	-	4
8.	BBAC	1	-	1	2	-	-	4
9.	Bērnu – bāreņu patversmes	-	3	2	1	2	1	9
10.	Internātpamatskolas (speciālās internātskolas)	3	-	3	3	1	1	11
11.	Bērnu skaits vasaras un darba atpūtas nometnēs	-	-	-	-	-	-	9362
12.	BTA skolu komisijas	25	10	23	17	7	10	92
13.	Kopējais sociālo pedagogu skaits	39	25	34	24	20	18	160
14.	Kopējais psihologu skaits	42	28	33	21	19	22	165
15.	2008.g. RBTAC saņemtie iesniegumi - sūdzības no klientiem:	352	78	146	178	133	35	922+781=1703
	- konfliktsituācijas ģimenēs	108	51	15	27	48	3	252
	- par izlikšanu no dzīvesvietas	10	3	2	23	8	2	48
	- konfliktsituācijas izglītības iestādēs	21	6	8	12	2	8	57
	- iesniegumi un sūdzības par citām institūcijām	12	11	4	15	5	-	47
	- citi iesniegumi	201	7	117	101	70	22	518
16.	Iesniegumi izskatīti RBTAC sēdēs	7	-	-	7	3	2	19
17.	Nereģistrēti iesniegumi, sūdzības, kuras atrisinātas nekavējoties ar citu institūciju sadarbību	179	110	30	8	61	27	415
18.	Iesniegumi izskatīti rajonu/priekšpilsētu BTAK	73	126	41	157	121	29	547
19.	Darbs Rīgas rajonu/priekšpilsētu BTAK komisijās (sēžu	18	18	21	19	15	11	102

	skaitis)							
20.	Darbs Rīgas rajonu/priekšpilsētu BTAK komisijās (pieņemto lēmumu skaits)	51	62	19	93	27	29	281
21.	Darbs Rīgas rajonu/priekšpilsētu skolu bērnu tiesību aizsardzību komisijās (pieņemto lēmumu skaits)	16	16	16	17	12	19	96
22.	Darbs Rīgas rajonu/priekšpilsētu bērnu tiesību aizsardzības komisijās - organizēto pasākumu skaits (apmācības, konkursi, diskusijas, labdarības akcijas, plakātu konkursi, pieredzes apmaiņa starp BTA komisijām, lekcijas)	26	37	7	21	32	17	140
23.	Pārbaudes ģimeņu dzīvesvietās pēc adresēm	97	67	19	34	33	11	261
24.	Pārbaudes institūcijās.	23	25	6	14	2	8	78
25.	Pārbaudes vasaras darba nometnēs	1	2	-	10	2	2	17
26.	Piedalīšanās sociālo pedagogu sanāksmēs	6	9	7	12	10	9	53
27.	Individuālās konsultācijas sociālajiem pedagogiem	126	114	20	46	17	88	411
28.	Neatliekamas juridiskas konsultācijas klientiem un institūcijām pa telefonu (skaits)	131	933	29	17	56	63	1350+121=1229
29.	Piedalīšanās projektu veidošanā un realizēšanā	-	-	-	2	2	-	4
30.	Administratīvās komisijas sēdes:							
	- sēžu skaits	44	22	23	10	22	48	169
	- izskatīti administratīvie protokoli	736	232	344	97	282	423	2114
31.	Iepazīšanās ar tiesu materiāliem	11	2	3	14	23	2	55
	piedalīšanās tiesās	19	3	3	12	18	2	46+57=103
32.	Darbs ar sabiedrību:							
	- avīžu izdošana (rakstu skaits)	6	11	4	7	5	4	37

- filmu izveide (iesaistīto bērnu skaits)	32	-	22	2	70	30	156
- uzstāšanās radio, TV (iesaistīto bērnu skaits)	2	24	18	26	35	4	109
- mājas lapas papildināšana (sagatavoto materiālu skaits)	-	2	-	6	7	-	15
- video metodiskais materiāls	2	-	1	2	3	1	9
- metodiskie materiāli	-	14	1	3	-	3	21
- tematisko stendu izveide (skaits)	2	3	1	2	2	6	16
- informatīvo materiālu izplatīšana un iepazīstināšana ar tiem	3183	8313	2883	2963	2813	5463	25618
- bērnu tiesību popularizēšana sabiedrībā	2600	1500	1500	1500	1500	1000	9600
- Rīgas BTAC rīkoti starptautiskie pasākumi (dalībnieku skaits)	55	33	33	33	53	22	229
- Rīgas BTAC rīkoti starptautiskie pasākumi (speciālistu skaits)	30	13	20	20	15	15	113

Informācijas un analīzes sektors	
Mājas lapa www.bernutiesibas.lv	
- veiktas izmaiņas	271
- apmeklētāju skaits	49986
- kopējo hostu skaits	45570
- skatījumi	123524
Informatīvajos portālos izvietotā informācija: www.1189.lv www.viss.lv www.visalatvija.lv	20156
- rādīts baneris.	143680

8. RBTAC – RĪGAS RAJONU (PRIEKŠPILSĒTU) BTAK PASĀKUMU CIKLOGRAMMA 2008./ 2009.gadam

	Rajons (priekšpilsēta)	Pirmdiena	Otrdiena	Trešdiena	Ceturtdiena	Piektdiena
1.	Centra rajons	✓ +	■ ▲	■ ○ 3 x mēn.	+ × 1 x mēn.	□ 1 x mēn. ■ ⊗
2.	Kurzemes rajons	✓ +	■ ■	■ ○ 2 x mēn.	+ × 1 x mēn. ▲ 2x mēn. □ 2 x mēn.	■ ■ ⊗
3.	Latgales priekšpilsēta	✓ +	■ ■	■ □ 2 x mēn. ○ 2 x mēn.	+ × 1 x mēn.	▲ ■ ⊗
4.	Vidzemes priekšpilsēta	✓ +	▲ 2 x mēn. □ 2 x mēn.	■ ○ 2 x mēn.	+ × 1 x mēn.	■ ■ ⊗
5.	Ziemeļu rajons	✓ +	■ ■	■ ▲ ○ 1 x mēn. +LS	+ × 1 x mēn.	□ ■ ⊗
6.	Zemgales priekšpilsēta	✓ +	■ ■	□ 1 x mēn. ■	+ ○ 3 x mēn. × 1 x mēn.	▲ □ 1 x mēn. ■ ⊗

⊗ - RD BTA komisijas sēde;

✓- RBTAC darbinieku sanāksme;

+ - klientu pieņemšana;

○ - darbs ar skolu Bērnu tiesību aizsardzības komisijām;

□ - darbs ar Rīgas rajonu (priekšpilsētu) Bērnu tiesību aizsardzības komisiju;

▲ - administratīvās komisijas;

× - darbs ar sociālajiem pedagogiem, skolu direktoriem;

■ - darbs ar klientu iesniegumiem; dokumentācijas analītisko materiālu kārtošana; rakstu rakstīšana avīzēm, gatavošanās uzstāšanās semināros; konsultācijas; pastāvīga likumdošanas studēšana; darba plānu, atskaišu gatavošana; dažādu projektu rakstīšana; darba kārtības izveide dažādiem pasākumiem; iepazīšanās ar tiesu materiāliem un piedalīšanās tiesās sēdēs.

9. LATGALES PRIEKŠPILSĒTAS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS KOMISIJAS ATSKAITE PAR PAVEIKTO DARBU 2008. GADĀ

2008.gadā Latgales priekšpilsētas Bērnu tiesību aizsardzības komisijai galvenais uzdevums bija, gatavojoties starptautiskajai konferencei rudenī, izzināt, kā rit audzināšanas process skolā, ģimenē, sabiedrībā, kur un kāpēc rodas sarežģījumi un problēmas un kādu risinājumu piedāvāt, lai jaunā cilvēka audzināšanas procesu padarītu kvalitatīvāku.

Dažāda veida problēmu skaits nav samazinājies, bet, gluži otrādi - pieaudzis. To sekmē ekonomiskā situācija valstī, vecāku aizbraukšana uz ārzemēm darba meklējumos, darba zaudēšana, strādāšana vairākās darba vietās vai veicot lielāku slodzi, lai ģimeni nodrošinātu, tas atņem laiku bērnu audzināšanai, kā rezultātā bērnam sākas mācību, uzvedības problēmas.

Ir palielinājies Administratīvajā komisijā izskatīto lietu skaits, arī tiesās izskatīto lietu par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanu skaits, policijas uzskaitē esošo nepilngadīgo skaits.

Darbs ar iedzīvotāju iesniegumiem un sūdzībām

Liela uzmanība tika pievērsta darbam ar klientiem, viņu sūdzībām, iesniegumiem. Tas ir viens no laikietilpīgākajiem un sarežģītākajiem uzdevumiem - risināt iedzīvotāju iesniegumos un sūdzībās minētos gadījumus un sniegt psiholoģisku, juridisku, pedagoģisku palīdzību. Lai to izdarītu, nākas sazināties ar dažādām institūcijām, apmeklēt iestādes un iesniegumā minēto personu dzīves vietas. Katrs gadījums ir individuāls un daudzreiz nav īsā laikā veicams.

Tabulā redzams, kāda tematika, problemātika ir iesniegumiem un kā pa gadiem iesniegumu skaits mainījies.

	2007.g.	2008.g.
Vardarbība pret bērnu ģimenē	26	55
Vardarbība skolā, b/d	13	21
Vecāki, kas nepilda pienākumus	35	179
Uzturlīdzekļu piedziņa un laulības šķiršana	91	145
Sūdzības par namīpašniekiem	9	9
Iesniegumi par izlikšanu no dzīvokļa	7	10
Dažādi jautājumi saistīti ar dzīvokli	5	12
Sūdzības par iestāžu un institūciju darbu	5	12
Strīdi par bērna dzīvesvietas noteikšanu	5	8

Skaitliski vislielākā sadaļa attiecas uz ģimenes problēmām. Pēdējo gadu laikā tā ir visvairāk augusi un sazarojusies.

Vardarbības gadījumi pret bērnu ģimenē ir bijuši šādi:

- Bērna fiziska iespaidošana;
- Bērna emocionāla terorizēšana;
- Bērna atstāšana bez pieskatīšanas;
- Bērna atstāšana dzīvībai un veselībai bīstamos apstākļos;
- Bērna atstāšana bez pietiekamiem iztikas līdzekļiem;
- Atteikšanās no bērna aprūpes un audzināšanas.

Izskatot iesniegumus, kuri iesniegti RBTAC, rodas iespaids, ka krīze valstī iespaido arī ģimenes attiecības. Izplatītā veids, ka pāris dzīvo kā ģimene, bet nenoformē laulību, noved pie tā, ka ļoti bieži ģimeniskās saites izrādās vājas un māte ar bērnu vai bērniem tiek atstāta, un uzturlīdzekļus bērniem tēvs izvairās maksāt, par to pārliecinoši liecina iesniegumu skaits par uzturlīdzekļu piedziņu (145).

Partneru maiņa, bezatbildība dzimumattiecībās rada nepilnās ģimenes, kur māte vienu vai vairākus bērnus audzina bez tēva, tēva vārda nav arī dzimšanas apliecībā, tas nozīmē, ka arī uzturlīdzekļus nav no kā pieprasīt.

Partneru maiņas rezultātā veidojas arī cita problēma - mātes civilvīrs ienāk ģimenē, un tas rada sarežģījumus bērnu dzīvē, jo attiecības neveidojas labvēlīgas.

Vēl vairāk, šajā gadā palielinājies iesniegumu skaits, kuros lūgta palīdzība, jo mātes civilvīrs bieži lieto alkoholu un ir agresīvs, vardarbīgs gan pret māti, gan bērniem. Šos konfliktus ir ļoti sarežģīti risināt, jo mātes ne īpaši grib kaut ko mainīt savā dzīvē, viņas varmākam viegli piedod, notic un negrib institūciju iejaukšanos. Kāda būs bērnu dzīve, tas šādām mātēm nav primārais.

Arī iejaucoties kaut ko mainīt ir grūti, jo policija negribīgi reaģē uz ģimenes strīdiem un izolē varmāku no ģimenes tikai uz pāris stundām. Šajā ziņā likumdošanā būtu jāizdara izmaiņas.

Vardarbīgu cilvēku administratīvais sods neizmainīs. Atsevišķos gadījumos, mātēm sadarbojoties, sākts kriminālprocess pret varmāku.

Iesniegumos minēti arī gadījumi, kad māte sistemātiski lieto alkoholu un ar bērnu audzināšanu un aprūpēšanu nenodarbojas. Satriecoša bija informācija par māti, kas alkohola reibumā piezvanīja uz policiju un paziņoja, ka vairs negrib savu 3 gadīgo dēlu audzināt, lai liek kur grib. Vēlāk viņa attapusies to nožēloja.

Cits gadījums - māte alkohola reibumā rudenī vēlā naktī ar bērnu ratos klīst alkoholiķu kompānijā pa ielām.

Samērā daudz iesniegumus rakstījušas vecmāmiņas, kas izsaka neapmierinātību ar to, kā vecāki rūpējas par mazbērniem. Šī tipa iesniegumi nav viennozīmīgi vērtējami, jo konflikti, nesaskaņas ģimenē, reizēm arī savtīgas materiālas intereses ir iemesli sūdzību tapšanai.

Daļa iesniegumu saistīti ar bērna dzīvesvietas noteikšanu, vecāki konfliktē savā starpā, un bērns kļūst par ķīlnieku šajās sadursmēs.

Ļoti daudzos iesniegumos jūtams, cik nevarīgi un nezinoši ir vecāki audzināšanas jautājumos. Ne tikai iesniegumos, bet arī tiesās, administratīvās komisijas sēdēs, pārrunās ar vecākiem, sociālajiem pedagogiem atspoguļojas zināšanu trūkums. Taču, diemžēl, paši vecāki to neizjūt un papildināt savas zināšanas šajā jomā nav gatavi.

Probācijas dienests piedāvāja izglītojošas nodarbības, kas palīdzētu vecākiem izprast bērnu un atrast piemērotāko veidu, lai varētu sasniegt vēlamo audzināšanas rezultātu, taču vecāku atsaucības nebija. Šī iespēja tika piedāvāta Lastādijas internātvidusskolas korekcijas klašu skolēnu vecākiem, jo skolā ir daudz jauniešu ar uzvedības un mācību problēmām. Interese par piedāvājumu bija niecīga.

Par nepieciešamību izglītot vecākus audzināšanas jautājumos tika runāts arī starptautiskās konferences „Kvalitatīva audzināšana –galvenais nosacījums personības attīstībai” darba grupā un secināts, ka šī jautājuma risinājumam vajadzētu būt valsts līmenī, lai būtu jūtami rezultāti.

2008. gadā samazinājies iesniegumu skaits, kuros ir dzīvokļa jautājums. Visbiežāk tā ir informācija par izlikšanu no dzīvokļa, par to informē tiesu izpildītāji. Sazinoties ar ģimeni, var palīdzēt, lai izlikšana tiktu atlikta un varētu sameklēt citu dzīves vietu.

Joprojām pienāk iedzīvotāju sūdzības par namu pārvaldītāju nerūpēšanos par iedzīvotāju dzīves apstākļiem. Daudzos gadījumos namu apsaimniekotāji cenšas atbrīvoties no trūcīgiem īrniekiem, padarot viņu dzīves apstākļus grūti panesamus, neskatoties uz to, ka ģimenē ir bērni.

Pēc BTAC speciālista iejaukšanās ir gadījumi, kad situācija nedaudz uzlabojas, bet reizēm namu apsaimniekotāji tikai sola, bet savus solījumus nepilda.

Joprojām ir aktuāli iesniegumi par konfliktsituācijām skolā. Daļa vecāku, necenšoties rast risinājumu skolā, par radušos problēmu informē un palīdzību gaida no RBTAC, daļa radušos sarežģījumu dažādu iemeslu dēļ nevar atrisināt ar skolas speciālistiem. Abos gadījumos nākas izbraukt uz skolu un kopā ar skolas administrāciju un vecākiem risināt jautājumus.

Visbiežāk nācās risināt šādus jautājumus:

- Konflikti starp skolēniem;
- Nesaprašanās starp skolēnu un skolotāju;
- Vecāki neizprot skolotāja prasības;
- Skolotāja aizskaroša rīcība pret bērnu.

Saņemtas arī 12 sūdzības par dažādu institūciju darbinieku rīcību. Piemēram, sabiedriskā transporta konduktoru vardarbīgu rīcību, izsēdinot bērnu no transporta līdzekļa vakarā, tumsā; veikala apsargu rīcība, nepilngadīgo apvainojot un pazemojot, sociālā dienesta darbinieki nesniedz palīdzību, vai izlemj jautājumus subjektīvi. Ne visas sūdzības apstiprinās, to var teikt par sociālā dienesta darbu. Iedzīvotājiem reizēm gribas saņemt materiālo palīdzību bez dokumentu iesniegšanas un vairāk, nekā pēc likuma pienākas.

Liels skaits iesniegumu ir par ļoti dažādiem jautājumiem, piemēram, poliklīnikas ziņo, ka bērns nav vests uz profilaktiskajām potēm, neapmierinātība ar kādas sabiedriskās organizācijas darbu, lūdz palīdzēt risināt attiecības ar kaimiņiem, jo konflikta rezultātā cieš bērns, bērnudārza rinda zaudēta, jo nav savlaicīgi veikta pārreģistrācija utt.

Samērā bieži tiek saņemti telefonzvani par dažādiem jautājumiem, zvanītāji izvairās nosaukt vārdu, skolu, adresi, vēlas tikai informāciju par interesējošo jautājumu. Zvani nereti nāk arī no dažādiem Latvijas rajoniem, piemēram, Cēsu, Rēzeknes, Madonas rajona u.c.

Tai brīdī aktuālie un tie gadījumi, kur nepieciešama citu BTA komisijā ietilpstošu institūciju līdzdarbība – šādi gadījumi tiek izskatīti BTAK sēdēs. Tā rezultātā pieņemts 51 lēmums.

Pārbaudes ģimeņu dzīves vietās

Lai noskaidrotu apstākļus un varētu sekmīgāk risināt iesniegumos minēto jautājumu, daudzos gadījumos nākas pārbaudīt situāciju ģimenes dzīves vietā. Atkarībā no problēmas apmeklējumā piedalās dažādi BTA un citu institūciju speciālisti, lai iespējami objektīvāk varētu izzināt problēmu un līdz ar to rast veiksmīgāku risinājumu.

Dzīves vietu apmeklējumi parasti notiek reizi nedēļā un tiek apmeklētas 2 - 4 adreses. Pārbaudes kopā ar speciālistiem parasti ir rezultatīvākas, jo ātrāk var dot risinājumu – palīdzību.

Darbs Latgales priekšpilsētas Administratīvās komisijas Nepilngadīgo lietu apakškomisijā

Iemesli, kādēļ nepilngadīgie nonāk Administratīvajā komisijā, ir šādi (iemesli sakārtoti pēc biežuma, 1. visvairāk šādu lietu utt.):

- Nepilngadīgie atradušies alkohola reibumā, vai ar atvērtu alkoholiska dzēriena iepakojumu.
- Nepilngadīgie smēķējuši.
- Nepilngadīgie aizgājuši no mājām bez vecāku ziņas, un vecāki vērsušies pēc palīdzības policijā.
- Narkotisko un citu psihotropo vielu lietošanas gadījumi.
- Skolas neapmeklēšana, klaiņošana.

- Bērnu atstāšana bez pieskatīšanas, aprūpes.
- Nepilngadīgo savstarpēja vardarbība.
- Zādzības tirdzniecības centros.

Sēdes laikā tiek veikts arī audzinošais un arī informatīvais darbs gan ar vecākiem, gan nepilngadīgajiem. Skolas neapmeklēšanas un nesekmības gadījumos ļoti bieži nepilngadīgajam tiek likts par pienākumu uzlabot uzvedību, sekmes, un lieta uz 1-2 mēnešiem tiek atlikta.

BTA speciālists informē skolas sociālo pedagogu, lai viņš uz nozīmēto atlikto lietas izskatīšanas datumu sagatavotu un iesniegtu skolēna uzvedības un sekmju pārskatu. Tas ir audzinošs pasākums, jo ir pierādījies, ka naudas sodam nav lielas nozīmes.

Slikti, ka skolas par mācību stundu neapmeklētājiem ziņo tikai semestra beigās, kad situācija jau ir kļuvusi diezgan bezcerīga un par to runāts sociālo pedagogu sanāksmē.

Nepilngadīgie un viņu vecāki tiek informēti par iespējām mācības turpināt citā mācību iestādē, par iespējām turpmāk novērst līdzīgu pārkāpumu atkārtošanos u.c.

Sarunās ar uzaicinātajiem nepilngadīgajiem un viņu vecākiem atklājas arī citas problēmas skolu audzināšanas procesā, par šiem jautājumiem pēc sēdes tiek skola informēta, veiktas pārrunas ar sociālo pedagogu vai klases audzinātāju.

Bērnu tiesību aizsardzības komisijas darbs

Latgales priekšpilsētas Bērnu tiesību aizsardzības komisija vadījās no RBTAC nolikuma un LR likumiem un RD lēmumiem.

BTAK darbā svarīga bija informācijas apmaiņa, darbs komandā problēmas risinot, operatīva rīcība. Komisijas sēdēs tika apspriesti aktuāli jautājumi saistīti ar bērnu tiesību aizsardzību, ar aktualitātēm sabiedrībā.

Komisijas sastāvs daļēji gada laikā izmainījās, jo Valsts policijas pārstāve A. Davidova mainīja darba vietu un viņu aizstāja Oksana Lasmane, mainījās arī Rīgas bāriņtiesas pārstāves. Šajā gadā BTAK viens no svarīgākajiem uzdevumiem bija izzināt bērnu, vecāku, skolu pedagoģisko kolektīvu viedokli par audzināšanas galvenajām problēmām un strādāt, lai audzināšanas procesu uzlabotu.

Šī iemesla dēļ gada laikā notikušas 3 Bērnu tiesību aizsardzības komisijas izbraukumsēdes: uz Rīgas speciālo internātpamatskolu, uz internātvidusskolu Lastādiņa un RD IJSD Skolu daļu. Minētās skolas izvēlētas izbraukumsēdēm tādēļ, lai labāk izzinātu situāciju audzināšanas un bērnu tiesību aizsardzības jautājumos uz vietas, skolā, lai būtu iespēja diskutēt ar dažādiem skolas speciālistiem.

Šajās skolās mācās izteikti daudz problēmbērnu, no sociāli nelabvēlīgām ģimenēm, ar uzvedības problēmām, ļoti daudzi no šo skolu audzēkņiem nokļūst administratīvajā komisijā un arī tiesā par dažādiem pārkāpumiem. Sarunās ar speciālistiem radās risinājumi un kopīgas rīcības plāni.

Ar RD IJSD speciālisti skolu jautājumos Latgales priekšpilsētā S.Upīti tika noskaidrots, kādas pārmaiņas jaunajā mācību gadā gaidāmas, kā mainījies skolēnu skaits, kā korekcijas klases uzņems audzēkņus u.c. jautājumus. Institūciju pārstāvji varēja noskaidrot sev interesējošus jautājumus, kas saistīti ar departamenta darbu.

Gada laikā notikušas 2 ārkārtas sēdes, kas saistītas ar sarežģītiem klientu gadījumiem, kur steidzami vajadzēja BTA komisijas locekļu viedokli.

Bērnu tiesību aizsardzības komisijas sēdēs piedalījušies arī Atkarības profilakses centra Latgales priekšpilsētas nodaļas vadītāja T.Pšeņina un iepazīstinājuši ar centra jaunākajiem projektiem. Probācijas dienesta speciāliste A.Sutena informēja par Probācijas centra darbu un iespējām, ko plānojuši profilakses darbā ar nepilngadīgo vecākiem. Latgales priekšpilsētas skolu klašu audzinātāju metodiskās apvienības jaunā vadītāja D.Lazdovska, kas informēja par savām iecerēm uzsākot metodiķes darbu ar Latgales priekšpilsētas skolu direktoru vietniekiem audzināšanas jautājumos; BJIC „Daugmale” sociālā pedagoģe A.Bergmane, kas informēja par vasaras nometnēm, ko organizē centrs, Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijas projektu daļas vadītāja A.Briede, kas iepazīstināja ar pašvaldības iniciatīvām, organizējot bērnu brīvo laiku vasarā.

BTAK sēdēs izskatīti jautājumi par institūciju saskaņotu rīcību ekstrēmos gadījumos, kā arī, ja ir vardarbība ģimenē.

BTAK locekļi pārrunāja starptautiskās konferences iespaidus, jo daļa no viņiem piedalījās konferencē, dziļāka izvērtēšana notiks tad, kad laikrakstā „Nākotnes vārdā” tiks publicēti visi konferences materiāli.

Sanāsmēs BTAK locekļi runāja par aktualitātēm, piemēram, presē izskanējušiem vardarbības gadījumiem u.c.

Darbs ar skolu sociālajiem pedagogiem

Ļoti svarīgs ir darbs ar skolu sociālajiem pedagogiem, tā ir speciālistam bērnu tiesību aizsardzības jomā vistiešākā saikne ar rajona skolām, un šī sadarbība notiek gan speciālistam vēršoties pie skolas sociālā pedagoga ar ierosinājumiem, jautājumiem, gan skolas sociālais pedagogs vēršas pēc konsultācijas, atbalsta, padoma pie BTA speciālista.

Latgales priekšpilsētas 33 skolās strādā 39 sociālie pedagogi. Baltkrievu pamatskolā nav vispār sociālā pedagoga, bet S.Žoltoka vidusskolā atkal ir vakance.

Sociālo pedagogu metodisko apvienību vada Irīda Morozova, kas ir arī rajona BTAK locekle. Sadarbība bijusi ar visu skolu sociālajiem pedagogiem, taču lielāku ieinteresētību varētu vēlēties no 72.vidusskolas, Kristīgās vidusskolas (tur gan tikai ½ sociālā pedagoga slodzes), Speciālās internātpamatskolas sociālo pedagogu puses.

Vienmēr atsaucīgi un savā darbā ieinteresēti ir Rīgas Speciālās pamatskolas – attīstības centrs, 25.vidusskolas, 6. vidusskolas, 77.vidusskolas 86., 88. vidusskolas, 93., 92. vidusskolas sociālo pedagogi.

Labi darbs sākts Lietuviešu vidusskolā, Krievu vidusskolā (pēc bērna kopšanas atvaļinājuma) un jādromā arī kaut kas būtiski mainīsies 65.vidusskolā, jo sācis strādāt jauns sociālais pedagogs.

Sociālie pedagogi piedalījās starptautiskajā konferencē „Kvalitatīva audzināšana - galvenais nosacījums personības veidošanā”.

BTA speciālisti veica aptauju par sociālā pedagoga problēmām, organizējot skolēnu BTAK darbu, notika sanāksme ar pieredzes apmaiņu par grūtībām un veiksmīgākajiem risinājumiem 2008.gadā sociālā pedagoga darbā. Tā kā sanāksme notika jaunā semestra sākumā, tad par veiksmīgāko savā darbā sociālie pedagogi atzina nesenās labdarības akcijas, ko organizēja kopā ar savām BTAK. Skolēnu aktivitāte, aizrautība, vēlēšanās palīdzēt un iepriecināt, bija radījušas patiesu gandarījumu sociālajiem pedagogiem.

Ar jaunajiem sociālajiem pedagogiem veiktas individuālas pārrunas par skolas BTAK veidošanu, izmantojot iepriekšējā gadā izveidoto ieteikumu „5 soļi BTAK veidošanā”. Par skolēnu BTAK veidošanu runāts ar 65.vidusskolas sociālo pedagogu J.Feldbergu, A.Berežnaju no Universālās vidusskolas, N.Poļakovu no Krievu vidusskolas, kā arī ar D.Balodi no Lietuviešu vidusskolas.

Regulāri notiek individuālas konsultācijas gan telefoniski (visbiežāk), gan sastopoties, gan kopīgi apmeklējot skolēnus viņu dzīves vietā, gan piedaloties klases vecāku sanāksmēs. Pavisam šādas konsultācijas bijušas 126, salīdzinot ar pagājušo gadu, skaits ir palielinājies, jo arī sabiedrības dzīvē notikušas izmaiņas, kas atbalsojas bērnu attiecībās, vecāku attieksmē pret skolu un saviem pienākumiem.

Biežākie ar sociālajiem pedagogiem pārrunātie jautājumi bija:

- Nesaprašanās starp skolas speciālistiem un bērnu vecākiem.
- Vecāku vienaldzība pret bērnu problēmām.
- Skolas neapmeklēšana un nesekmība.
- Iespējas skolēnam mainīt skolu, mācīties korekcijas klasē vai mājas apmācībā.
- Skolēnu agresivitāte.
- Sociālā pedagoga un skolas administrācijas attiecības.
- Sociālā pedagoga un citu skolas pedagogu attiecības.
- Skolēnu BTAK veidošana un darba plānošana.

Šajā gadā ar sociālajiem pedagogiem visvairāk kopā risināti jautājumi, kas skar vecāku audzināšanas darbu. Darbs ar vecākiem - tas ir ļoti smags, sarežģīts un brīžam bezrezultāta darbs. Apmeklējot skolas, runājot ar sociālajiem pedagogiem, redzams, ka sarunas ar vecākiem, lai viņus

iesaistītu bērna problēmu risināšanā, prasa zināšanas, izdomu, lielu pacietību un arī tad rezultāts ir tikai uz īsu brīdi. Tas rada bezspēcības izjūtu.

Latgales priekšpilsētas skolēnu BTAK darbs 2008.gadā

2008. gadā skolēnu Bērnu tiesību aizsardzības komisijām tika izvirzīts uzdevums saiknes pastiprināšana starp skolu un rajona komisijām. Rajona komisijas dalībnieku lielāka patstāvība, iniciatīva darba organizēšanā, kā arī teorētisko zināšanu plašāka izmantošana skolas ikdienā attiecībās ar skolasbiedriem.

Latgales priekšpilsētas skolās darbojas 25 Bērnu tiesību aizsardzības komisijas, gada beigās sācies darbs arī Rīgas 65.vidusskolā, kur ir jauns sociālais pedagogs Jeļena Feldberga, viņa sākusi veidot komisiju arī šajā skolā.

2008. gada pirmajā pusgadā sāktais darbs S.Žoltoka vidusskolā ir pārtraukts, jo sociālais pedagogs no turienes aizgāja un tagad ir vakance.

Rajona komisijas sastāvs gada laikā ļoti mainījās, jo daļa aktīvistu pavasarī skolu beidza, daļa mainīja dzīves vietu un skolu un vairs nav mūsu rajonā.

Septembrī darboties sāka gados jauna Bērnu tiesību aizsardzības komisija, vairums no 7. klases, vidusskolēnu skaits komisijā samazinājās. Tas komisijas darbu sarežģī, jo zināšanu, arī pieredzes vēl pamaz. Cerīgi likās, ka vismaz daļa no jaunajiem aktīvistiem patiesi grib darboties un savu iespēju robežās cenšas darbā iesaistīties (piemēram, Lietuviešu vidusskolas, 93.vidusskolas, A.Pumpura 11.pamatskolas jaunieši).

Notikušas 16 rajona Bērnu tiesību aizsardzības komisijas sēdes, kurās runāts par dažādām aktualitātēm, tās bijušas izglītojošas, pieredzes apmaiņa par komisiju darbu skolās, tikšanās ar speciālistiem, diskusijas par dažādiem jautājumiem, veiktas aptaujas un izpēte par skolēnu attiecībām klasē, piedalīšanās rajona un pilsētas pasākumos saistītos ar bērna tiesībām un pienākumiem.

2008. gadam izvirzītos uzdevumus veicot, lai atraisītu iniciatīvu, komisijas aktīvisti izteica savus priekšlikumus nodarbību tēmu izveidē, iepazīstināja ar darbu savas skolas komisijā un vērtēja kolēģu uzstāšanās gan no satura, gan izpildījuma viedokļa. Lai iespējami vairāk jauniešus iesaistītu aktīvā darbībā tika organizēta diskusija „Gribu būt personība”, sākts darbs pie pasākuma „Bērna pienākumi”, kas adresēts bērnudārza vecākajām grupiņām, kā arī, lai panāktu, ka jaunieši pilnvērtīgi pavada brīvo laiku, BTAK aktīvisti nolēma veidot filmiņu, kurā, iepazīstinot ar BJC „Daugmale” pulciņu darbu un uzklusot dalībnieku izteikumus, ko dod darbošanās pulciņos, tiktu popularizēta radošas, darbīgas personības veidošanās un veids, kā lietderīgi, pilnvērtīgi pavadīt savu brīvo laiku.

Rajona komisijas aktīvisti apmeklēja „Daugmali” un tagad veido plānu filmiņas uzņemšanai un intervijām. Lai sasaistītu rajona komisijā notiekošo ar skolas komisiju darbu un arī darbu audzināšanas stundās rajonā tika izsludināts „Veselīga dzīvesveida mēnesis”, tika veiktas aptaujas skolēnu un klases audzinātāju vidū par to, kādas ir attiecības starp klases biedriem un kā tās var ietekmēt. Vairumā skolu šie pasākumi guva atbalsi un tika veiksmīgi īstenoti, liekot lietā izdomu, atraktivitāti un iesaistot lielu daudzumu skolēnu un arī klases audzinātājus.

Tagad skolas ir aicinātas iesaistīties radošo darbu konkursā „Bērni un krīze”, lai rosinātu skolu jauniešus vairāk iesaistīties apkārt notiekošajos sabiedriski politiskajos procesos, dot norisēm savu vērtējumu un atspoguļot zīmējumos, plakātos, esejās.

Lai Bērnu tiesību aizsardzības komisijas dalībnieki varētu īstenot pamatprincipu „Bērns aizsargā bērnu, bērns palīdz bērnam”, tad jauniešiem jābūt zinošiem, tādēļ gada laikā aktīvisti iepazīs ar dažādu institūciju un speciālistu darbu: Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras darbs, Sociālās palīdzības dienests, Atkarību profilakses centra darbs, kā arī tikšanās ar skolu psihologu metodiskās apvienības vadītāju un pārruna par to, kā un kādās situācijās psihologs var palīdzēt bērnam, interesanta izvērtās tikšanās ar RD IJSD galveno speciālisti dakteri I.Kondratjuku, jo tika diskutēts par skolēnu kaitīgajiem ieradumiem gan izvēloties pārtiku, gan apģērbu, gan veidojot savu dienas režīmu .

Tā kā joprojām skolēnu savstarpējās attiecībās bieži vērojama gan fiziska, gan emocionāla vardarbība, tad, atsaucoties uz notikumiem Ziemeļvalstu ģimnāzijā, notika diskusija par attiecībām starp klases biedriem, kur jaunieši izteica savus vērojumus un attieksmi, kā arī apņēmas šādas pārrunas veikt arī skolu komisijās, tādejādi vēršot uzmanību uz attiecībām starp skolēniem.

Gatavojoties starptautiskajai konferencei „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums personības attīstībā” rajona komisijas dalībnieki veica anketēšanu par to, kā skolēns jūtas savā klasē, kā vērtē klases kolektīvu un izteica savu skatījumu, kā var ietekmēt, lai klasē attiecības uzlabotos. Komisijas aktīvisti arī paši veica izpēti par anketās izteiktajiem viedokļiem un centās izdarīt secinājumus, ar kuriem iepazīstināja skolu komisijas.

Rajona skolu komisijas dalībnieki ir iesaistījušies arī Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centra organizētajos pasākumos, piemēram, Bērnu aizsardzības dienas norisē, starptautiskajā konferencē „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums personības attīstībā” u.c.

- Nākamajam gadam, ņemot vērā sarežģīto situāciju sabiedrībā un tās ietekmi uz bērnu dzīvi, vajadzētu rosināt skolu BTA komisiju aktīvistus vairāk risināt praktiskus jautājumus, apzinot un cenšoties palīdzēt tiem skolēniem, kuriem radušās problēmas.
- Turpināt attīstīt rajona komisijas jauniešu patstāvību un iniciatīvu darba virzienu plānošanā.
- Organizēt pasākumus, kas atbalsotos rajona skolās un sekmētu jauniešu savstarpējo attiecību humanizēšanā.

Lai uzlabotu situāciju bērnu tiesību aizsardzības jautājumos:

1. Jāturpina BTA speciālistu sadarbība ar skolu sociālajiem pedagogiem un klašu audzinātājiem, lai pilnveidotu audzināšanas darbu izglītības iestādēs, lielāku uzmanību veltot bērnu socializācijas procesam.
2. Turpināt dialogu ar tiesībsargājošām iestādēm, lai uzlabotu ģimenes konfliktu risinājumus.
3. Organizēt bukletu izveidi vecākiem par audzināšanas jautājumiem.

Latgales priekšpilsētas BTA komisijas priekšsēdētāja Silvija Voitkāne
Latgales priekšpilsētas BTA komisijas galvenā speciāliste Mārīte Lindermane

**10. KURZEMES RAJONA
BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS KOMISIJAS ATSKAITE PAR
PAVEIKTO DARBU 2008. GADĀ**

**1. Rīgas Kurzemes rajona Bērnu tiesību aizsardzības komisijas darbam
2008. gadā izvirzītie uzdevumi**

Izvērtējot Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centra priekšlikumus 2008. gada darba uzlabošanai, Rīgas Kurzemes rajona Bērnu tiesību aizsardzības komisijas darbam 2008. gadā tika izvirzīti šādi galvenie uzdevumi:

1. Audzināšanas darba skolā uzlabošana un pilnveidošana:

- 1.1. noskaidrot un izvērtēt audzināšanas darba skolā efektivitāti un nozīmi, uz Kurzemes rajona BTAK sēdi pieaicinot RD IJSD galveno speciālisti klases audzināšanas darbā I.Kacari;
- 1.2. piedalīties Zemgales priekšpilsētas BTAK organizētajā seminārā „Sadarbības veicināšana audzināšanas, izglītošanas un profesionālās orientācijas darbā”;
- 1.3. piedalīties starptautiskajā zinātniski praktiskajā konferencē „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums personības attīstībai”;
- 1.4. veikt pārrunas ar Kurzemes rajona vispārizglītojošo skolu direktoriem par audzināšanas procesu skolā;
- 1.5. veikt Kurzemes rajona skolu audzēkņu anketēšanu par klašu audzināšanas stundu nozīmi un nepieciešamību, kā arī anketēšanu, lai noskaidrotu pusaudžu viedokli, kas ir audzināšana;
- 1.6. veikt 5. – 12. klašu skolēnu aptauju ar mērķi noskaidrot pusaudžu izpratni par jēdzienu „audzināšana”;
- 1.7. analizēt un sniegt priekšlikumus audzināšanas darba uzlabošanai ģimenē, izglītības iestādēs, sabiedrībā u.c.

2. Starpinstitucionālās sadarbības veicināšana Rīgas Kurzemes rajonā:

- 2.1. uz Kurzemes rajona BTAK sēdēm pieaicināt Kurzemes rajonā strādājošos jaunos speciālistus vai institūciju pārstāvjus, kuri darbojas bērnu tiesību aizsardzības jomā, lai iepazītos un pārrunātu iespējamo turpmāko sadarbību (Vasaras darba skolēniem un atpūtas nometņu organizatori un vadītāji, RD IJSD Skolu nodaļas jauno galveno speciālisti Kurzemes rajonā, Bērnu un jauniešu centra „Bolderāja” vadītāja u.c.);
- 2.2. apmeklēt Kurzemes rajona vispārizglītojošās skolas un tikties ar skolu direktoriem un sociālajiem pedagogiem sadarbības uzlabošanai, aktuālo problēmu noskaidrošanai un rekomendāciju sniegšanai to risināšanai;

- 2.3. sadarbībā ar Rīgas Pašvaldības policijas BLPN piedāvāt visiem Kurzemes rajona pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem vadīt informatīvi izglītojošas nodarbības par aktuālākajiem bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem;
- 2.4. sadarbībā ar Kurzemes rajona skolu BTAK aktīvistiem piedāvāt visām Kurzemes rajona sākumskolām izglītojošas nodarbības sākumskolas audzēkņiem par bērnu tiesībām, pienākumiem un drošību.

3. Kontroles un uzraudzības sistēmas pilnveidošana:

- 3.1. Kurzemes rajona BTAK sēdēs regulāri izskatīt jautājumus par ģimenēm, kuru problēmas tiek risinātas ilgstošu laika periodu, sadarbojoties vairākām institūcijām;
- 3.2. veikt pārbaudes ģimeņu dzīvesvietās, kuru problēmas tiek risinātas ilgstošu laika periodu, sadarbojoties vairākām institūcijām;
- 3.3. pieaicināt uz Kurzemes rajona BTAK sēdēm vasaras darba skolēniem un atpūtas nometņu organizatorus un vadītājus gan pirms nometņu realizēšanas, gan pēc tām un izanalizēt maznodrošināto ģimeņu un policijas uzskaitē esošo bērnu iesaistīšanu tajās;
- 3.4. veikt pārbaudes un izziņāt situāciju skolēniem organizētajās vasaras darba skolās un vasaras atpūtas nometnēs;
- 3.5. regulāri piedalīties Administratīvās komisijas sēdēs un Kurzemes rajona tiesā lietās par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu nepilngadīgajiem.

4. Patstāvīgais darbs ar klientiem:

- 4.1. izskatīt klientu iesniegumus un sūdzības, veikt pārrunas un pārbaudes ģimeņu ar bērniem dzīves vietās, institūcijās, iestādēs u.c. situācijas izvērtēšanai;
- 4.2. sniegt konsultācijas un rekomendācijas, atbildēt uz klientu jautājumiem klātienē, elektroniski un telefoniski.

5. Metodisko materiālu izstrādāšana un izglītojošu nodarbību piedāvāšana bērnu tiesību aizsardzības jautājumos:

- 5.1. sadarbībā ar Rīgas Pašvaldības policijas BLPN piedāvāt visiem Kurzemes rajona pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem izglītojošas nodarbības par aktuālākajiem bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem;
- 5.2. izstrādāt RBTAC informatīvos materiālus izglītības iestādēm, sadarbības institūcijām, klientiem;
- 5.3. regulāri piedalīties Kurzemes rajona sociālo pedagogu metodiskās apvienības sēdēs un informēt par aktualitātēm bērnu tiesību aizsardzības jomā, kā arī par izmaiņām likumdošanā.

2. Rīgas Kurzemes rajona Bērnu tiesību aizsardzības komisijas darbs

2008. gadā notikušas 17 plānotās un 1 ārkārtas Kurzemes rajona Bērnu tiesību aizsardzības komisijas sēde. Parasti sēdē pirmajā darba kārtības punktā tiek skatīti jautājumi, kas veicina bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveidi rajonā, koordinē ne tikai Komisijā pārstāvēto, bet arī citu iestāžu un institūciju darbu. Tādā veidā pilnveidojot starpinstitucionālo sadarbību ar bērnu tiesību aizsardzību saistīto jautājumu risināšanā. Otrajā - tiek skatīti tie klientu iesniegumi, kuri Kurzemes rajona BTAK locekļu redzeslokā atrodas ilgāku laika periodu un to ģimeņu ar bērniem problēmjautājumi, kurus risina vairākus gadus, sadarbojoties vairākām institūcijām. Trešajā sēdes darba kārtības punktā tiek paredzēti jaunie RBTAC ienākušie klientu iesniegumi, kuru risināšanā nepieciešama citu Kurzemes rajona BTAK pārstāvēto institūciju iesaistīšanās un lēmuma pieņemšana par turpmāko rīcību klienta jautājuma risināšanai.

Trijās no astoņpadsmit Kurzemes rajona BTAK sēdēm tika skatīti tikai ilgstoši risinātie un jaunie klientu iesniegumi par bērnu tiesību pārkāpumiem, bet pārējās piecpadsmit sēdēs tika skatīti šādi Kurzemes rajonā būtiskie jautājumi:

- izmaiņas Kurzemes rajona BTAK sastāvā (Kurzemes rajona BTAK priekšsēdētāja, Valsts policijas pārstāvja un Rīgas Bāriņtiesas locekļa maiņa);
- Sociālo pedagogu, Sociālā dienesta un RBTAC 2007. gada sadarbības rezultativitāte;
- Rīgas Pašvaldības policijas BLPN 2007. gada sadarbības rezultativitāte;
- sadarbības ar Ostvalda vidusskolas sociālo pedagogi D.Jakobsoni pilnveidošanas iespējas (ārkārtas sēdes iemesls RBTAC iesniegtā sūdzība no Ostvalda vsk. vecākiem),

Pieaicinātie: Ostvalda vidusskolas sociālā pedagoģe D.Jakobsone;

- Rīgas Bāriņtiesas Kurzemes rajona aizgādnības un aizbildnības nodaļas 2007. gada darba izvērtējums;
- Valsts policijas RRP Rīgas Kurzemes iecirkņa kārtības policijas 2007. gada sadarbības izvērtējums
- sadarbības ar Bērnu un jauniešu centra „Bolderāja” pilnveidošanas iespējas;

Pieaicinātie: R.Dzene – BJC „Bolderāja” direktore;

Z.Pupudruva – Kurzemes rajona Sociālā dienesta ANGB sociālā darbiniece;

- vasaras darba skolēniem un atpūtas nometņu organizatoriskie jautājumi (no 19 vasaras darba skolēniem un atpūtas nometņu vadītājiem ierasties varēja 5);

Pieaicinātie: L.Strazdiņa – RD IJSD, Jaunatnes atbalsta nodaļas galvenā speciāliste;

Z.Pupudruva – Kurzemes rajona Sociālā dienesta ANGB sociālā darbiniece;

K.Zaiceva – Valsts policijas RRP Rīgas Kurzemes iecirkņa KPN inspektore;

G.Miķelsons – RPARSC „Anniņmuiža” atpūtas nometnes „Muiža” vadītājs;

K.Feščenko – Rīgas Imantas sākumskolas direktore;

S.Redina – Rīgas Anniņmuižas vsk. vasaras darba skolēniem un atpūtas nometnes „Avots” vadītāja;

S.Ņemcova – BLC „Kolumbs” atpūtas nometnes „Kolumbs” vadītāja;

R.Zeliksons – Ilģuciema vsk.vasaras darba skolēniem vadītāja.

- Sadarbības ar Valsts probācijas dienesta Rīgas teritoriālās struktūrvienības Kurzemes rajona filiāles speciālistiem pilnveidošanas iespējas.

Pieaicinātie: Valsts probācijas dienesta Rīgas teritoriālās struktūrvienības Kurzemes rajona filiāles vecākās referentes E.Ulasēviča un I.Skrastiņa.

- Sadarbības ar Kurzemes rajona Sociālā dienesta ANĢB sociālajiem darbiniekiem un Rīgas Bāriņtiesas Kurzemes rajona aizgādības un aizbildnības nodaļas speciālistiem pilnveidošanas iespējas.

Pieaicinātie: I.Lāss – Kurzemes rajona Sociālā dienesta ĢAC „Bolderāja” vadītāja;

A.Latišenko - Kurzemes rajona Sociālā dienesta ĢAC „Bolderāja” sociālā darbiniece;

Z.Pupudruva – Kurzemes rajona Sociālā dienesta ANĢB sociālā darbiniece;

I.Smeltcere - Kurzemes rajona Sociālā dienesta ANĢB sociālā darbiniece;

D.Ceļmale - Kurzemes rajona Sociālā dienesta ANĢB sociālā darbiniece;

A.Oļševska - Kurzemes rajona Sociālā dienesta ANĢB sociālā darbiniece;

I.Recs - Kurzemes rajona Sociālā dienesta ANĢB sociālā darbiniece;

L.Bebuša - Kurzemes rajona Sociālā dienesta ANĢB sociālā darbiniece;

M.Vančenko - Kurzemes rajona Sociālā dienesta ANĢB sociālā darbiniece;

D.Doniča - Kurzemes rajona Sociālā dienesta ANĢB sociālā darbiniece;

A.Paegle - Rīgas Bāriņtiesas Kurzemes rajona aizgādības un aizbildnības lietu nodaļas vadītāja;

S.Skopane - Rīgas Bāriņtiesas Kurzemes rajona aizgādības un aizbildnības lietu nodaļas vadītājas palīdzē;

E.Feldfūne - Rīgas Bāriņtiesas locekle;

D.Ruskule - Rīgas Bāriņtiesas locekļa palīgs;

J.Gūtmane - Rīgas Bāriņtiesas locekļa palīgs.

- 2008. gada vasaras darba skolēniem un atpūtas nometņu darba izvērtējums (no 19 vasaras darba skolēniem un atpūtas nometņu vadītājiem ierasties varēja 4);

Pieaicinātie: G.Miķelsons – RPARSC „Anniņmuiža” atpūtas nometnes „Muiža” vadītājs;

R.Zeliksons – Ilģuciema vsk. vasaras darba skolēniem vadītāja;

G.Doniņa – Rīgas Valdorfskolas vasaras darba skolēniem vadītāja;

A.Sļadzevska – Rīgas 54. vsk. vasaras darba skolēniem vadītāja;

- sadarbības ar RD IJSD Skolu nodaļas Kurzemes rajona galveno speciālisti V.Zdanovsku un RD IJSD Izglītības attīstības nodaļas galveno speciālisti klases audzināšanas darbā I.Kacari pilnveidošanas iespējas un audzināšanas darba skolā efektivitāte un nozīme;

Pieaicinātie: V.Zdanovska - IJSD Skolu nodaļas Kurzemes rajona galvenā speciāliste;

I.Kacare - IJSD Izglītības attīstības nodaļas galveno speciālisti klases audzināšanas darbā;

A.Ozola – BJC „Kurzeme” sociālā pedagoģe;

A.Latišenko - Kurzemes rajona Sociālā dienesta ĢAC „Bolderāja” sociālā darbiniece;

G.Austriņa – Rīgas Atkarības profilakses centra Pārdaugavas konsultāciju kabineta galvenā speciāliste.

- sadarbības ar Rīgas Pašvaldības policijas Apsardzes pārvaldes nodaļas speciālistiem pilnveidošanas iespējas un Apsardzes pārvaldes inspektoru darba specifika;

Pieaicinātie: Z.Bērziņa – RPP Apsardzes pārvaldes galvenā inspektore;

I.Lāss – Kurzemes rajona Sociālā dienesta ĢAC „Bolderāja” vadītāja;

A.Latišenko - Kurzemes rajona Sociālā dienesta ĢAC „Bolderāja” sociālā darbiniece.

- izmaiņas Kurzemes rajona BTAK sastāvā;
- sadarbības ar Kurzemes rajona sociālajiem pedagogiem pilnveidošanas iespējas un aktualitātes bērnu tiesību aizsardzības jomā.

Pieaicinātie: J.Gulbis – Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centra direktors;

I.Bergmane – Rīgas 69. vsk. sociālā pedagoģe;

R.Zeliksona – Ilģuciema vsk. sociālā pedagoģe;

I.Priede – Rīgas Imantas sākumskolas sociālā pedagoģe;

I.Miezīte – Āgenskalna ģimnāzijas sociālā pedagoģe;

J.Tiruma – Rīgas 41. vsk. sociālā pedagoģe;

K.Dargele – Rīgas 71. vsk. sociālā pedagoģe;

S.Ņemcova – Rīgas 71. vsk. sociālā pedagoģe;

N.Gļebovska – Rīgas 71. vsk. sociālā pedagoģe;

L.Nikolajeva – Rīgas 34. vsk. sociālā pedagoģe;

L.Bičulova – Rīgas 96. vsk. sociālā pedagoģe;

E.Ozoliņa – Rīgas Valdorfskolas sociālā pedagoģe;

A.Minajeva – Rīgas 68. vsk. sociālā pedagoģe;

D.Jakobsone – Rīgas Ostvalda vsk. sociālā pedagoģe;

M.Apīne – Āgenskalna sākumskolas sociālā pedagoģe;

A.Sļadzevska – Rīgas 54. vsk. sociālā pedagoģe;

A.Trukšāne – Rīgas pirmsskolas izgl. iestādes sociālā pedagoģe.

3. Darbs ar iesniegumiem

2008. gadā saņemti 78 rakstiski iesniegumi par dažādiem jautājumiem un bērnu tiesību pārkāpumiem. Skaitliski iesniegumu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu nav palielinājies, taču iesniegumos aktualizētās klientu problēmas ir arvien grūtāk, ilgstošāk un sarežģītāk risināmas. Kurzemes rajona BTAK sēdēs tika skatīti 126 iesniegumi, kas ir uz pusi vairāk kā 2007. gadā. To skaitā bija 2008. gadā saņemtie iesniegumi, kā arī tie, kurus ilgstoši risina institūciju speciālisti, savstarpēji sadarbojoties. 2008. gadā ir veiktas 67 pārbaudes ģimeņu dzīves vietās (kas ir par 20% vairāk kā iepriekšējā gadā) un 25 pārbaudes institūcijās (kas ir par 40% vairāk kā gadu iepriekš). Kurzemes rajona BTAK sēdēs tika pieņemti 62 lēmumi, toties atrast veiksmīgus ģimeņu ar bērniem problēmu risinājumus kļūst arvien sarežģītāk, jo Latvijas likumdošanas aktos tiek iestrādātas arvien vairāk izmaiņu, kas izraisa ģimeņu ar bērniem vispārējā stāvokļa pasliktināšanos. Finansiālās krīzes pasaulē dēļ šajā gadā Rīgā un arī Latvijā tika samazināts dažādu iestāžu un institūciju finansējums, pakalpojumu piedāvājums, kā arī dažas institūcijas un nevalstiskās organizācijas tika likvidētas vispār. Kā spilgts piemērs minama Centra pret vardarbību „Dardedze” reorganizēšana, kā rezultātā iestādē vairs nav iespējas piedāvāt bērniem, kas cietuši no vardarbības, uzturēšanos stacionārā, un Kurzemes rajona Sociālā dienesta ANGB sociālie darbinieki sarežģītajos juridiskajos jautājumos aicina klientus vērsties pie RBTAC juristiem.

- Vairāk kā uz pusi ir pieaudzis iesniegumu skaits par konfliktsituācijām un problēmām ģimenēs. Acīmredzamāka kļūst vardarbība ģimenē un vardarbība pret nepilngadīgajiem saspringto finansiālo un nelabvēlīgo ģimenes apstākļu dēļ. Tāpat pieaug to gadījumu skaits, kad vecāki atstāj bērnus bez uzraudzības un/ vai nepietiekami viņus aprūpē garo darba stundu, izbraukšanas uz ārzemēm peļņas nolūkā, dzīves nomāktības, vecāku savstarpējo strīdu un šķiršanās, alkoholisma un citu atkarību izraisošo vielu lietošanas dēļ. Iepriekšminēto faktoru rezultātā bērni cieš badu, netiek pietiekami medicīniski aprūpēti, kavē mācības vai vispār neapmeklē izglītības iestādi. Tādēļ likumsakarīgi, ka vecāki bērni uzsāk klaiņošanu un likumpārkāpumu ceļu, bet gados jaunākie nonāk tiesībsargājošo institūciju redzeslokā un tiek ievietoti ārpusģimenes audzināšanas institūcijās.

- Ir pieaudzis iesniegumu un sūdzību skaits par citām institūcijām un iestādēm, kā arī to darbiniekiem. Visbiežāk tika saņemtas sūdzības par Rīgas Pašvaldības un Valsts policijas darbinieku darba nepilnībām, kas pilnībā neapstiprinājās, kā arī par Rīgas Bāriņtiesas, Āgenskalna bērnu nama, krīzes centra „Māras centrs”, privātskolotāja, SIA „Kurzemes nami”, sabiedriskā transporta vadītāja, kā arī veikala apsardzes darbinieku pārkāpumiem pret nepilngadīgajiem, no kurām dažas sūdzības bija pilnīgi pamatotas un tika novērstas vai daļēji pamatotas, kas ir grūti pierādāmas, ja cietušo bērnu vecāki nevērsās tiesā.

- Nemainīgs ir palicis to iesniegumu skaits, kas attiecas uz konfliktsituācijām izglītības iestādēs un tie ir 6. Pārsvārā tie ir konflikti, kas rodas bērnu uzvedības problēmu, vecāku un

pedagogu vai administrācijas sadarbības trūkuma un nepiemērotu audzināšanas metožu izvēles dēļ no vecāku un audzinātāju puses, kā arī izglītības iestādes neapmierinoša tehniskā stāvokļa dēļ. Diemžēl lielākoties šajos gadījumos audzēknim nācās pāriet uz citu izglītības iestādi vai mājamācību, vienā gadījumā audzinātāja mainīja savu darba vietu. Tomēr, pieaugot ekonomiskajai spriedzei valstī un palielinoties to bērnu skaitam, kuriem ir uzvedības problēmas (vecāku aizņemtības, nevērības, nepiemērotu audzināšanas metožu izvēles dēļ, vājās sadarbības starp vecākiem un izglītības iestādi, klašu audzinātāju un priekšmetu pedagogu neieinteresētības audzināšanas jautājumos dēļ) skolā arvien biežāk nāksies risināt audzināšanas trūkuma un sociāla rakstura problēmas. Kaut līdz šim pārsvarā tās ir izvairījušās to darīt, cenšoties jebkuru sarežģītāku „problēmbērnu” virzīt uz citu skolu vai pirmsskolas izglītības iestādi.

- Ir samazinājies iesniegumu skaits par ģimeņu ar bērniem izlikšanu no pašvaldības dzīvokļiem, kas būtu skaidrojams ar lielo hipotekārās kreditēšanas popularitāti 2008. gadā, kā rezultātā liela daļa jauno ģimeņu uzņemas kredītsaistības. Toties gada beigās arvien vairāk palielinājās iesniegumu un konsultāciju pa tālruni skaits jautājumos par neuzņemšanu un iespējām iestāties dzīvokļu rindā. Šo faktu paskaidro grozījumi Rīgas Domes saistošajos noteikumos Nr. 94 „Personas, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtība”, kas paredz daudz stingrākus noteikumus uzņemšanai dzīvokļu rindā.

- Samazinājies ir arī to iesniegumu skaits, kuros atspoguļojas pusaudžu savstarpējā vardarbība, vardarbība pret nepilngadīgo no svešu pilngadīgu personu puses, dažādu dokumentu aprites vai lēmumu, kas ir saistīti ar bērna uzturlīdzekļiem, izglītošanu u.c. bērnu aprūpes jautājumiem, novēlotu vai nesavlaicīgu izpildi.

- 2008. gadā, īpaši otrajā pusgadā ļoti audzis ir juridisku un psiholoģiska rakstura konsultāciju skaits pa tālruni. Visbiežāk konsultācijas tika lūgtas jautājumos par vardarbību ģimenē un emocionālo vardarbību pret bērnu, patversmēm un krīzes centriem Rīgā, par bērnu atstāšanu bez uzraudzības un nepietiekamu aprūpi, iespējām ģimenei ar bērniem iestāties Rīgas pašvaldības dzīvokļu rindā, kā arī par uzturlīdzekļu piedziņu un uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu. Daudzos no šiem jautājumiem individuāli tika konsultēti skolu sociālie pedagogi (114 reizes), pirmsskolu izglītības iestāžu vadītāji un audzinātāji, kā arī Sociālā dienesta sociālie darbinieki.

- Šogad ir mazinājies neregistrēto iesniegumu un sūdzību skaits, ko ir izteikuši klienti un, kuri ir atrisināti nekavējoties ar citu institūciju sadarbību. Īpaši gadījumos, kad klients ir vērsies jautājumā RBTAC, kas ir citas bērnu tiesību sargājošas institūcijas kompetencē – visbiežāk par aizgādības un aizbildnības jautājumiem, psiholoģiskās palīdzības sniegšanu, u.c.

4. Bērnu tiesību un interešu pārstāvēšana tiesībsargājošajās iestādēs

2008. gadā ir notikušas 22 Rīgas Domes Administratīvās komisijas Bērnu un jaunatnes lietu apakškomisijas sēdes, kurās tika izskatītas 232 lietas. Tajās pieņemti lēmumi par administratīvā soda piemērošanu nepilngadīgajiem, kuri ir sasnieguši 14 gadu vecumu, vai viņu vecākiem. Speciālistiem, kuri darbojas minētajā komisijā, ilgstoši sadarbojoties, ir izveidojusies prakse, ka paralēli naudas vai kādam citam piemērotajam sodam (brīdinājums, mutisks aizrādījums), kas piespriests par kādu administratīvo pārkāpumu, komisija nepilngadīgajam vai viņa vecākiem uzliek par pienākumu griezties pie speciālistiem ģimenes problēmu risināšanā kādā no institūcijām vai iestādēm (Sociālajā dienestā, Atkarības profilakses centrā, krīzes centrā u.c.). Šī prakse motivē un rosina vecākus aktīvāk risināt savas ģimenes problēmas. Nesakārtots ir jautājums par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu administratīvo pārkāpumu gadījumos, jo praksē šo sodu izpildes uzraudzība netiek nodrošināta. Salīdzinājumā ar tiesu sistēmu, kad šo sodu nepilngadīgajiem piemēro par kriminālnoziedzumu izdarīšanu un soda izpildes uzraudzību nodrošina Valsts probācijas dienests.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo 2007. gadu Kurzemes rajona BTAK speciālistiem retāk nācās pārstāvēt nepilngadīgos Kurzemes rajona tiesā krimināllietās par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu. Tas skaidrojams ar uzņēmumu, fizisko personu, kā arī citu nepilngadīgo bērnu vecāku nevēlēšanos iesaistīties tiesas darbos. Jo no vairākiem iesniegumiem, kas ir ienākuši Kurzemes rajona BTAK, cietušie pēc pārrunām un konsultācijām tomēr ir atteikušies vērsties valsts policijā vai Rīgas pilsētas rajona prokuratūrā, ja Valsts policijā griežoties ir saņēmuši atteikumu par kriminālprocesa uzsākšanu pret aizdomās turēto.

5. Preventīvais darbs

RBTA Kurzemes rajona BTAK speciālistu veiktā preventīvā darba mērķauditorija ir visai plaša – skolēni, kas darbojas skolu Bērnu tiesību aizsardzības komisijās (gan izglītības iestādes, gan rajona līmenī), sociālie pedagogi, pirmsskolas izglītības iestāžu darbinieki un audzēkņu vecāki, kā arī klienti, kuru bērnu tiesības varētu tikt pārkāptas.

5.1. Darbs ar skolu BTAK¹

Viens no virzieniem, kurā Kurzemes rajona BTAK veic preventīvo darbu, ir rajonā esošo skolu Bērnu tiesību aizsardzības komisiju (turpmāk tekstā – skolu BTAK) darba koordinēšana un vadīšana. Tas sevī ietver vispārīzglītojošo skolu skolēnu – skolu BTAK aktīvistu:

- ✓ izglītošanu par starptautiskajiem un Latvijas normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz bērniem un viņu tiesību nodrošinājumu,
- ✓ iepazīstināšanu ar rajona teritorijā bērnu tiesību aizsardzības jomā darbojošos institūciju darba specifiku, apmeklējot tās klātienē,
- ✓ iesaistīšanu izglītojošu nodarbību organizēšanā un vadīšanā sākumskolas klašu skolēniem,
- ✓ ievirzīšanu situācijas skolā izzināšanā un analizēšanā (aptauju izstrāde, veikšana un iegūto datu apkopošana),
- ✓ darbu pie savas skolas BTAK izveides, darba pieredzes apkopošanas un popularizēšanas,
- ✓ sadarbību ar skolas sociālo pedagogu un vajadzības gadījumā arī ar dažādu mācību priekšmetu skolotājiem, skolas administrācijas pārstāvjiem, skolas atbalsta personāla speciālistiem, kā arī ar tehniskajiem darbiniekiem,
- ✓ darba metodisko vadīšanu.

Kurzemes rajonā ir **20 vispārīzglītojošās skolas**, no kurām **3 ir sākumskolas** (Āgenskalna sākumskola, Ilģuciema sākumskola un Rīgas Imantas sākumskola), **1 ģimnāzija** (Rīgas Āgenskalna ģimnāzija), **1 pamatskola** (Rīgas Valdorfskola) un **15 vidusskolas**. 8 izglītības iestādēs mācību valoda ir latviešu valoda, 11 – krievu valoda un 1 skolā mācības tiek organizētas gan latviešu, gan krievu valodā.

Ņemot vērā, ka skolu BTAK darbojas vispārīzglītojošo skolu 7. – 12. klašu skolēni, tad ne vienā no Kurzemes rajonā esošajām sākumskolām skolu BTAK nedarbojas.

2008. gada 1. pusgadā Kurzemes rajona skolu BTAK aktīvi darbojās 16 skolēni no 7 Kurzemes rajona skolām. Kopumā rajonā 2008. 1. pusgadā, t.i., 2007./2008. mācību gada 2. semestrī, skolu BTAK darbojās 10 vispārīzglītojošajās skolās – 1) Ilģuciema vidusskolā, 2) Rīgas Daugavgrīvas vidusskolā, 3) Rīgas Imantas vidusskolā, 4) Rīgas Ostvalda vidusskolā, 5) Rīgas 33.vidusskolā, 6)

¹ **skolu Bērnu tiesību aizsardzības komisija** – uz brīvprātības principa izveidota komisija, kura darbojas Rīgas pilsētas attiecīgā rajona (priekšpilsētas) Bērnu tiesību aizsardzības komisijas un Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centra pārraudzībā. Tās galvenais uzdevums ir veicināt bērnu tiesību aizsardzību skolā. Komisijas sastāvu veido 7.- 12. klašu skolnieki.

Rīgas 41.vidusskolā, 7) Rīgas 68.vidusskolā, 8) Rīgas 69.vidusskolā, 9) Rīgas 96.vidusskolā, 10) Rīgas 1.vakara (maiņu) vidusskolā.

Savukārt 2008. gada 2. pusgadā, 2008./2009. mācību gada 1. semestrī, Kurzemes rajona skolu BTAK sastāvā ir izmaiņas pārstāvētajās izglītības iestādēs. Skolu skaits, kurās darbojas skolu BTAK, rajonā ir pieaudzis – tās darbojas 12 Kurzemes rajona skolās – 1) Rīgas Daugavgrīvas vidusskolā, 2) Iļģuciema vidusskolā, 3) Imantas vidusskolā, 4) Rīgas Ostvalda vidusskolā, 5) Rīgas 33. vidusskolā, 6) Rīgas 34. vidusskolā, 7) Rīgas 54. vidusskolā, 8) Rīgas 68. vidusskolā, 9) Rīgas 69. vidusskolā, 10) Rīgas 71. vidusskolā, 11) Rīgas 96. vidusskolā, 12) Rīgas 1. vakara (maiņu) vidusskolā.

2008./2009. mācību gada 1. semestrī novērojama tendence, ka rajona līmeņa skolu BTAK **aktīvi** darbojas skolēni no **9** izglītības iestādēm. Trijās no iepriekš minētajām Kurzemes rajona skolām – Rīgas 68. vidusskolā, Rīgas 33. vidusskolā un Rīgas 54. vidusskolā – skolu BTAK aktīvisti darbojas tikai savā skolā; rajona līmeņa BTAK viņu dalība netiek nodrošināta.

Rīgas 19. vidusskolā un Rīgas 41. vidusskolā 2008./2009. mācību gada sākumā tika mēģināts atjaunot skolas BTAK, bet dažādu iemeslu dēļ (skolēnu aizņemība, intereses trūkums, vidusskolas klašu skolēnu nodarbinātība, iepriekšējā skolas BTAK sastāva maiņa u.c.) tas izdarīts netika.

Analizējot datus par tām skolām, kurās darbojas skolu BTAK, atklājas interesants fakts, ka no 12 izglītības iestādēm tikai 3 ir iestādes ar latviešu mācību valodu, pārējās 9 – ir izglītības iestādes, kurās mācību valoda ir krievu valoda.

Sava darba pieredzes popularizēšanai, jaunu zināšanu apguvei un sadarbības prasmju attīstīšanai, skolu BTAK aktīvisti regulāri tiekas rajona līmeņa sēdēs, kas notiek 2 reizes mēnesī.

2008. gada laikā kopumā notikušas 18 Kurzemes rajona skolu BTAK sēdes:

- 1) 9. janvārī par Kurzemes rajona skolu BTAK darba prioritātēm 2007./ 2008. mācību gada 2. semestrī,

Ņemot vērā, ka viena no RBTAC darba prioritātēm 2008. gadā bija aktualizēt bērnu audzināšanu izglītības iestādē un ģimenē, Kurzemes rajona skolu BTAK aktīvisti to noteica par vienu no sava darba prioritātēm. Sēdē tika nolemts, lai noskaidrotu skolēnu viedokli par audzināšanas jautājumiem, nepieciešams veikt aptauju. Tādēļ katram skolu BTAK aktīvistam uz nākamo uzdots veikt literatūras un citu avotu analīzi, lai rastu jēdzienu „audzināšana” un „mācīšana” skaidrojumu.

- 2) 23. janvārī Bērnu un jauniešu centra „Kurzeme” apmeklējums, lai iepazītu šī centra darbu un noskaidrotu, kādas nodarbības tiek piedāvātas bērniem un jauniešiem. Jēdzienu „audzināšana” un „mācīšana” skaidrojums,

- 3) 6. februārī izglītojošas nodarbības par bērnu tiesībām un pienākumiem plānošana.

Minētā nodarbība Āgenskalna sākumskolas 3. klases skolēniem tika novadīta 14. februārī. Tās organizēšanā un vadīšanā piedalījās 6 Kurzemes rajona skolu BTAK aktīvisti,

- 4) 20. februārī dalība Rīgas skolu BTAK „Lielā Serde” jauniešu kustības „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu” sēdē un tikšanās ar RBTAC direktoru J. Gulbi par aktualitātēm bērnu tiesību aizsardzības jomā un audzināšanas lomu personības veidošanās procesā,
- 5) 21. februārī tikšanās ar Zemgales priekšpilsētas skolu BTAK aktīvistiem pieredzes apmaiņas un sadarbības uzlabošanas jautājumos,
- 6) 12. martā dienas centra jauniešiem „Skudrupūznis” apmeklēšana un iepazīšanās ar šīs iestādes uzdevumiem un darba specifiku,
- 7) 26. martā tikšanās ar Rīgas pašvaldības policijas (RPP) Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļas speciālistiem par viņu darba specifiku un RD Saistošajiem noteikumiem. RPP veidoto filmu „15. dzimšanas diena” un „Izvēlies savu ceļu pareizi” noskatīšanās, tajās aktualizēto problēmu pārrunāšana,
- 8) 9. aprīlī anketas izstrāde, lai noskaidrotu pusaudžu viedokli, kas, viņuprāt, ir audzināšana. Informācija par semināru „Sadarbības veicināšana audzināšanas, izglītošanas un profesionālās orientācijas darbā”. Prezentācijas izstrāde dalībai seminārā.
- 9) 30. aprīlī kopēja sēde ar Zemgales priekšpilsētas skolu BTAK aktīvistiem par Nodarbinātības valsts aģentūras Karjeras centra piedāvātajiem pakalpojumiem, kā arī jaunākā informācija par atvērto durvju dienām dažādās augstākās izglītības iestādēs, koledžās un profesionālās izglītības iestādēs,
- 10) 14. maijā gatavošanās Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltītajam pasākumam. Darba radošajā darbnīcā „Esi vesels!” plānošana.
- 11) 28. maijā Kurzemes rajona skolu BTAK darba 2007./ 2008. mācību gadā izvērtējums un gatavošanās Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltītajam pasākumam,
- 12) 17. septembrī tikšanās ar iepriekšējo gadu Kurzemes rajona skolu BTAK aktīvistiem – skolu absolventiem, Kurzemes rajona skolu BTAK 2008./ 2009. mācību gada darba plāna izstrāde un jaunā Komisijas sastāva ievēlēšana,
- 13) 8. oktobrī diskusija par tēmu „No tiesībām uz pienākumiem”, kā arī anketas par skolēniem aktuālām problēmām izstrāde (respondenti – 5. klases skolēni),
- 14) 22. oktobrī RBTAC (Hanzas ielā 7) par bērnu tiesību aizsardzības sistēmu Rīgas pilsētā. Tikšanās ar RBTAC direktoru J. Gulbi, kā arī ar Informācijas un analīzes sektora speciālistiem,
- 15) 5. novembrī 5. klases skolēnu anketēšanas rezultātu apkopošana un analīze. Kurzemes rajona skolu BTAK aktīvistu izvirzīšana dalībai Lāčplēša dienai veltītajā pasākumā.

Dalībai minētajā pasākumā, kas notika 11. novembrī Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā izvirzīti 10 Kurzemes rajona skolu BTAK aktīvisti.

- 16) 19. novembrī Ģimenes atbalsta centra Bolderājā apmeklēšana un tikšanās ar tā speciālistiem,
- 17) 3. decembrī Rīgas Imantas filiālbibliotēkā par bibliotēkā pieejamajiem pakalpojumiem, interešu klubiem un citām aktivitātēm, kas tiek nodrošinātas bērniem un jauniešiem,
- 18) 17. decembrī Kurzemes rajona skolu BTAK darba 2008./ 2009. mācību gada 1. semestrī izvērtējums. Vadlīniju darbam nākamajā semestrī izstrāde.

Darbam ar skolu BTAK komisijām tika izstrādāti dažādi izdales materiāli „Bērnu tiesību aizsardzības sistēma Rīgā”, „Mobings”, „Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā” u.c.

5.2. Sociālo pedagogu informēšana un konsultēšana

Kurzemes rajonā **sociālā pedagoga** darbu veic **25** speciālisti. No tiem 23 sociālie pedagogi strādā vispārizglītojošās izglītības iestādēs, 1 – pirmsskolas izglītības iestādē („Madariņa”) un 1 interešu un izglītības iestādē (bērnu un jauniešu centrā „Kurzeme”).

Savu zināšanu papildināšanai un profesionālo prasmju pilnveidošanai Kurzemes rajona sociālie pedagogi mācību gada laikā ik mēnesi tiekas rajona sociālo pedagogu metodiskās apvienības sēdēs. Tajās sociālajiem pedagogiem ir iespēja iepazīties ar aktualitātēm savā darbības sfērā, uzzināt kolēģu veiksmīgo darba pieredzi, kā arī risināt dažādus starpinstitucionālās sadarbības jautājumus.

Katrā sociālo pedagogu metodiskās apvienības sēdē **piedalās** arī RBTAC speciālisti, kuri sociālos pedagogus informē par dažādām aktualitātēm bērnu tiesību aizsardzības jomā – izmaiņas likumdošanā, novitātes bērnu tiesību aizsardzības sistēmā u.c. Kurzemes rajona sociālajiem pedagogiem regulāri gan klātienē, gan telefoniski tiek sniegtas konsultācijas par rīcību bērnu tiesību pārkāpumu gadījumos, kā arī par dažādu bērnu tiesību aizsardzības jomā strādājošu institūciju kompetencēm.

Atskaites gada laikā kopumā ir notikušas 8 Kurzemes rajona sociālo pedagogu metodiskās apvienības sēdes:

- 1) 16. janvārī Rīgas pirmsskolas izglītības iestādē „Madariņa” par sociālā pedagoga darba specifiku pirmsskolas izglītības iestādē, kā arī RAPC veidotā kalendāra „Es vēlos Tev pateikt” prezentācija,
- 2) 13. februārī Ilģuciema sākumskolā par profilaktisko darbu atkarību jautājumos sākumskolā,
- 3) 12. martā RBTAC Kurzemes rajona BTAK telpās tikšanās ar RBTAC speciālistiem par novitātēm bērnu tiesību aizsardzības jomā,
- 4) 9. aprīlī Rīgas Atkarības profilakses centra Pārdaugavas nodaļā par Pārdaugavas kabineta darbības jomām un RAPC piedāvātajām programmām,
- 5) 14. maijā Rīgas 41. vidusskolā tikšanās ar RD Sociālā dienesta speciālistiem un informācija par vasaras darba un atpūtas nometnēm skolēniem,

- 6) 9. oktobrī Sociālā dienesta Ģimenes atbalsta centrā (Dolomīta ielā 1) par šī centra piedāvātajiem pakalpojumiem un iepazīšanās ar tajā strādājošajiem speciālistiem, tikšanās ar SD Kurzemes rajona Atbalsta nodaļas ģimenēm ar bērniem vadītāju A.Meņkovu par aktuālajiem jautājumiem, kā arī rajona sociālo pedagogu darba prioritāšu aktualizēšana 2008./2009. mācību gadam.
- 7) 6. novembrī krīzes centrā „Dardedze” par šī centra piedāvātajiem pakalpojumiem, un sociālo pedagogu lomu vardarbības novēršanā/ mazināšanā,
- 8) 18. decembrī RBTAC Kurzemes rajona BTAK par izmaiņām Rīgas pilsētas bērnu tiesību aizsardzības sistēmā, darba plāna 2008./2009. mācību gada 2. semestrim izstrāde.

5.3. Izglītojoši informatīvo nodarbību organizēšana

Palielinoties iesniegumu un telefonisku konsultāciju skaitam, kas tiek sniegtas Kurzemes rajona pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem, audzinātājiem un bērnu vecākiem, arī šogad Kurzemes rajona BTAK speciālisti sadarbībā ar Rīgas Pašvaldības policijas BLPN inspektorēm 1. septembrī visiem Kurzemes rajona pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem nosūtīja piedāvājumus par izglītojošu nodarbību par aktuālākajiem bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem gan izglītības iestādes darbiniekiem, gan audzēkņu vecākiem organizēšanu. Uz piedāvājumu atsaucās un izglītojošas nodarbības pirmsskolas izglītības iestādes personālam tika novadītas Rīgas 62. pirmsskolas izglītības iestādē (Alises ielā 19) un Rīgas speciālā pirmsskolas izglītības iestādē „Riekstiņš” (Riekstu ielā 14), kurā tika pārrunāti visbiežāk sastopamie bērnu tiesību pārkāpumi ģimenēs, izglītības iestādēs u.c., kā arī aktualitātes un izmaiņas bērnu tiesību aizsardzības likumdošanā. Kārtējo reizi speciālisti guva apstiprinājumu tam, ka tieši pirmsskolas izglītības iestāžu personāla darbinieki vēl nav gatavi risināt bērnu nepietiekamas un neadekvātas audzināšanas ģimenē problēmas, kā arī darbinieki joprojām ļoti retos gadījumos sadarbojas ar bērnu tiesību nodrošinošajām un sargājošajām institūcijām un iestādēm. Toties izglītojošas nodarbības audzēkņu vecākiem tika novadītas Rīgas 8. pirmsskolas izglītības iestādē (Parādes ielā 24a) un Rīgas 81. pirmsskolas izglītības iestādē (Grīvas ielā 11), kas apstiprināja informāciju, ka bērnu dārzu audzēkņu vecāki jauc tiesībsargājošo institūciju funkcijas un pilnvaras, kā arī to, ka bērnu vecāki nepievērš pietiekamu vērību bērnu uzvedības un citām problēmām ģimenē, uzskatot, ka šīs problēmas ir pārejošas un raksturīgas bērnu vecumposmam.

Izglītojošais un informatīvais darbs bērnu tiesību aizsardzības jomā tika nodrošināts arī RD IJSD Bērnu un jauniešu centru sociālajiem pedagogiem, kas notika 2008. gada 27.novembrī, BJC sociālo pedagogu metodiskajā sēdē, Bērnu un jauniešu centrā „Kurzeme”, (Slokas ielā 130). Sociālo pedagogu metodiskajā sēdē tika pārrunāts: Kurzemes rajona BTA komisijas koordinējošo un kontrolējošo funkciju izpilde ikdienas darbā; pieredze dažādu ar bērnu tiesību pārkāpumiem saistīto jautājumu risināšanā; sadarbība ar Bērnu un jauniešu centriem Kurzemes rajonā un aktualitātes

bērnu tiesību aizsardzības jomā. Kā atzina Bērnu un jauniešu centru sociālie pedagogi, viņu darba metodes krasi atšķiras no vispārizglītojošo skolu sociālajiem pedagogiem, līdz ar to izglītošanās, sadarbības un nepieciešamas informācijas iegūšanas iespējas viņiem ir daudz mazākas nekā iepriekšminētajiem (piem. dažādas konferences un semināri, supervīzijas, sadarbība ar sociālajiem darbiniekiem, Rīgas Bāriņtiesas un citu institūciju speciālistiem).

5.4. RBTAC organizētie pasākumi

2008. gada laikā Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centrs ir organizējis vairākus pasākumus pilsētas mērogā, kuros aktīvu līdzdalību ņēma Kurzemes rajona skolu BTAK aktīvist:

- ✓ Zemgales priekšpilsētas rīkotais seminārs „Sadarbības veicināšana audzināšanas, izglītošanas un profesionālās orientācijas darbā”, kurā Kurzemes rajona skolu BTAK aktīvisti prezentēja Kurzemes rajona skolu 7.-8. klašu skolēnu aptaujas rezultātus par skolēnu izglītošanos un profesijas apguvi.
- ✓ 29. maijā Rīgas Ziemeļu rajona izpilddirekcijas telpās Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai veltītais pasākums, kurā tika sveikti arī Kurzemes rajona BTAK aktīvākie skolu 9. un 12. klašu absolventi – Kurzemes rajona skolu BTAK locekļi. Uz šo pasākumu tika uzaicināti arī Rīgas skolu korekcijas klašu skolēni un skolēni ar speciālām vajadzībām, kuriem Rīgas skolu BTAK aktīvisti bija sagatavojuši aktivitātes radošajās darbnīcās. Kurzemes rajona skolu BTAK aktīvisti organizēja un vadīja radošo darbnīcu „Esi vesels”.
- ✓ 1. septembrī Zinību dienai veltītais pasākums „Zem viena jumta”. Pasākumā piedalījās 5 Kurzemes rajona skolu BTAK aktīvisti, kuri RBTAC darbiniekiem palīdzēja izplatīt informatīvos materiālus, kā arī sniedza atbildes uz pasākuma dalībniekus interesējošajiem jautājumiem par viņu darbu skolu BTAK komisijās.
- ✓ 21. un 23. novembrī RBTAC, RD IJSD un LU PPF organizētā starptautiski zinātniski praktiskajā konference „Kvalitatīva audzināšana - galvenais nosacījums personības attīstībai”. Kurzemes rajona skolu BTAK pārstāvēja preses sekretāre M.Čerņiša (Rīgas Imantas vidusskolas BTAK aktīviste).

2008. gada nogalē RBTAC izsludinātajā zīmējumu/ foto konkursā „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu” piedalījās vairāku Rīgas skolu skolēni, tajā skaitā arī no 2 Kurzemes rajona skolām – Āgenskalna sākumskolas 3.b klases skolēni un Ilģuciema vidusskolas 7. klases skolēni. Šajā konkursā uzvarējušie zīmējumi/ fotogrāfijas tika iekļauti RBTAC izdotajā 2009. gada kalendārā. No Kurzemes rajona kalendārā tika iekļauti 4 skolēnu darbi – 3 zīmējumi un 1 dzejolis.

5.5. Vasaras atpūtas un darba nometņu darba kontrole

Līdz šim liela nozīme Kurzemes rajona preventīvajā darbā bija Vasaras izglītojošajām un darba nometnēm, tomēr iepriekšējo gadu zemās ģimeņu ar bērniem atsaucības un nepiepildīto vietu nometnēs dēļ Rīgas pilsētā (izņemot Kurzemes rajonu), 2008. gadā tika izstrādāti un pilotprojekta veidā izmēģināti jauni projekti „Atklātās bērnu un jauniešu atpūtas nometnes vasarā” un vasaras darbs skolēniem „Darbs vasarā 2008”.

Šajā gadā RD IJSD izsludināja konkursu bērnu un jauniešu nometņu organizēšanai vasaras brīvlaikā, atbalstot iestāžu, biedrību, nodibinājumu un komersantu līdzdalību bērnu un jauniešu brīvā laika organizēšanā, rīkojot nometnes Rīgas bērniem un jauniešiem. Tādā veidā Kurzemes rajonā visas vasaras garumā tika organizētas 11 atklātās atpūtas nometnes bērniem un jauniešiem (Rīgas Anniņmuižas vsk. – 1, Reģionālais sporta centrs „Anniņmuiža” - 3, Rīgas Imantas sākumskola – 1, Rīgas 71. vsk. – 3, BJC „Bolderāja” - 1, BJC „Kurzeme” - 2), no kurām tikai 4. varēja ņemt dalību bērni no maznodrošinātajām un trūcīgajām ģimenēm - Reģionālajā sporta centrā „Anniņmuiža” un Bērnu un jauniešu centrā „Bolderāja”. Nometņu plašā izvēle Kurzemes rajonā nodrošināja, ka bērniem nav jāmēro liels attālums līdz nometnes bāzes vietai. Tomēr brīvās izvēles iespējas nometņu organizatoriem sniegt pakalpojumu sociāli nelabvēlīgo ģimeņu atvasēm vai nē pilnīgi mainīja vasaras atpūtas nometņu mērķi.

Līdzīgā veidā IJSD izsludināja konkursu Vasaras darbam skolēniem (jauniešiem 13 – 14 gadu vecumā) organizēšanā. Kurzemes rajonā pieteicās 11 izglītības iestādes, no kurām 6 varēja nodarbināt 12 bērnus un 5 izglītības iestādes saviem audzēkņiem varēja piedāvāt tikai 6 darba vietas. Līdz ar to no 500 darba vietām visā pilsētā, Kurzemes rajona jauniešiem tika iedalītas 102 vietas. Toties pieteikušies bija vismaz trīs reizes vairāk šī vecuma skolēnu. Tādēļ katras skolas skolēnu darba vasarā vadītāji noteica paši (pēc pieteikšanās kārtības, sociāla rakstura problēmām ģimenē u.c. veidos), kuri jaunieši varēs nopelnīt 7.62 Ls dienā. Tādā veidā arī šī darba skolēniem vasarā mērķis vairs nav nodrošināt peļņas un brīvā laika lietderīgas pavadīšanas iespēju maznodrošināto un trūcīgo ģimeņu bērniem.

5.6. Sabiedrības informēšana bērnu tiesību aizsardzības jomā un kustības „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu” popularizēšana

Sabiedrības informēšanai par bērnu tiesību aizsardzības sistēmu Rīgā un aktualitātēm bērnu tiesību aizsardzības jomā 2008. gadā žurnālam ‘Mūsu rajons’ tika sagatavoti 2 raksti, RBATC informatīvajai avīzei tika iesniegti 9, no kuriem jau iespiesti 5 Kurzemes rajona speciālistu raksti, kā arī ar 2 rakstiem par Kurzemes rajona BTAK aktivitātēm tika papildināta RBATC mājas lapa www.bernutiesibas.lv.

Kurzemes rajona BTAK telpās tika izveidoti un izstādīti 3 tematiskie stendi par aktualitātēm bērnu tiesību aizsardzības jomā, par izmaiņām Kurzemes rajona BTAK sastāvā un citām ar bērnu tiesību aizsardzību saistītām tēmām.

Latvijas Radio 4 raidījumos „Diena pēc dienas” (krievu valodā) kopumā no Kurzemes rajona skolu BTAK piedalījās 24 jaunieši.

6. Rekomendācijas/ priekšlikumi turpmākajam darbam:

- organizēt Kurzemes rajona BTAK locekļiem pieredzes apmaiņas sēdes ar visu Rīgas pilsētas rajonu/ priekšpilsētu BTA komisijām;
- risināt jautājumu par izglītojošu nodarbību organizēšanu visās Rīgas pilsētas Kurzemes rajona pirmsskolas izglītības iestādēs bērnu tiesību aizsardzības jautājumos, veicināt starpinstitucionālo sadarbību starp pirmsskolas izglītības un bērnu tiesību sargājošajām iestādēm;
- risināt jautājumu par izglītojošu nodarbību organizēšanu Rīgas pilsētas Kurzemes rajona Bērnu un jauniešu centros par bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem, veicināt starpinstitucionālo sadarbību starp Bērnu un jauniešu centriem un bērnu tiesību sargājošajām institūcijām;
- virzīt jautājumu par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu administratīvo pārkāpumu gadījumos un kontrolēt, lai tiktu nodrošināta šo sodu izpilde;
- virzīt jautājumu par maznodrošināto un trūcīgo ģimeņu bērnu iespēju piedalīties visās Kurzemes rajona vasaras atpūtas nometnēs un vasaras darbā skolēniem;
- popularizēt skolu BTAK un sniegt atbalstu to skolu sociālajiem pedagogiem, kurās skolas BTAK nav izveidotas vai netiek pārstāvētas rajona līmeņa skolu BTAK, t.i. Rīgas 19. vsk., Rīgas 41. vsk., Rīgas 68. vsk., Āgenskalna ģimnāzija, Rīgas Anniņmuižas vsk., Rīgas 54.vsk., Rīgas 33. vsk. un Rīgas Valdorfskola;
- organizēt Kurzemes rajona skolu BTAK aktīvistiem pieredzes apmaiņas sēdes ar visu Rīgas pilsētas rajonu/ priekšpilsētu skolu BTA komisijām.

Kurzemes rajona BTA komisijas priekšsēdētāja Inga Boša
Kurzemes rajona BTA komisijas galvenā speciāliste Baiba Pošeiko

11. ZIEMEĻU RAJONA

BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS KOMISIJAS ATSKAITE

PAR PAVEIKTO DARBU 2008. GADĀ

Ziemeļu rajona BTAK savu darbu 2008.gadā organizēja saskaņā ar darba plānu un RBTAC izvirzīto uzdevumu 2008.gadam, kurš tika pasludināts par „Audzināšanas gadu”. Tāpēc visa gada garumā notika dažādas ar bērnu un jauniešu saistītās aktivitātes.

Komisijas sēdes

2008. gadā ir notikušas 24 Ziemeļu raj. BTA komisijas sēdes. Komisiju vada Rīgas Jāņa Poruka vidusskolas 12.klases skolniece Līva Geistarte. Komisijas sēde ir ļoti efektīva darba forma, operatīvi un objektīvi ļauj analizēt kādu audzināšanas darba samilzušu problēmu, piesaistot visu 7 Ziemeļu rajona skolu Bērnu tiesību aizsardzības komisijas, skolēnus un sociālos pedagogus. Jau 2008.gada 16.janvārī BTA komisijas sēdes darba kārtībā tika izvirzīts jautājums „Par pienākumiem un tiesībām”. Skolu pārstāvjiem tika izdalīti bukleti „Zini savas tiesības un pildi savus pienākumus” ar nolūku iepazīstināt ar tiem jaunāko klašu skolēnus. Īpaši tika akcentēts tas, ka bērni zina savas tiesības labāk nekā savus pienākumus.

21.janvāra komisijas sēdē tika izdiskutētas skolēnu piedāvātās idejas konkursam „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums pienākumu apzināšanai un pildīšanai”. Februāra komisijas sēdēs tika izskatīts mobinga gadījums Ziemeļvalstu ģimnāzijā. Uz sēdi tika uzaicināta Īpašo uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāta pārstāve Agnese Kriķe, kura ir arī projekta „Hotline” koordinatore. Viņa iepazīstināja komisijas locekļus ar noderīgu informāciju par tiem draudiem, ar kādiem ir iespējams saskarties internetā, kā rīkoties šādos gadījumos. Tika izdalīti materiāli, kuri tika nogādāti skolās. Tās skolas, kuras šinī jautājumā izrādīja īpašu uzmanību, bija noorganizētas atsevišķas lekcijas, piem. Rīgas Rīnūžu vidusskolā.

Aprīlī komisijas sēdēs tika risināti arī citi ar audzināšanu saistīti jautājumi, tostarp, atkarību jautājumi, kas ir īpaši smagas tēmas jauniešu ikdienā – sevišķi – smēķēšana, alkohola un narkotiku lietošana.

Konkursi

Ar lielu aizrautību skolu jaunatne piedalās dažādos konkursos. Aizvadītajā gadā tika organizēts konkurss starp Ziemeļu rajona un Vidzemes priekšpilsētas skolu BTAK dalībniekiem. Katrs rajons izvēlējās 3 aktīvākās skolas. Ziemeļu rajonu pārstāvēja Rīgas J.Poruka vidusskola, Rīgas Rīnūžu vidusskola un Rīgas 28.vidusskola. Konkursa tēma „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums pienākumu apzināšanai un pildīšanai”. Konkursa mērķis bija pievērst sabiedrības

uzmanību audzināšanas problēmām un to saistībai ar katra indivīda pienākumu pildīšanu. Skolēni interesantā skeču veidā parādīja dažādas sadzīviskas tēmas.

Gatavojoties Ziemeļu raj. izpilddirekcijas rīkotajam pasākumam „Kaimiņu dienas”, skolēni organizēja zīmējumu un plakātu konkursu par tēmu : „Sveiks, kaimiņ!” un „Mana māja”. Ziemeļu rajona skolas piedalījās arī Vēstures muzeja rīkotajā konkursā „Veltījums Latvijai” Visaktīvākās skolas, kuras piedalījās šinī konkursā bija Rīgas 18.vakara maiņu vidusskola, Rīgas Rīnūžu vidusskola un Rīgas 28.vidusskola.

Skolēni piedalījās arī Eiropas Komisijas izsludinātajā konkursā visiem Eiropas savienības jauniešiem „Bērnu tiesības uz aizsardzību”. Rīgas J.Poruka vidusskola šinī konkursā izcīnīja 2.vietu.

Aptaujas un anketēšana

Ir vēl viena darba forma, ko praktizē BTAK savā darbā. 2008.gadā 5 Ziemeļu rajona skolu 1.-4. kl. un 5.-12. kl. skolēni piedalījās anketēšanā par audzināšanas jautājumiem. Anketās 132 skolēni parādīja savas zināšanas un attieksmi pret audzināšanu ģimenē, skolā un sabiedrībā. Anketēšanas rezultāti tika izmantoti Starptautiskajā zinātniski praktiskajā konferencē, ko rīkoja RBTAC, Latvijas Universitāte un Izglītības jaunatnes un sporta departaments. Dažāda veida anketēšana tika izmantota vairākos pasākumos – Bērnu aizsardzības dienā veikalā „Stockman” par tēmu „Kas tevi dara drošu mājās, skolā, sabiedrībā?”.

Izglītības jaunatnes un sporta departamenta rīkotajā pasākumā „Zem viena jumta” par tēmām „Vai Jūsu bērns ir drošībā?”, „Kādas ir Jūsu aktivitātes, lai bērns justos droši?”(anketas vecākiem), „Kas būtu vajadzīgs, lai tu justos droši?”(anketa skolēniem). Šajos pasākumos anketas aizpildīja skolēnu vecāki un citi sabiedrības locekļi. Aptauju materiāli tika publicēti RBTAC avīzē „Nākotnes vārdā”.

Labdarība

Mācīt būt iejūtīgiem, līdzietīgiem un saprotošiem pret vājāko, citādo – tāds ir BTAK viens no darba virzieniem. Jūlijā un Augustā tika organizētas labdarības akcijas Gaiļezera slimnīcas 7.nodaļā, Sarkandaugavas bibliotēkā, bērnu namā „Ziemeļi”. Saldumus, rotaļlietas, mīkstās mantiņas savāca paši skolēni un dāsni tos dāvāja tiem, kuriem tās sagādāja prieku.

Pat tad, ja mums nav ko dot otram mantiskā veidā, ir taču labs vārds un silts smaids, kurš nemaksā neko. Šo vadmotīvu cenšamies paturēt prātā, organizējot Ziemeļu raj. skolu BTAK darbu.

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona Bērnu tiesību aizsardzības komisija darbojas atbilstoši 1989.gada 10.novembra ANO Konvencijas par bērnu tiesībām, 1998.gada 19.jūnija Bērnu tiesību aizsardzības

likuma normām un RBTAC rajona galvenā speciālista bērnu tiesību aizsardzības jautājumos amata aprakstam, kā arī RBTAC administrācijas rīkojumiem.

Atskaites gadā Ziemeļu rajona BTA komisijas darba stilu kā vienmēr raksturoja koleģialitāte, teicama sadarbība starp dažādo institūciju pārstāvjiem optimālu risinājumu meklējumos, apstākļos kad materiālie resursi ir pamatīgi ierobežoti un tikai pateicoties savstarpējai uzticēšanai un augstam profesionālam līmenim bija iespējams par visu augstāk ievērot bērnu intereses.

Aizvadītā gadā tika veikta konferences „Sociālā pedagoga un klašu audzinātāju sadarbība. Inovācijas darbā” izvirzīto priekšlikumu analīze, uzsverot audzināšanas īpašo nozīmi personības veidošanā.

2008.gadā tika veiktas bērnu tiesību ievērošanas pārbaudes vairākās rajona skolās, pirmskolas iestādēs un bērnu namā „Ziemeļi.” Atskaites gadā izziņāti rajona skolu bērnu audzināšanas mērķi, saturs, metodes, organizācijas formas un to ietekme uz bērna personību. Tika analizētas aktualitātes un likumdošana valstī bērnu tiesību aizsardzības jomā, veikta situācijas izpēte Rīgā.

2008. gadā notikušas 22 Rīgas domes Administratīvās komisijas Ziemeļu rajona bērnu lietu apakškomisijas sēdes, kurās izskatīti 282 administratīvie protokoli.Ļoti bieži šis darbs jāturpina rajona Bērnu tiesību aizsardzības komisijā, jo ar soda vai brīdinājuma izteikšanu problēma nav atrisināma, tādēļ ar attiecīgās skolas sociālo pedagogu analizējam attiecīgo gadījumu un meklējam veiksmīgāko risinājumu. Sadarbībā ar rajona skolu sociālajiem pedagogiem veikts izpētes darbs par bērnu un ģimeņu sociālām iespējām mūsdienu ekonomiskajos apstākļos. Aizvadītajā gadā regulāri piedalījāmies Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona skolu sociālo pedagogu metodisko apvienību sanāksmēs. Visa gada garumā tika veikts individuālais darbs ar skolu sociālajiem pedagogiem, kā arī bija uzstāšanās skolās par bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem, izveidoti vairāki informatīvie stendi par Ziemeļu rajona skolu Bērnu tiesību aizsardzības komisijas darbu.

Aizvadītā gadā liela uzmanība tika pievērsta aktualitātēm bērnu drošības apdraudējumam internetā. Turpinājām piedalīties Īpašu uzdevumu ministra Elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāta realizējamos Net-Safe un Hotline projektos „Drošība internetā.”

02.-06.03.2008 tika organizēta informatīvi izglītojoša ekskursija uz Berlīni Vidzemes priekšpilsētas un Ziemeļu rajona skolu Bērnu tiesību aizsardzības komisiju aktīvistiem par piedalīšanos RBTAC organizētajā konkursā „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums pienākumu apzināšanā un pildīšanā”. Ekskursijas laikā starp jauniešiem notika viedokļu apmaiņa par audzināšanas jautājumiem.

2008. gadā notika izbraukuma seminārs Purvciema vidusskolā:

1. Skolu BTAK pieredzes apmaiņa.
2. Aktuālas problēmas, kas skar bērnus lietojot internetu.

2008. gada aprīlī piedalījāties Rīgas J.Poruka vidusskolas rīkotajā Bērnu tiesību aizsardzības dienas pasākumā, kurā īpašs akcents bija likts uz to, ka bez pienākumiem nav tiesības.

Aprīlī Ziemeļu rajona BTAK galvenā speciāliste D.Kravale piedalījās un sniedza ziņojumu par Ziemeļu rajona BTAK sadarbību ar Valsts un Pašvaldības policiju Valsts policijas rīkotajā pasākumā „Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes struktūrvienību atskaites sanāksme par darbu nepilngadīgo noziedzības ierobežošanā Rīgas reģionā 2008.g. 3 mēnešos.”

2008. gada 29.maijā piedalījāties Starptautiskai bērnu aizsardzības dienai veltītā pasākuma organizēšanā. Regulāri tika veiktas individuālās konsultācijas bērniem un vecākiem par bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem. Tika veiktas bērnu tiesību ievērošanas pārbaudes vasaras darba nometnēs.

2008. gadā piedalījāties diskusijās par bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem Radio programmā ”Diena pēc dienas”.

2008.gada maijā kopā ar Ziemeļu rajona Izpilddirekciju organizējām zīmējumu konkursu rajona skolās par tēmu: „ Mana māja”, „ Mans pagalms”, ”Mana iela”, kā arī piedalījāties Ziemeļu rajona Izpilddirekcijas pasākumā ”Kaimiņu dienas”. Pasākums tika atspoguļots informatīvajā standā.

2008. gada 1.septembrī tradicionāli piedalījāties zinību dienu pasākumā Vērmanes dārzā „Zem viena jumta”, kur iepazīstinājām interesentus ar dažādiem materiāliem par bērnu tiesību aizsardzību, kā arī sagatavojām aptaujas, kas jādara ik vienam, lai bērns justos drošs jauno mācību gadu uzsākot.

2008. gada oktobrī organizējām pasākumu, turpinājumu projektam „Tu neesi viens” Gaiļezera bērnu slimnīcā, lai padarītu interesantāku mazo pacientu ārstēšanās ikdienu.

21., 22. novembrī piedalījāties Starptautiski zinātniski praktiskās konferences „ Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums personības attīstībai” organizēšanā.

2008.gada 11.novembrī organizējām Ziemeļu rajona skolu Bērnu tiesību aizsardzības komisijas pārstāvju dalību Lāčplēša dienai veltītajā pasākumā Prezidenta pils vēstures muzejā. Novembrī organizējām Ziemeļu rajona skolu Bērnu tiesību aizsardzības komisiju aktīvistu piedalīšanos Eiropas savienības jauniešiem izsludinātajā plakātu konkursā „Bērnu tiesības uz aizsardzību.” Šajā konkursā Rīgas J.Poruka vidusskolas komandas veidotais plakāts ieguva 2.vietu.

Gada nogalē kopā ar skolu BTAK aktīvistiem tika organizētas Ziemassvētku labdarības akcijas Gaiļezera bērnu slimnīcas mazajiem pacientiem un Rīgas 5.speciālās internātskolas bērniem Sarkandaugavas bibliotēkas Ziemassvētku pasākumā.

Par mūsu darbu informējām sabiedrību žurnālā „ Mūsu rajons”, avīzē „Nākotnes vārdā”, kā arī RBTAC mājas lapā(www.bernutiesibas.lv).

2008. gadā sistemātiski papildinājām savas zināšanas bērnu tiesību aizsardzības jomā, studējot jaunāko sociālpedagoģisko, psiholoģisko un juridisko literatūru, piedalījāmies ar bērnu tiesību aizsardzību saistītajos semināros, diskusijās, konferencēs.

Visa gada garumā tika veikts pastāvīgs darbs ar klientiem – viņu sūdzībām, pārbaudes viņu dzīves vietās, juridiskas, psiholoģiskas, pedagoģiskas palīdzības sniegšana.

Priekšlikumi turpmākajam darbam 2009. gadā.

- * Pilnveidot darbu skolu BTAK veidošanā.
- * Priekšlikumu izstrāde audzināšanas darba uzlabošanai rajona skolās.
- * Veicināt bērnu un pusaudžu līdzdalību socializācijas procesos.
- * Piedalīties projektos un konkursos.

Ziemeļu rajona BTAK priekšsēdētāja Lilija Treija

12. ZEMGALES PRIEKŠPILSĒTAS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS KOMISIJAS ATSKAITE PAR PAVEIKTO DARBU 2008. GADĀ

Zemgales priekšpilsētas BTAK darbs tika pakārtots atbilstoši RBTAC galvenajam mērķim - aizsargāt bērnu tiesības un intereses atbilstoši ANO konvencijas par bērnu tiesībām, LR Bērnu tiesību aizsardzības likuma un citām LR likumdošanas normām. Atbilstoši mērķiem visu gadu realizējām sekojošus uzdevumus:

- Koordinējām, organizējām un kontrolējām bērnu tiesību aizsardzības jautājumus Zemgales pr.-tas iestādēs, kuru darbība saistīta ar bērniem.
- Veicinājām BTA komisijā iesaistīto institūciju informatīvo, komunikatīvo un radošo sadarbību.
- Izglītošanās procesa pilnveides nolūkos, rūpējāmies par veiktā darba pieredzes apkopošanu un pielietošanu lekcijās, diskusijās, pārrunās, preses materiālos un semināros.
- Sekmējām sociālo pedagogu metodiskā darba pieredzes pilnveidi.
- Atbilstoši klientu iesniegumiem, strādājām pie riska faktoru – atsvešināšanās, neveiksmes mācībās, nepatika pret skolu, vājās saites ar ģimeni, uzvedības u.c. problēmu noteikšanas bērna ģimenē un ārpus tās.
- Pievērsām uzmanību, analizējām konkrētos faktus par bērnu nodrošināšanu ar pamatizglītību un drošības vidi skolā.
- Aktualizējām un popularizējām izglītības iestādes lomu efektīvāka bērna audzināšanas procesa nodrošināšanā.

BTAK darba organizēšanas ietekmējošie faktori:

- pienākumu un tiesību mijiedarbība,
- profesionāļu vērtības, paradumi,
- zināšanu bāze,
- komandas veidošanas struktūras,
- sociālā taisnīguma izpratne un realizēšana,
- Bērnu tiesību konvencijā atzīto tiesību iedzīvināšana (tiesības uz veselības un pilnvērtīgas dzīves aizsardzību u.c.),
- valsts politikas garantija sabiedrības un bērnu labklājības nodrošināšanā,

- ģimeņu attiecību tipi (patriarhālā, egalitārā, pārejas, formāli vienlīdzīgās)
- dažādu vecumposmu un dažādu interešu sadursme
- reintegrācijas iespējas
- darba resursi (formālie, neformālie, sociālie) u.c.

Zemgales priekšpilsētas BTA komisijas 2008.gada galvenais **pienākums bija organizēt darbu tā, lai administratīvajā Zemgales priekšpilsētas teritorijā jebkuram bērnam būtu iespēja realizēt savas tiesības - tiesības uz izglītību, darbu, profesionālo orientāciju, atpūtu un brīvo laiku, tiesības uz sociālo un tiesisko palīdzību, veselības aizsardzību un pilnvērtīgiem dzīves apstākļiem.** Nebija mazsvarīga tiesību un pienākumu mijiedarbība. Pienākumu izpilde ikdienas dzīvē nebija nekas cits, kā sabiedrībā pieņemto normu ievērošana – likumu un likuma normu pildīšana. **Tāpēc arī katra mūsu redzeslokā esošā un darbā iesaistītā bērna uzdevums bija - prast pašam un mācīt citiem bērniem, vienaudžiem rūpēties par savu drošību, attiecību, saskarsmes veidošanu.** Par sabiedriskās kārtības ievērošanu un popularizēšanu savā pilsētā. **Par sociāli atbildīgu un pilsonisku bērnu audzināšanu ģimenē, skolā, pilsētā valstī.** Tieši šogad mēs visi svinējām un ar dažāda veida pasākumiem apliecinājām savu pilsonisko attieksmi Latvijas valstij, savai pilsētai, ģimenei. **Zemgales priekšpilsētā organizētais radošo darbu konkurss "Es un mana ģimene valstī", „Es un mana ģimene savā pilsētā” bija apliecinājums pozitīvo vērtību pilnveidošanās procesam.** Ne mazāk svarīgi bija mācīt un ikdienā pielietot apkopt sevi (sakārtot grāmatas, savu mācību vietu mājās un skolā, somu, ievērot personisko higiēnu) un piedalīties mājas darbos, ar cieņu izturēties pret vecākiem, skolotājiem, vienaudžiem un mazākiem bērniem. Citiem vārdiem sakot, visi skolu BTAK pārstāvji turpināja atbalstīt un piedalīties **kustībā „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu”** (Pielikumā - Zemgales priekšpilsētas skolu BTAK darba pārskats).

2008.gada periodā **notikušas 18 BTA komisijas sēdes,** kurās izskatīti klientu iesniegumi, kā arī risinātas izglītības iestādēm, bērniem un viņu vecākiem aktuālākās tēmas, piemēram **„ Par skolēnu vasaras darba un brīvā laika organizēšanu, vadīšanu, drošību un rezultātiem”** Vasaras periodā pārbaudot un izvērtējot izglītības iestādēs minēto darbu, sēdes laikā, kā labākie vasaras darba organizētāji, pieredzē dalījās Rīgas Fr. Brīvzemnieka skolas sociālā pedagoģe Dace Jana un skolēni, kuri strādāja pie skolas sakopšanas darbiem vasaras periodā. Protams, par plusiem un mīnusiem vasaras darbā runāja radošo atpūtas nometņu vadītāji no Rīgas 94.vsk., no Rīgas BJC „Altona” u.c. Šāda veida paplašinātām sanāksmēm ir vairāki pozitīvi aspekti :

- ir kontaktsaruna, tieša informācija saistīta ar pārbaudes rezultātiem
- tiek veicināts darba, atpūtas, brīvā laika un bērnu drošības progress

- tiekas vairāku institūciju pārstāji (NVS, IJSD u.c.) veidojot izglītošanās – padomdošanas telpu
- ir iespēja likt raudzīties uz bijušajām problēmām ar izpratni par saviem un citu pienākumiem vai neveiksmēm
- dota iespēja veidot priekšstatus par nākotnes mērķiem un uzdevumiem u.c.

Konkrēti ar šīs sēdes vārdu saistās turpmākais darbs BTAK un skolu BTAK darbs. **BTAK skolu komisijas veica akciju, kurā bērniem, viņu vecākiem un jauniešiem popularizēja bezmaksas skolu brīvā laika centrus, kā arī dzīves vietai pieejamākos BJ centrus.** To darījām tāpēc, ka pārzinām bērnu sadzīves apstākļus – lielai daļai no viņiem nav savas atsevišķas telpas, gultasvietas u.c., nemaz nerunājot par to, ka būtu iespējas ar interneta palīdzību uzzināt jaunāko informāciju no iestāžu mājas lapām. Aizsāktais darbs daļēji noslēgsies 2009. gadā, kad tiks apkopotas bērnu organizētās pētnieciskās aptaujas un, kad BTAK kopā ar sadarbības partneriem organizēs Zemgales priekšpilsētas izglītības iestādēm semināru, kā brīvā laika centri un BJC pilnveido audzināšanas darba iespējas.

BTA Zemgales priekšpilsētas komisijas darbs tika pakārtots to priekšlikumu ievērošanai un realizēšanai, kuri, analizējot iepriekšējo darba gadu, bija izvirzījušies priekšplānā – viss, kas saistīts ar audzināšanas darba veicināšanu ģimenē, skolā un ārpus tās.

Ņemot vērā to, ka ne mazsvarīgas audzināšanas problēmas pastāv arī aizbildņu ģimenēs, viena no komisijas sēdēm bija **veltīta tēmai „Par bērniem, kuri ir aizbildnībā, par vides ietekmi un socializācijas procesa norisi”**. Izvērtējot sanāksmes ziņojumus un faktus, jāsaka, ka joprojām atsevišķos gadījumos aizbildņiem un Bāriņtiesai nav izdevusies sekmīga sadarbība un savstarpēja informācijas apmaiņa. Par to liecina viens no piemēriem, ka aizbildnībā esošā meitene jau septembrī kopā ar bioloģisko māti bija devusies prom uz Vāciju, taču decembrī vēl aizbildnība pastāvēja meitenes vecmāmiņai. Savukārt par kādu no zēniem bāriņtiesas gandrīz vai nespēj mainīt lēmumus, te zēns atrodas no cietuma atnākušā tēva audzināšanā, te atkal tēva māsas aizbildnībā, kurai ar nepilngadīgā audzināšanu arī neveicas. Diemžēl konkrētajā gadījumā virsroku ņēmis regress, un visu pušu sniegtā palīdzība situācijas uzlabošanā ir samērā minimāla.

Izvērtējot un BTA komisijās izskatot iesniegumus pēc būtības, varam secināt, ka problēmas audzināšanas jautājumos, saskarsmē, konfliktu risināšanā – uzskatu sadursmē pastāv jebkurā ģimenē, arī materiāli nodrošinātā, izglītotā – ārstu, juristu, pasniedzēju, policistu u.t.t.

Uzskatu par pozitīvu izveidojušos tradīciju, kad BTA komisiju aktualitāšu un pieņemto lēmumu realizēšanā iesaistās arī skolu BTAK pārstāvji. Tā, piemēram, gatavojoties Zemgales

priekšpilsētas mēroga **semināram par tēmu „Sadarbības veicināšana audzināšanas, izglītošanas un profesionālās orientācijas darbā”** BTAK priekšsēdētājas referātu papildināja skolu BTAK dalībnieku gatavotais koreferāts, kurš pamatojās uz veiktajām aptaujām skolās par mācību darbu, sekmēm, skolas apmeklēšanu, profesijas vēlmēm, iespējām u.c.

Savstarpējās mijiedarbības rezultātā skolotājiem, klašu audzinātājiem, skolēniem un viņu vecākiem aktuālā tēma deva lielāku ieguldījumu katras personības izaugsmē, spēju un talantu izkopšanā. Minētajā pasākumā piedalījās **Izglītības un zinātnes ministrijas Profesionālās izglītības un tālākizglītības departamenta direktors G.Krusts, Valsts jaunatnes iniciatīvu centra Stratēģiskās plānošanas departamenta vecākā referente K. Bulka, RD IJSD Bērnu un Jaunatnes pārvaldes Jaunatnes atbalsta nodaļas vadītāja vietnieks D.Zverevs, Vangažu arodskolas direktore I.Briņķe u.c.** Ņemot vērā to, ka nepilngadīgo skaits, kuri atkārtoti 2-3 gadus mācās vienā klasē vai ilgstoši neapmeklē skolu, semināra mērķis bija – veicināt izglītojamiem sabiedrības un individuālajai dzīvei nepieciešamo pamatzināšanu, pamatprasmju un pamatvērtību apguvi. Arī lekcijas, diskusijas un pārrunas par tēmām „Svarīgākie tiesību akti par tiesībām un pienākumiem”, „Konfliktsituācijas, stresa cēloņi un pārvarēšanas paņēmieni” kā arī citas tēmas, ko organizē un vada BTAK galvenie speciālisti palīdz risināt mūsdienu sabiedrībai raksturīgās problēmas.

Liela loma ir informatīvo dienu organizēšanai un sociālo pedagogu izglītošanai. Tikšanās ar citu nozaru speciālistiem, kuri arī rūpējas par bērnu drošību, veidojas tiešs kontakts un turpmākā sadarbība jau skolas un attiecīgās nozares speciālistiem. **Tā piemēram, bērnu drošības veicināšanā un izglītošanā ir piedalījušies Valsts ceļu satiksmes drošības direkcijas sabiedrisko attiecību speciāliste V.Kjaspere, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas pabalstu nodaļas vadītāja I. Andersone un pensiju nodaļas vadītāja I.Vilde.** Organizējot minēto pasākumu, bija ņemts vērā arī tas, ka skolās mācās bērni, kuriem miruši vecāki, kā arī daudzu bērnu aizbildņi ir vecvecāki, kuri ir pensijas gados, kuriem ir dažāda veida grūtības ar bērnu audzināšanu un materiālo nodrošināšanu.

BTA komisijas ikdienas darbā svarīga vieta ierādīta arī Zemgales priekšpilsētas bērnu lietu apakškomisijas un tiesu sēdēm. Iespēju robežās, vadoties no tiesas sēdēs gūtās papildus informācijas, tika doti ieteikumi un kontrolēta nepilngadīgā izglītošanās. Arī bērna mātei, kura ilgstoši slimojot, praktiski viena audzināja trīs bērnus, ar RBTAC juristu atbalstu tika sakārtota novārtā atstātā ģimenes dzīve – pieprasot uzturlīdzekļus bērniem un šķiršanos no vīra, kurš nepalīdzēja bērnu audzināšanā un materiālajā nodrošināšanā. Atbilstoši katrai situācijai tika risināti arī bērnu lietu apakškomisijas gadījumi. Nepilngadīgo likumpārkāpēju tālākā uzvedība un

pienākumu pildīšana pēc attiecīgā soda vai brīdinājuma saņemšanas nebūtu tik efektīva, ja BTAK savu iespēju un pilnvaru robežās nebūtu veikusi ar šiem nepilngadīgajiem preventīvo darbu, meklējusi resursus un veikusi kontroli.

Nozīmīga sadarbība 2008.gada iedzīvotāju iesniegumu izskatīšanā un palīdzības sniegšanā, profilaktiskā darba jomā bija Zemgales priekšpilsētas BTA komisijas dalībniekiem, kuri piedalījās sanāksmēs un sniedza papildus informāciju samilzušo situāciju un jautājumu risināšanā. Tie bija Rīgas domes īpašā statusa institūciju darbinieki; Rīgas Bāriņtiesas pārstāve Dace Kupča, Sandra Viļuma no Rīgas pašvaldības policijas Zemgales priekšpilsētas pārvaldes, kura aktīvi un profesionāli piedalījās Zemgales BTAK organizētajās pārbaudēs. Arī Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes 8.policijas iecirkņa pārstāve Jeļena Bogdane, ne tikai piedalījās sēdēs un sniedza nepieciešamo informāciju, bet nepieciešamības gadījumos, tāpat kā pašvaldības policijas pārstāvji, kopā ar RBTAC speciālistiem piedalījās klientu dzīvesvietu pārbaudēs. Rīgas domes Labklājības departamenta Zemgales priekšpilsētas sociālā dienesta pārstāves Agnese Igaune, Mudīte Zvejniece, un citi speciālisti ir profesionāļi savā darba jomā un vienmēr ir bijuši ieinteresēti sniegt palīdzību grūtībās nonākušajiem bērniem un viņu ģimenēm. Arī 2008.gada sanāksmēs neesam iztikuši bez jautājumiem par izlikšanu no dzīvojamās telpas, tāpēc lieti noderēja RD Komunālā departamenta dzīvokļu pārvaldes pārstāves Marutas Zviedres padomi, pieredze un profesionalitāte. Sava rajona skolu, skolēnu un viņu ģimeņu problēmas, vadot rajona sociālo pedagogu metodisko apvienību, kā pārstāvis no Izglītības Jaunatnes un sporta departamenta Valentīna Guseva, aicināja rūpēties par bērnu drošību, kā arī iedziļināties bērnu audzināšanas jautājumos gan skolās, gan ģimenēs, gan skolu BTAK komisijā. Pārstāvēto institūciju profesionāļu komanda gada garumā risinājusi daudzus aktuālus un neatliekamus darbus, kuri veicinājuši bērnu un viņu ģimeņu drošību, sociālo, pajumtes, veselības, darba, atpūtas un citu jautājumu risināšanu.

2008.gadā skolu BTAK darbībā kā galvenais tika izvirzīts uzdevums-palīdzēt jauniešiem izprast audzināšanas un socializācijas procesa būtību un pielietot šīs zināšanas pildot savus pienākumus skolā. Nemazāk svarīgs bija arī uzdevums aktivizēt skolu BTAK darbību, palīdzēt skolu jauniešiem veidot sistēmu, kura iekļautos gan aktīvi jaunieši, gan tie bērni, kas nav piemēroti līderu lomai. Šajā nolūkā tika organizēti dažādi pasākumi, kas palīdzēja bērnu socializācijas procesā, kuros piedaloties bērns varēja izpausties dažādos veidos. Tā gaidot Latvijas 90. gadadienu, tika organizēts radošo darbu konkurss, kurā piedalījās vairāki simti skolēnu no Zemgales priekšpilsētas skolām. Konkursa komisijas vērtēšanai tika nodotas gan esejas, gan zīmējumi, gan kolāžas. Bija individuāli un kolektīvi darbi. Katrs darītājs saņēma piemiņas balvu, bet labākie darbi joprojām ir apskatāmi Zemgales priekšpilsētas izpilddirekcijas ēkā. Piedaloties konkursā „Es un mana ģimene valstī”, „Es

un mana ģimene savā pilsētā”, katram tā dalībniekam bija jāapdomā un jāizprot, kāda loma viņa dzīvē ir valstij, bija jāpiedalās diskusijās un jāizsaka savs viedoklis par pilsonisko atbildību un patriotismu. Šī audzināšanas joma mūsdienu sabiedrībā un arī ģimenes audzināšanā ir pamesta novārtā un sagaidot Valsts jubileju bija nepieciešams to aktualizēt.

Radoši izpausties skolu jauniešiem bija iespējams arī veidojot informatīvo bukletu par bērnu tiesībām un pienākumiem lietojot internētu. Vairākkārt apspriežot likumu būtību un padarot tos pieejamus dažādu vecumu bērniem, noformējam bukletu un izplatījām visās priekšpilsētas skolās. Priekšpilsētas BTAK dalībnieki veica skaidrojošo un izglītojošo darbu savā skolās, klašu kolektīvos, lai neatkārtotos Bērnu tiesību aizsardzības likuma pārkāpumi attiecībā uz interneta lietotājiem.

Ļoti aktuāla skolu jauniešiem šķita arī ikdienas verbālā un arī fiziskā vardarbība, ko viņi novēroja savās skolās. Veicot pārrunu un diskusiju ciklu mēģinājām noskaidrot šīs parādības saknes, mācījāmies paši risināt konfliktsituācijas nevardarbīgā ceļā un mācīt to saviem vienaudžiem skolās. Kustība „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu” šajā kontekstā ļāva sniegt palīdzīgu roku daudz vairāk skolēniem, iesaistīt tajā daudz vairāk interesentu. Šīs darbības rezultātā tapa pašu zīmētais bukletiņš latviešu un krievu valodās „Izbeidziet!”, kuru iesniedzam RBTAC Informācijas un analīzes sektoram 2008.g. martā varbūtējai izdošanai un izplatīšanai skolās.

Ļoti svarīga audzināšanas darba joma mūsdienu ekonomiskajos apstākļos ir joma, kas saistīta ar profesijas izvēli, ar jauniešu iespēju savlaicīgi izvēlēties savu ceļu darba dzīvē un mērķtiecīgi iet uz nosprausto mērķi. Pildot BTA likuma 2. nodaļas 11. panta prasības mūsu priekšpilsētas skolu BTAK dalībnieki ar lielu interesi veica savās skolās aptauju, ar mērķi noskaidrot vai skolēni zina savas iespējas mācīties profesiju jau 15-16 gadu vecumā, vai ir informēti par profesionālajām un arodskolām, par iespējām apgūt profesiju pēc 7. klases beigšanas. Aptaujā piedalījās vairāk nekā 420 skolēni no 7.-8. klasēm no 14 priekšpilsētas skolām, rezultātus apkopojām un prezentējām ar saviem secinājumiem seminārā „Sadarbības veicināšana audzināšanas, izglītošanas un profesionālās orientācijas darbā”, kurā piedalījās gan skolēni, gan sociālie pedagogi, gan audzināšanas darba speciālisti no skolām un citām iestādēm. Secinājums- maz iespēju mācīties arodu agrāk, nekā sasniedzot 14 gadu vecumu, kaut gan šāda iespēju būtu nepieciešama ļoti daudziem skolēniem, maz iespēju mācīties arodskolās arī vēlāk, t.i.pēc 14. gadu vecuma sasniegšanas. Atkarībā no sekmju līmeņa, daži skolēni ir gatavi uzsākt profesijas apguvi arī 13 gadu vecumā, paralēli apgūstot arī pamatizglītību, bet šādas iespējas ir ļoti ierobežotas. Aptauja arī parādīja, ka skolēni ļoti labi apzinās nemācīšanās sekas un zina arī ceļus, kā uzlabot sekmju līmeni, bet ne vienmēr tos izmanto.

Svarīga skolu BTAK darba sastāvdaļa ir pieredzes apguve dažādās ar bērniem un to tiesībām saistītās jomās. Tā ļoti interesanta izvērtās pieredzes apmaiņas programma ar Kurzemes priekšpilsētas BTAK. Šajā gadā tikāmies vairākkārt gan Kurzemes rajonā, gan Zemgales

priekšpilsētā, stāstījām par savu pieredzi un apguvām daudz interesanta kolēģu darbā. Draudzīgās saites stiprināsim arī šajā, 2009. gadā.

Viens no galvenajiem pasākumiem visā gada garumā ir Starptautiskajai Bērnu aizsardzības dienai veltīts pasākums, kuram nopietni gatavojamies jau laikus. Zemgales priekšpilsētas skolu BTAK jau tradicionāli vada šajā pasākumā rotaļnieku darbnīcu. Jau laikus tiek izvēlētas un izmēģinātas rotaļas, kuras vadīsim, tiek gādātas balvas un dāvanas bērniem, kuri pasākumu apmeklēs. Tā arī šogad rūpīgi gatavojamies un centāties, bet bijām vīlušies, jo kustību rotaļām nebija atvēlēta telpa un, neskatoties uz labvēlīgiem laika apstākļiem, arī ārā tās nebija iespējams novadīt. Ceram, ka šogad tāda iespēja būs un mūsu puļiņi nebūs velti.

Sākoties jaunajām mācību gadam 1. septembrī piedalījāmies Zinību dienas pasākumos Vērmanes dārzā. Šī ir viena no iespējām popularizēt RBTAC darbu un mēs cenšamies izmantot to pēc iespējas produktīvāk. Tas ir pasākums, kas patīk gan dalībniekiem, gan organizētājiem un kura rezultātus ir grūti pārvērtēt. Popularizēt RBTAC darbu un izteikt savu viedokli masu medijos ir bijusi iespēja vairākiem Zemgales priekšpilsētas skolu BTAK locekļiem, bet, diemžēl, šāda iespēja ir laupīta latviski runājošiem, jo radio raidījumi notiek tikai krievu valodā. Vairāki raksti ir sagatavoti RBTAC mājas lapai, avīzei „Nākotnes vārdā” un žurnālam ”Mūsu rajons”.

Tradicionāli, visa gada garumā notiek skolu BTAK dalībnieku tikšanās ar sadarbības partneriem: Rīgas Atkarības profilakses centra darbiniekiem, Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļas darbiniekiem. 2008. gadā, gaidot vasaras darba sezonu, tikāmies arī ar Darba devēju asociācijas pārstāvjiem, lai noskaidrotu, kādas iespējas ir skolēniem strādāt vasaras brīvlaikā. Šo informāciju komisijas locekļi nodeva arī savās skolās, lai palīdzētu skolas biedriem atrast darbu.

Septembrī, jaunu mācību gadu sākot, turpinājām skolēnu izglītošanu un profesionālo orientāciju, organizējot ekskursiju uz Vidzemes augstskolu un iepazīstoties ar Latvijā modernāko bibliotēku un lasītavu. Ekskursijā piedalījās ne tikai skolu BTAK dalībnieki, bet arī audžu ģimenes no Zemgales un Kurzemes priekšpilsētām. „Bija ļoti interesanti, gribētu doties tādā ekskursijā vēl ”- tādas bija dalībnieku atsauksmes.

Ar saviem plakātiem, zīmējumiem Zemgales priekšpilsētas skolu BTAK dalībnieki piedalījās pasākumā, kas veltīts Lāčplēša dienai un šogad notika Latvijas Nacionālajā muzejā. Ļoti labi organizēts pasākums ilgi paliks jauniešu atmiņā, atliek tikai nožēlot, ka dalībnieku skaits bija ierobežots. Bērnu zīmēto plakātu izstāde gan turpinājās līdz gada beigām un mūsu rajona bērniem bija iespēja to apskatīt un arī iepazīties ar muzeja ekspozīciju, jo pasākumā kā dāvanu saņēmām brīvbiļetes muzeja apmeklēšanai.

Tradicionāli, tuvojoties gada beigām, skolu BTAK dalībnieki savās skolās organizē labdarības akcijas. Šogad mūsu priekšpilsētā, sadarbībā ar frizētavas „Kolonna” meistariem, tika organizēta akcija „Esi gaišs un skaists”. Kopā ar ziedotām mantām, nogādājām uz b/n. ”Vita” un ‘Māras”

krīzes centru arī friziermeistus, kas bez maksas veidoja un apgriezta matus visiem gribētājiem. Ļoti pateicīgi par ziedojumiem bija visi saņēmēji. Ļoti aktīvi ziedotāji bija Zolitūdes ģimnāzijā, 53. vidusskolā, FR.Brīvzemnieka pamatskolā, Šampētera vidusskolā, Pārdaugavas pamatskolā, 7.internātpamatskolā, Mūzikas internātvīdusskolā, Ziemeļvalstu ģimnāzijā un citās skolās. Diemžēl mīksto rotaļlietu lielo daudzumu nevarēja pieņemt neviena no bērnu aprūpes iestādēm, tāpēc nodevām to Sarkanā krusta darbiniekiem, kas labprāt izdalīja tās trūcīgo ģimeņu bērniem.

Decembra vidū notika arī gada noslēguma pasākums Zemgales priekšpilsētas skolu BTAK aktīvistiem, Zemgales un Kurzemes rajonu audžuģimenēm. Šajā pasākuma gribējam pateikt paldies visiem, kas aktīvi darbojas gan priekšpilsētas BTAK, gan savās skolās BTAK, gribējam iepriecināt un pasniegt mazas dāvanīņas. Tas arī lieliski izdevās, jo pašu spēkiem organizējam koncertu un iepazīnām BTAK bērnus arī kā māksliniekus. Teicām arī lielu paldies skolu sociāliem pedagogiem par atsaucību un palīdzību, organizējot skolas BTAK darbu.

Tā kā līdz BTAK nonākušās bērnu un viņu ģimeņu problēmas saistītas ar vairākiem cēloņiem (piemēram, izglītošanās, uzvedība - pienākumu nepildīšana, veselības, sociālas un individuālas problēmas, vecāku atkarība, nerūpēšanās par bērnu, krīzes situācijas u.c.) uzskatu, ka nepieciešams pilnveidot preventīvo darbu izglītības iestādēs ar klašu audzinātājiem, bērniem un viņu vecākiem un pirmskolas izglītības darbiniekiem – individuāli, grupās, kolektīvos.

Kopā ar skolu soc. pedagogiem un BTAK izvērtēt audzināšanas ietekmējošos faktorus ģimenēs, pirmskolas un izglītības iestādēs, aktualizējot tēmu priekšpilsētas organizētā semināra ietvaros:

- Turpināt kontrolēt un sadarboties ar aizbildņu ģimenēm un audžu ģimenēm, kuri vērsušies pēc palīdzības BTAC.
- Gadījumu risināšanā un izvērtēšanā, mērķa sasniegšanai pēc iespējas vairāk iesaistīt profesionāļus arī ārpus priekšpilsētas BTAK (piem. profesionālās orientācijas jomā).
- Nodrošināt nepārtrauktas un efektīvas pārmaiņas, kas sekmētu skolu BTAK un BTAK darba kvalitāti.
- Turpināt strādāt pie jaunu teorētisku un praktisku atziņu ieviešanu BTAK darbā.
- Piedalīties projektos un veicināt savu projektu, konkursu izstrādāšanu, attīstot skolu BTAK apgūtās prasmes un atklātos talantus.

Zemgales priekšpilsētas BTAK priekšsēdētāja Anna Plauča
Zemgales priekšpilsētas BTAK galvenā speciāliste Svetlana Berkmane

13. VIDZEMES PRIEKŠPILSĒTAS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS KOMISIJAS ATSKAITE PAR PAVEIKTO DARBU 2007. GADĀ

Vidzemes priekšpilsēta ir viena no lielākajiem Rīgas rajoniem ar iedzīvotāju skaitu 173350, no kuriem 16495 ir skolēni. Priekšpilsētā ir 30 vispārīzglītojošās skolas, 34 pirmsskolas bērnu iestādes, 8 arodskolas, 5 koledžas, 2 medicīnas skolas, 3 speciālās internātskolas, 1 bērnu-bāreņu aprūpes centrs un 2 bērnu bāreņu patversmes.

Par bērnu tiesību aizsardzību rūpējas visas ar šo jautājumu saistītās institūcijas, kuras savā starpā cieši sadarbojas. Vidzemes priekšpilsētā darbojas Bērnu tiesību aizsardzības komisija, kuras sastāvā ir iekļauti šo visu institūciju pārstāvji – RBTAC, Sociālais dienests, Bāriņtiesa, Valsts un Pašvaldības policijas, Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, Dzīvokļu daļa. Bērnu tiesību aizsardzības komisija veiksmīgi risina bērnu tiesību aizsardzības jautājumus kopā ar skolu sociālajiem pedagogiem, psihologiem, Atkarības profilakses centru, Nodarbinātības dienestu, medicīnas, kultūras, sporta u.c. interešu iestādēm.

Daudzu jautājumu izskatīšanā piedalās 34 priekšpilsētas skolu sociālie pedagogi un 33 psihologi.

Svarīgākie jautājumi tiek izskatīti Bērnu tiesību aizsardzības komisijas sēdēs, 2008. gadā notika 21 sēde, kurās izskatīja 41 iesniegumu.

2008. gadā tika saņemti 146 iesniegumi, kas ir par 17 vairāk nekā pagājušajā gadā. Palielinās iesniegumu skaits ar sūdzībām par mācību iestādēm.

2008. gadā tādi ir astoņi: par 38. vidusskolu, 100 vidusskolu, Juglas sanatorijas internātpamatskolu, Teikas vidusskolu, I.Kozakēvičas vidusskolu, 60. vidusskolu, Purvciema vidusskolu, SAC „Ezerkrasti” u.c.

Šādos gadījumos tiek veiktas šo mācību iestāžu rūpīgas pārbaudes un to rezultāti izskatīti Bērnu tiesību aizsardzības komisijas sēdēs. Tā 100. vidusskolas skolniece un viņas māte uzrakstīja un iesniedza RBTAC divus iesniegumus. Meitene sūdzējās par to, ka skolā starpbrīžos neesot neviena dežūrējošā skolotāja, kas varētu pieskatīt un savaldīt skrejošos un agresīvos skolniekus, lai viņi nevarētu traumēt citus. Jautājumu apspriedām kopā ar skolas vadību par dežūras iespējām skolā starpbrīžos. Ir panākti risinājumu varianti.

Taču meitenes mātei bija arī sūdzības par meitas sekmēm latviešu valodā un literatūrā. 12. klases skolniece sūdzējās, ka skolotāja gadiem ilgi, lai cik viņa labi nezinātu vielu, vairāk par atzīmi „4” neliek. Notika saruna ar latviešu valodas skolotāju un mācību pārzini, tika izskatīts klases žurnāls un skolnieces darbi. No vienas puses skolotājas prasības ir stingras un nepieņemamas, bet skolniece jūtas tā, ka viņai tiek darīts pāri. Ir saprotamas meitenes bažas, jo gadiem neredz progresu viņas zināšanām un līdz ar to zūd interese pret priekšmetu par iemeslu piesaistot tautības jautājumu. Gari

un plaši apspriedām situāciju un vienojāmies par turpmāko, ka ir jāpievērš lielāka uzmanība šim priekšmetam un ir jāpanāk objektivitāte.

Savukārt, no Purvciema vidusskolas skolnieces mātes bija saņemta sūdzība par dziedāšanas skolotāju, kurš it kā pārlietu lielu vērību piegriež savam priekšmetam. Apmeklējām skolu un veicām pārbaudi: piedalījāmies stundā, izrunājāmies ar skolas vadību un dziedāšanas skolotāju. Viņam ir savs uzskats par to, ka „2” dziedāšanā esot norma, ka šajās stundās nav tikai jādzied, bet galvenais uzsvars esot jāliek uz teoriju, mūziķu biogrāfijām utt. tas, savukārt atbaida skolniekus no šī priekšmeta, kā arī neveicina patiku uz to. Ir jāpanāk samērīgums. Secinājums ir tāds - jo skolotājs ir lielāks profesionālis, jo ir prasīgāks pret skolēniem (iespējams pār mēru).

Par Juglas sanatorijas internātpamatskolas pedagogiem sūdzējās viena audzēkņa mamma. Dēls jau ceturto gadu tiek atstāts vienā un tajā pašā klasē. Māte uzskata, ka tas ir par ilgu, ka tā ir skolas vaina. Ieradāmies ar pārbaudi šajā skolā un izrunājāmies ar vadību, mācību pārzini, klases audzinātāju, sociālo pedagogu un psihologu. Visiem ir pretenzijas pret skolēnu, jo bērns nemācās, klaiņo. Taču māte uzskata, ka tas ir nepamatoti, jo skolotāji visus gadus nav likuši par bērnu ne zinīs. Tātad nav veikuši godprātīgi savus pienākumus. Vainīga esot tikai skola un mācības tajā turpināt vairs nav pieņemami. Diemžēl, no skolas puses bija vērojama visai liela vienaldzība. Notika vairākkārtējas sarunas ar māti un vienojāmies par to, ka skola tomēr bērnam ir jāmaina.

No Teikas vidusskolas vecākiem vairākkārt saņemta informācija par dažu jaunāko klašu skolēnu neadekvātu uzvedību un dažādām īpatnībām. Ir notikušas sarunas ar skolēnu vecākiem par savstarpējām attiecībām.

60. vidusskolas skolēnu vecāki informēja par to, ka skola no skolēniem ik mēnesi iekasē naudu un ģimenēm, kurās ir vairāki bērni tas ir diezgan jūtami.

Daudz iesniegumu ir saņemts par konfliktsituācijām ģimenēs. Daži iesniegumi ir par ilgstošām konfliktsituācijām ģimenē, kas velkas jau vairāku paaudžu garumā. Tā viena vecmāmiņa 84 gadus veca un slima dzīvo labiekārtotā 2 istabu dzīvoklī, vairākkārt ir pieņēmusi pie sevis dzīvot mazmeitu ar ģimeni pavisam 4 cilvēkus no kuriem viens ir gadu vecs. Tagad dzen viņus ārā, jo atkal esot grūti satikt, jādzird rupjības. Palīdzība neesot vajadzīga, jo sakarā ar slimību ir piešķirts sociālās aprūpes darbinieks. Atkal tiek dalīts dzīvoklis. Izrunājāmies ar abām iesaistītajām pusēm. No vienas puses ir vērojama neiecietība, rupjība. No otras puses ir prasīgums, stingrība. Mēģinājām situāciju risināt uz kompromisa pusi taču tam ir vajadzīgs laiks abām konfliktā iesaistītajām pusēm.

81 iesniegums ir saņemts par uzturlīdzekļu piešķiršanu vai piedzīšanu, to apmēra palielināšanu, par laulības šķiršanu, par paternitātes vai aizgādniecības noteikšanu, par bijušā vīra izlikšanu no dzīvokļa u.c. Šajos gadījumos tiek gatavoti dokumenti tiesai.

Liela uzmanība Vidzemes priekšpilsētā tiek pievērsta bērnu brīvā laika pavadīšanai. Top jauni bērni rotaļu un sporta laukumi, kā arī labiekārtoti vecie. Bērniem tiek piedāvātas iespējas darboties

pulciņos un dažādos interešu klubos gan skolā, gan ārpus tās. Bērnu vasaras atpūtas nometnēs 2008. gadā piedalījās 144 bērni, ko ir apmaksājis Sociālais dienests.

Preventīvais darbs, kas veikts priekšpilsētā ir Bērnu tiesību aizsardzības komisijas skolu mērogā un rajonā. Ar katru gadu bērni attīsta kustību „Bērns palīdz bērnam – bērns aizsargā bērnu”. Tā, piemēram, Purvciema vidusskolā Bērnu tiesību aizsardzības komisijas bērni palīdz citiem bērniem mācībās, uzvedībā, organizējot labdarības pasākumus, bet pirmklasniekiem palīdz adaptēties skolā. Tādā veidā skolas komisija var palīdzēt bērniem un arī palīdzēt citiem skolotājiem. To visu gudri vada Purvciema vidusskolas sociālā pedagoģe Ināra Kosobokova. Arī bērniem tas patīk un to viņi dara labprāt. Bērnu tiesību aizsardzības komisijas bērniem notiek apmācības, semināri, konkursi, viktorīnas, ekskursijas.

2008. gada 30. janvārī notika konkurss bērniem par tematu „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums pienākumu apzināšanai un pildīšanai”. Tas rosina bērnus piedalīties sabiedriskos procesos, izteikt savu viedokli, domāt.

29. maijā piedalījāties Rīgas bērnu tiesību aizsardzības centra organizētajā Bērnu aizsardzības dienai veltītajā pasākumā Ziemeļu rajona izpilddirekcijā, kur notika Rīgas rajonu un priekšpilsētu BTAK aktīvistu absolventu sveikšana, koncerts un radošo darbnīcu konkurss ar labāko darbu apbalvošanu.

1. septembrī notika skolēniem veltīts pasākums Vērmanes dārzā kopā ar Tiesībsargu un Valsts policiju. Tika dalīti dažādi materiāli – avīzes, bukleti, nozīmītes u.c. Notika bērniem viktorīnas, spēles, konkursi.

Liels atbalsts mūsu darbā ir skolu sociālie pedagogi, ko vada Metodiskās apvienības vadītāja L.Daniela.

2008. gadā notika 7 sociālo pedagogu sanāksmes. Gan šajās sanāksmēs, gan BTAK sanāksmēs notiek aktīva informācijas apmaiņa par aktuālākajiem jautājumiem, jaunumiem, pasākumiem utt.

23 skolās ir izveidotas un darbojas skolu bērnu tiesību aizsardzības komisijas. Kā aktīvākās var minēt Purvciema vsk., Rīgas Hanzas vsk., 74. vsk. u.c.

Sadarbība notiek ne tikai ar skolām, sociālajiem pedagogiem, klases audzinātājiem, Bērnu tiesību aizsardzības komisijām, bet arī ar citām institūcijām kopīgi strādājot pie atsevišķu jautājumu risināšanas, kā arī apmainoties ar informāciju un inovācijām.

Arī 2008. gadā galvenā tēma bija jautājumi par audzināšanu. Tā 21. un 22. novembrī notika RBTAC organizētā zinātniski praktiskā starptautiskā konference „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums personības attīstībai” kopā ar Latvijas Universitāti un Jaunatnes izglītības un sporta departamentu.

Daudz tika diskutēts par bērnu audzināšanu, tās saturu, veidiem, metodēm un to ietekmi uz bērnu. Iegūtās zināšanas labi papildināja rīkotie semināri, kā piemēram RD „Par bērnu drošību” un

BGLM kopā ar Austriju rīkotajā seminārā par „Ģimenes atbalsta koordinācijas sistēmas pilnveidošanu”. Tas viss ceļ darba kvalifikāciju. Katru pirmdienu piedalos RBTAC darba sanāksmēs, divas reizes mēnesī Administratīvās komisijas sēdēs, regulāri pirmdienās un ceturtdienās notiek apmeklētāju pieņemšana un nepārtraukts darbs ar klientiem, to iesniegumiem, konsultāciju sniegšana, darbs ar bērniem, plānu un atskaišu gatavošana u.c. darbi.

Vidzemes priekšpilsētā daudz palīdzam bērniem BTAK sēžu organizēšanā, jautājumu sagatavošanā, apmācībā, pasākumos un konkursos. Tā 2008. gada konkursā, kurš notika 30. janvārī Vidzemes priekšpilsētas bērni tika apbalvoti ar braucienu uz Berlīni.

Regulāri piedalos Administratīvās komisijas sēdēs, kuras 2008. gadā bija 23, kurās tika izskatīti 344 protokoli. Kā jau pierasts pārsvarā tās bija lietas par skolas neapmeklēšanu, smēķēšanu sabiedriskā vietā un atrašanos ar atvērtu alkohola pudeli, mazgadīgu bērnu atstāšanu bez uzraudzības u.c. Šie jautājumi tad tiek ņemti kontrolē no attiecīgo dienestu puses un vajadzības gadījumā fakti pārbaudīti atkārtoti.

Galvenais uzdevums joprojām paliek – kvalitatīvas audzināšanas nodrošināšana. Tam ir nepieciešami vairāki nosacījumi, ieteikumi un priekšlikumi:

Darbā ar bērniem un jauniešiem	- turpināt bērnu izglītošanu par viņu tiesībām, pienākumiem un atbildību, kas noteikti Latvijas Republikas likumdošanā- turpināt iesaistīt bērnus dažādās aktivitātēs, kas veicinātu viņu līdzatbildības paaugstināšanos par norisēm sabiedrībā- turpināt darbu ar bērniem, kas iesaistījušies kustībā „bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu”
Darbā ar bērnu un jauniešu vecākiem	- turpināt vecāku un aizbildņu izglītošanu par bērnu tiesībām, pienākumiem un atbildību, kas noteikti Latvijas Republikas likumdošanā- turpināt izglītēt vecākus par viņu ģimenē pieņemtā audzināšanas stila ietekmi uz bērnu veselību, mācību sasniegumiem, attieksmi pret līdzcilvēkiem un spēju uzņemties atbildību par savu darbību- turpināt sekot, lai vecāki ievērotu un pildītu Latvijas Republikas likumdošanā noteiktos pienākumu un uzņemtos atbildību par savu pienākumu nepildīšanu un bērnu tiesību pārkāpšanu- turpināt pedagogu izglītošanu par bērnu tiesībām, pienākumiem un atbildību, kas noteikti Latvijas Republikas likumdošanā- turpināt pedagogu izglītošanu par viņu izmantoto pedagoģiskā darba metožu ietekmi uz bērnu mācību sasniegumiem, attieksmi pret līdzcilvēkiem un procesiem sabiedrībā un spēju uzņemties atbildību par savu darbību
Darbā ar pedagogiem	- turpināt sadarbību ar skolu sociālajiem pedagogiem darbā ar bērnu tiesību un pienākumu ievērošanas nodrošinājumu, bērnu līdzdarbības veicināšanu un profilaktiskā darba turpināšanu, lai novērstu dažādus bērnu tiesību pārkāpumus jau to sākotnējā stadijā- sadarbībā ar skolu sociālajiem pedagogiem sniegt atbalstu skolotājiem sarežģītu problēmgadījumu risināšanā nodrošinot bērnu tiesību, pienākumu un atbildības ievērošanu

Skolas administrācijai	<ul style="list-style-type: none"> - turpināt sadarbību ar skolu administrāciju pārstāvjiem, lai veicinātu kustības „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu” izplatību - sadarbībā ar sociālajiem pedagogiem informēt skolu administrāciju pārstāvjus par aktualitātēm bērnu tiesību aizsardzības jomā, izmaiņām likumdošanā un iespējām iesaistīties bērnu tiesību nodrošināšanā - tā kā ir noteikta skolotāju atbildība par mācību procesa organizēšanu, bet nav noteikta šīs atbildības robežas, rosināt iestrādāt likumdošanā secīgu kārtību par soļiem kā rīkoties skolotājiem saskaroties ar dažādām bērnu, vecāku tiesību, pienākumu un atbildības problēmām un kurā brīdī ir jāiesaistās citām institūcijām, lai nodrošinātu, ka tie tiek ievēroti - likumdošanā nav noteiktas skolotāja tiesības gadījumiem, kad tiek pārkāptas viņu tiesības
Izglītības un bērnu tiesību aizsardzības normatīvās bāzes veidotājiem	<ul style="list-style-type: none"> - ir noteikta skolēnu atbildība mācīties, ievērot izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumus. Ir noteiktas sekas, kas notiek ja skolēns nemācās (ar noteiktu skaitu nesekmīgiem vērtējumiem paliek uz otru gadu), ir noteikts, kas notiek, ja skolēns neievēro iekšējās kārtības noteikumus, bet nav noteikts, kas notiek ja skolēns šos noteikumus pārkāpj regulāri, pārkāpj citu bērnu un skolotāju tiesības un skola iekšējās kārtības noteikumu ietvaros visas sekas jau ir piemērojusi - ir noteikta vecāku atbildība par bērnu izglītošanu un atbildība sadarboties ar bērna izglītības iestādi, bet nav noteiktas sekas, kas notiek ja vecāks ilgstoši ar izglītības iestādi nesadarbojas, skolotāju lūgumus iesaistīties problēmu risināšanā ignorē - ir noteikta izglītības jomas atbildīgo institūciju atbildība par mācību programmu ieviešanu skolās, par skolu nodrošināšanu ar nepieciešamo materiālo bāzi, bet nav noteikts, kādas ir sekas, ja šīs institūcijas regulāri un ilgstoši šīs noteiktās prasības neievēro, mācību programmu izstrādē neņem vērā skolēnu vecumposmu īpatnības
Sabiedrības izglītošanā	<ul style="list-style-type: none"> - turpināt darbu pie sabiedrības izglītošanas par bērnu tiesību, pienākumu un atbildības jautājumiem, organizējot diskusijas ar sabiedrības pārstāvjiem, izdodot informatīvos bukletus, runājot ar masu mediju pārstāvjiem, gatavojot publikācijas par aktuāliem bērnu tiesību un pienākumu jautājumiem, lai veicinātu sabiedrības izpratni par bērnu tiesību ievērošanas nepieciešamību, izpratni par dažādiem bērnu tiesību pārkāpumiem, veicinātu izpratni par ikviena sabiedrības locekļa līdztatbildību, saskaroties ar bērnu tiesību pārkāpumiem

Vidzemes priekšpilsētas BTAK priekšsēdētāja

Lonija Spresle

14. CENTRA RAJONA

BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS KOMISIJAS ATSKAITE

PAR PAVEIKTO DARBU 2007. GADĀ

Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem uz 01.07.2008. Centra rajona kopējais iedzīvotāju skaits **25 930**, tai skaitā, bērni vecumā no 0-6 gadiem **1588**, no 7- 18 gadiem **2620**, kopā - **4208 bērni**.

Centra rajona administratīvajā teritorijā atrodas **23** izglītības iestādes un tās ir sekojošas: **6** pirmsskolas izglītības iestādes, **17** vispārizglītojošās skolas, no tām: **1-** vispārizglītojošā vakara (maiņu) vidusskola, **1-** speciālā internātpamatskola, **2** skolas bērniem ar runas un valodas traucējumiem (Rīgas 24.pamatskolā – logopēdiskās klases, Rīgas sākumskola „Valodiņa”).

Atbilstoši savai kompetencei Centra rajona sektors izskatīja sūdzības par bērna tiesību pārkāpumiem izglītības iestādēs, kur lietu izskatīšanā tika pieaicināti skolu administrācijas pārstāvji, sociālie pedagogi, bērni un vecāki. Tika noskaidroti apstākļi, kas rada bērnu tiesību pārkāpumus, kā arī izteikti priekšlikumi un ierosinājumi to novēršanā. 2008. gadā pārbaudes tika veiktas vispārizglītojošās skolās izglītības iestādēs un pirmsskolas izglītības iestādēs .

Veicot iesniegumu un ziņojumu analīzi, konstatēts, ka pedagogi nepievērš pietiekamu vērību bērnu savstarpējām attiecībām un novēloti sāk risināt bērna problēmas. Tieši savlaicīgi neatrisinātie konflikti ir tie, kas bieži vien noved pie bērnu fiziskas vardarbības vai vecāku sūdzības par izglītības iestādi. Bez tam izglītības iestādēs tiek pieļautas kļūdas, kas saistītas ar nepareizu pedagoģisko pieeju bērniem, kuriem ir nosliece pārkāpt vispārpieņemtos noteikumus un normas. Šādās situācijās pedagogiem ir grūti labvēlīgi izturēties pret bērnu, tas noved pie skolēna un skolotāja abpusējas nepatikas, konfliktiem, bet bērna uzvedība arvien vairāk pasliktinās. Pārbaudes laikā nākas izprast gan pedagogu, gan bērnu un meklēt jaunas izejas no konflikta. Tas liecina, ka pedagogiem vairāk būtu jāsadarbojas ar savas skolas atbalsta personālu-psihologu, sociālo pedagogu, speciālo pedagogu, kuri var profesionāli palīdzēt risināt radušās problēmas. Līdz ar to nākamajā gadā lielāka vērība tiks pievērsta klašu audzinātāju izglītošanai par jautājumiem, kas saistīti ar bērnu un jauniešu audzināšanu un viņu tiesību aizsardzību, kā arī pedagogu tiesībām, pienākumiem un atbildību.

Vairākas sūdzības bija par to, ka bērnam netiek nodrošinātas tiesības uz izglītību (aizliedz apmeklēt mācību stundas un atņemtas mācību grāmatas, savlaicīgi netiek nodrošināta mājapmācība). Visas sūdzības tika izskatītas un bērnu tiesību pārkāpumi novērsti.

Pēc skolu administrācijas un sociālo pedagogu gan rakstveida, gan mutvārdu lūguma piedalījās pedagoģiskās padomes sēdēs, kur sniedzu ieteikumus pedagogiem, vecākiem un bērniem. Kā arī piedalījās Rīgas pamatskolas „Rīdze” 5.-9.klašu skolēnu vecāku sapulcē, informējot par bērna drošību internetā, sniedzot atbildes par juridisko, sociālo un cita veida palīdzību.

Piedaloties Centra rajona skolu sociālo pedagogu metodiskās apvienības sēdēs, tika aktualizēti būtiskākie bērnu tiesību jautājumi par aktuālām tēmām, veikts izglītojošais iepazīstinot ar izmaiņām Bērnu tiesību aizsardzības likumā un citos normatīvajos aktos, informējot par Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centra aktualitātēm un organizētajiem pasākumiem. Papildus individuāla palīdzība un konsultācijas sniegtas jaunajiem skolu sociālajiem pedagogiem.

Tā kā skolu sociālo pedagogu sēdes tiek organizētas arī skolās, tad rajona speciālistiem tiek dota iespēja iepazīt iestāžu izglītības programmas, noskaidrot sociālā pedagoga sadarbību ar skolas administrāciju, aktuālākās bērnu problēmas skolā, iepazīties ar sociālā pedagoga darba pieredzi.

Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centra avīzē „*Nākotnes vārdā*” tika publicēta Rīgas Centra daiļamatniecības pamatskolas sociālās pedagoģes V.Auniņas radošā pieeja darbā ar klašu audzinātājām, kas var tikt izmantota kā labākā pieredze.

Rajona sociālie pedagogi aktīvi piedalījās Starptautiskajā zinātniski praktiskajā konferencē „*Kvalitatīva audzināšana- galvenais nosacījums personības attīstībai*”, kurā sniedza savus priekšlikumus un ieteikumus turpmākajam darbam.

Bērnu tiesību jautājumi tika aktualizēti arī pirmsskolas izglītības iestādēs. Rīgas 88., 23. un 35. pirmsskolas izglītības iestādēs vadītājām un pirmsskolas pedagoģēm tika organizēti semināri par bērnu audzināšanu un viņu tiesību aizsardzību, kā arī sniegta informācija par pašvaldības sniegto palīdzību ģimenēm ar bērniem, izdalīti informatīvie materiāli.

Veicot pārbaudi Rīgas 23. pirmsskolas izglītības iestādē. Vecāki izteica neapmierinātību, ka bērniem izglītības iestādē netiek nodrošināta atbilstoša un pilnvērtīga vide. Veiktajā pārbaudē konstatēts, ka iestādes vadītāja bija veikusi virkni pasākumu, lai risinātu jautājumu par iestādes renovāciju, par nepieciešamajiem remontdarbiem ir sagatavoti un iesniegti nepieciešamie dokumenti, taču problēmas risinājums būs atkarīgs no piešķirtajiem finansiālajiem līdzekļiem.

Rajonā ir palielinājies to iesniegumu skaits, kad viens no vecākiem izvairās no savu bērnu uzturēšanas. 11 gadījumos veiktas bērnu tiesību ievērošanas pārbaudes ģimeņu dzīvesvietās, kur tika konstatēts, ka vecāki nepilda bērnu aprūpes pienākumus. Bērna aprūpes nodrošināšana nozīmē viņa uzturēšanu, tas ir, ēdiena nodrošināšanu, izglītošanu un audzināšanu.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisku un intelektuālu attīstību. Tika izskatīti iesniegumi, kuros bija apdraudētas bērna tiesības uz patstāvīgu dzīvesvietu.

Pēc iedzīvotāju sniegtās informācijas, rajonā tika pievērsta uzmanība bērnu iesaistīšanai ubagošanā. Jāatzīmē, ka pirmo reizi šāda veida darbībās administratīvie pārkāpumu protokoli tika sastādīti arī citas valsts pilsoņiem, kuri ubagošanā izmantoja savus nepilngadīgos bērnus (7-12 g.v.).

No bērnu tiesību nodrošināšanas aspekta prioritārajā r i s k a mērķgrupā ir iekļaujami bērni, kuri ar pedagoģiskās sēdes lēmumu 9.klasi beidz ar liecību. 20067/2008.mācību gadā kopējais 9.klašu skolēnu skaits -**891**, tai skaitā, skolu beidza ar liecību – **17** skolēni. No tiem: **8** palika uz otru gadu 9.klasē savā skolā, **5**- turpinās izglītību citā vispārējās izglītības iestādē, **3** - turpinās izglītību vakarskolu pamatizglītības programmā, **1**- neturpinās izglītību. Visvairāk šādu bērnu ir Rīgas Raiņa 8.vakara(maiņu) vidusskolā-6 skolēni, Rīgas 99.vidusskolā-3, bet Rīgas Centra daiļamatniecības pamatskolā, Rīgas 24.pamatskolā, Rīgas M.Lomonosova krievu vidusskolā-2, Rīgas Centra humanitārā vidusskolā-1.

Bērnam ir tiesības mācīties korekcijas klasēs, ja viņa attīstības un sociālās uzvedības problēmu dēļ ir radušās grūtības mācību satura apguvē. Rīgas Raiņa 8. vakara (maiņu) vidusskolā četrās klases mācās 42 skolēni, kuriem ir minētās problēmas.

Centra rajona izglītības iestādēs tika veiktas bērnu tiesību ievērošanas pārbaudes, lai noskaidrotu bērnu iespēju apgūt zināšanas par bērnu tiesībām un pienākumiem.

Šā gada vasaras atpūtas nometnēs piedalījās maznodrošināto un trūcīgo ģimeņu bērni, bet Rīgas Ļ.Tolstoja krievu vidusskolā un Rīgas pamatskolā „Rīdze” tika organizētas darba nometnes bērniem vecumā no 13-14 gadiem. Projektu organizēja RD Izglītības, jaunatnes un sporta departaments sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru. Kā liecināja situācija, tad tas guva lielu atbalstu bērnu un vecāku vidū, jo pieprasījums pēc šāda veida bērnu nodarbinātības vasaras brīvlaikā ievērojami pārsniedza piedāvāto vietu skaitu, vecākus apmierināja arī darba alga par paveikto darbu.

Saskaņā ar 1999.gada 1.februārī apstiprināto Rīgas priekšpilsētas (rajonu) BTAK nolikumu, Centra rajona BTA darbā aktīvi līdzdarbojās visi pašvaldības un valsts institūciju pārstāvji. Tomēr šī gada laikā vairākkārtīgi mainījās komisijas loceklis no Rīgas bāriņtiesas, kas būtiski ietekmēja arī komisijas darbu, jo šim speciālistam ir liela nozīme bērnu interešu un likumisko tiesību nodrošināšanā. Bez tam izmaiņas notika arī valsts policijā un sociālajā dienestā.

Valsts policija komisijas darbam ir nozīmējusi 2 speciālistus: Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Centra iecirkņa inspektori M.Merginu un Rīgas GPP Kārtības policijas Nepilngadīgo prevencijas nodaļas vecāko inspektori A.Čerkovsku.

Rajonā ir izveidots savs starpinstitucionālais sadarbības modelis bērnu tiesību jomā, sēdēs tiek izskatītas un risinātas aktuālākās bērnu un ģimeņu problēmas, analizēta un izvērtēta informācija par institūciju darbu bērnu tiesību nodrošināšanā, kā arī izteikti priekšlikumi darbam ar bērniem un ģimenēm. Centra rajona bērnu tiesību aizsardzības komisijas locekļi ir apguvuši darbam nepieciešamās speciālās zināšanas bērnu tiesību aizsardzības jomā, ko nosaka Bērnu tiesību aizsardzības likuma 20.panta pirmā daļa un MK noteikumi Nr. 729 (27.09.2005.).

Centra rajona BTAK sēdēs piedalījās arī uzaicinātie pārstāvji no Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra, Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta Izglītības pārvaldes un Rīgas Bāriņtiesas.

Šogad sēdēs aktualizējām jautājumu par vardarbībā cietušajiem bērniem. Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra (turpmāk-centra) pārstāvji mūs iepazīstināja ar centra darbību regulējošiem dokumentiem un sniegtajiem pakalpojumiem. Savukārt bērnu tiesību aizsardzības speciālisti izteica savu viedokli, kas kavē un apgrūtina viņu darbu- brīvdienās un svētku dienās bērni netiek pieņemti. Līdz ar to nepilngadīgajiem bērniem ekspertīze tiek veikta atkārtoti, jo slimnīcas izsniegto atzinumu tiesas neņem vērā, fakts tiek fiksēts tikai dokumentāli, bet pēc lēmuma ir jāvēršas atkārtoti Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrā. Bez tam būtu jāpagarina centra apmeklētāju pieņemšanas laiks (pašreiz no plkst. 9.00-16.00), centrā nav pieejami psihologa un ginekoloģes pakalpojumi, kas bērniem ir īpaši būtiski.

Kā liecina Dzīvokļu pārvaldes īres līgumu nodaļas vadītāja I.Gurtlava informēja par situāciju dzīvokļu jautājumu risināšanā bērniem bāreņiem, kuriem saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir jānodrošina dzīvojamā telpa, kā arī maznodrošinātajām un trūcīgajām ģimenēm, kuras izliktas no dzīvojamām telpām ar tiesas spriedumu.

Savukārt Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta Skolu nodaļas galvenie speciālisti mūs iepazīstināja ar savas institūcijas struktūru pēc veiktās reorganizācijas, darba rezultātiem un situāciju izglītības jomā.

Turpinājās darbs Centra rajona bērnu un jauniešu lietu apakškomisijā, kur tika izskatītas **423** nepilngadīgo lietas, notikušas **48** sēdes.

Centra rajona bērnu un jaunatnes lietu apakškomisijas atskaite par 2008.gadu

<i>Pārkāptais normatīvais akts</i>	<i>Lietu skaits</i>	<i>Izteikto brīdinājumu skaits</i>	<i>Izteiktie mutvārdu aizrādījumi</i>	<i>Lietas, kurās izbeigta lietvedība</i>
<i>RDN</i>				
<i>Nr.91 5.31</i>	1	1	-	-
<i>Nr. 80 4.1.</i>	2	-	-	-
<i>Nr.80 5.2.</i>	210	3	3	3
<i>Nr.80 6.1</i>	2	-	-	-
<i>Nr.80 6.2.</i>	1	1	-	-
<i>Nr.80 6.6.</i>	25	1	1	-

<i>Nr. 80 6.7.</i>	4	-	-	-
<i>Nr.80 7.2.</i>	15	6	4	-
<i>Nr.80 7.3.</i>	24	-	-	24
<i>Nr.80 6.10</i>	3	-	-	3
LAPK				
<i>42.(1)P. 1.d.</i>	4	1	-	-
<i>136.p.4.d.</i>	2	-	-	-
<i>171.p. 1.d.</i>	5	2	-	-
<i>172.p.1.d.</i>	3	3	-	-
<i>172.p.(4) p. 1.d.</i>	1	-	-	-
<i>173.p. 1.d.</i>	94	55	9	10
<i>173.p. 2.d.</i>	9	6	-	-
<i>186.p. 1.d.</i>	7	2	-	1
<i>186.p. 2.d.</i>	1	1	-	-
<i>187.p. 2.d.</i>	3	-	-	-
KOPĀ	423	82		

Kā liecina apkopotie dati, tad bērni un pusaudži savu brīvo laiku arvien biežāk pavada kopā ar saviem draugiem, paziņām, bez pieaugušo klātbūtnes, kas samazina vecāku kontroli pār bērniem. Tā kā daudziem bērniem ir negatīvas rīcības pieredze (alkohola lietošana, smēķēšana), ko cenšas atdarināt arī pārējie nepilngadīgie, tad tiek pārkāpti sabiedrībā pieņemtie uzvedības noteikumi.

Centra rajonā visbiežāk konstatētie nepilngadīgo pārkāpumi ir: atrašanās sabiedriskā vietā ar atvērtu alkoholisko dzērienu iepakojumu (RDN 80.5.2.) un alkoholisko dzērienu lietošanu sabiedriskā vietā, bērna izglītošanas un audzināšanas pienākumu nepildīšana (LAPK 173.panta 1.daļa).

Lai gan valsts un pašvaldības policisti pilsētā veica dažādus pasākumus, kas bija saistīti ar pastiprinātu kontroli un uzraudzību bērnu un jauniešu pulcēšanās un tirdzniecības vietās, nepieļaujot, ka nepilngadīgajiem bērniem tiek dota iespēja nopirkt alkoholu un cigaretes, tomēr šis darbs vēl joprojām ir jāuzlabo un jāpilnveido, jo problēmas aktualitāte Rīgas pilsētā nav mazinājusies. Vienlaikus būtu jānosaka lielāka atbildības pakāpe gan uzraudzības institūcijām, gan pieaugušajiem, gan nepilngadīgo bērnu vecākiem, kā arī panākot sabiedrības iesaistīšanu minētās problēmas risināšanā. Kamēr mūsu valstī nebūs pienācīga sabiedrības izpratne un adekvāta attieksme par bērnu un jauniešu alkohola lietošanas ierobežošanu, tikmēr būtiski uzlabojumi nav paredzami.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 173.panta pirmā daļa paredz atbildību par nepilngadīgu bērnu audzināšanas un izglītošanas pienākumu nepildīšanu, ko izdarījuši vecāki vai personas, kas viņus aizstāj. Situācija liecina, ka ģimenē īstenotās bērnu audzināšanas trūkumi sekmē pedagogisko ielaistību, kuras būtība ir nepakļaušanās skolas audzināšanai ietekmei. Tā izpaužas bērna negatīvā attieksmē pret mācībām, skolas iekšējās kārtības noteikumu neievērošanā, konfliktos ar pedagogiem, vecākiem vai klases biedriem, kā arī veikalos izdarot sīkas zādzības. Minētie trūkumi audzināšanā ģimenē bieži vien apvienojas ar vecāku tieksmi izvairīties no bērnu audzināšanas pienākumiem.

Centra rajonā tika turpināts izglītojošais darbs ar skolu bērnu tiesību aizsardzības komisiju pārstāvjiem. Nodarbībās skolēni tika iepazīstināti ar Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centra struktūru un nolikumu, organizēti rajona un pilsētas pasākumi, kā arī veiktas skolēnu aptaujas. Gada laikā tika organizētas 19 izglītojošās nodarbības skolu BTAK pārstāvjiem, 2 rajona pasākumi-diskusijas, kur piedalījās 68 dalībnieki, skolu BTAK piedalījās arī 3 RBTAC rīkotajos pasākumos.

2008.gadā Centra rajona skolu BTAK darbojās pārstāvji no Rīgas N.Draudziņas ģimnāzijas, Rīgas M.Lomonosova krievu vidusskolas, Rīgas 22.vidusskolas, Rīgas 3.vidusskolas, Rīgas Centra daiļamatniecības pamatskolas, Rīgas 99.vidusskolas, Rīgas Ļ.Tolstoja krievu vidusskolas, Rīgas 1.ģimnāzijas, Rīgas 8.vakara (maiņu) vidusskolas un Rīgas 24.pamatskolas.

Gada sākumā nodarbībās lielu vērību pievērsām bērnu drošībai internetā. Nodarbībās sniedzām informāciju par iespējamiem riskiem internetā, kur bērns var vērsties pēc palīdzības par izteiktajiem draudiem, nelikumībām, saņemto kaitīga rakstura informāciju. Centra rajona skolu BTAK pārstāvji, kuri projekta „Net- Safe” ietvaros tika apmācīti darbam ar jaunāko klašu skolēniem, izmantojot savu metodisko materiālu, skolās vadīja audzināšanas stundas. Savukārt, Rīgas Centra daiļamatniecības pamatskolas skolas BTAK veica aptauju 5.-9.klašu skolēniem „Par drošu internetu”. Tika konstatēts, ka vismazāk informēti par drošību internetā ir jaunāko klašu skolēni.

Vairākās nodarbībās tika izskatīti jautājumi par vardarbību ģimenē, skolā, uz ielas, sabiedrībā un masu medijos, akcentējot, - bērnam jāuzdrošinās ziņot par šo situāciju, ko pārdzīvo viņš pats vai kāds no vienaudžiem, viņš var atrast palīgus, lai atrisinātu radušos situāciju un novērst iespējamību, ka šīs darbības tiks atkārtotas ar citiem bērniem. Bērna informēšana par viņa tiesībām šādos gadījumos ir galvenais aizsardzības līdzeklis.

Rīgas M.Lomonosova krievu vidusskolas skolas BTAK piedalījās Latvijas Radio 4 raidījumā „*Vardarbība skolā, sabiedrībā, uz ielas*”, kurā stāstīja par savu darba pieredzi - veiktajām aptaujām, darbu ar jaunāko klašu skolēniem un organizētajiem pasākumiem.

Sadarbībā ar Rīgas PP Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļu skolu BTAK dalībniekiem tika organizēts izglītojošs pasākums „Būt pasargātam no vardarbības...”, kurā piedalījās psiholoģe A.Lilienfelde, skolēniem tika demonstrētas mācību filmas „*Vienaldzība*” un „*Joka pēc*”.

Sadarbībā ar Latgales priekšpilsētas skolu BTAK pārstāvjiem organizējām diskusiju „*Gribu būt personība*”, kurā piedalījās Rīgas Valsts 1.ģimnāzijas, Rīgas N.Draudziņas ģimnāzijas, Rīgas 99.vidusskolas, Rīgas Centra daiļamatniecības pamatskolas, Rīgas 3.vidusskolas, Rīgas Ļ. Tolstoja krievu vidusskolas, Rīgas Centra sākumskolas, Rīgas 22.vidusskolas, Rīgas komercģimnāzijas, Rīgas 25.vidusskolas, Rīgas 32.vidusskolas, Rīgas 90.vidusskolas skolēni, sociālie pedagogi, Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta psihologi un Centra rajona klašu audzinātāju metodiskās apvienības vadītāja.

Aktualizējot bērnu audzināšanas jautājumu nozīmību, Centra rajona skolu BTAK pārstāvji sadarbībā ar skolu sociālajiem pedagogiem 2008./2009.mācību gada I. semestrī veica aptauju „*Es starp citiem*” un „*Gribas izpausmju pašnovērtējums*”, kur tika noskaidrota bērnu sociālā kompetence: spēja iejusties klases un skolas vidē, veidot attiecības ar klasesbiedriem un citiem cilvēkiem, spēja izvirzīt svarīgus mērķus un nepakļauties citu negatīvai ietekmei, prasme rīkoties ārkārtas situācijās, vienoties vai panākt kompromisu. Anketēšanā piedalījās **529** skolēni, kuri mācās vispārizglītojošo skolu 8.klasēs.

Pēc veiktās aptaujas tika rīkota diskusija „*Es starp citiem*”, kurā skolas BTAK pārstāvji iepazīstināja ar savas skolas rezultātiem, kā arī izteica savu viedokli par to, kā viņi paši ar savu uzvedību un rīcību varētu veidot skolas vidi pozitīvāku, iesaistot savās aktivitātēs tos bērnus, kuri ir mazāk aktīvi un jūtas atstumti savu vienaudžu vidū. Mūsu pasākumā aktīvi līdzdarbojās arī Centra rajona skolu psihologu metodiskās apvienības vadītāja Rita Niedre un skolu sociālie pedagogi.

Rajona sēdēs skolu BTA komisiju priekšsēdētāji un vietnieki informēja par savas komisijas darbu un aktualitātēm. Rīgas 22. vidusskolas skolas bērnu tiesību aizsardzības komisijai šis bija pirmais darbošanās gads. Neskatoties uz to, viņi veica interesantus pētījumus vecāko klašu skolēniem, organizēja pasākumus pamatskolas audzēkņiem par bērnu tiesībām, kā arī smēķēšanas, alkohola un narkotisko vielu atkarības profilakses pasākumus, vadīja nodarbības jaunāko klašu skolēniem. Savukārt, Rīgas M.Lomonosova krievu vidusskolas skolas BTAK aktīvi darbojas jau piekto gadu. Daudz interesantus pasākumus noorganizēja Rīgas N.Draudziņas ģimnāzijas skolas BTAK (konkurss 7.klašu skolēniem, diskusija par bērnu drošību internetā, labdarības pasākumi BBAC „Teika”).

Centra rajona skolu BTAK pārstāvji aktīvi piedalījās arī Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centra un jauniešu kustības „Lielā serde” rīkotajos pasākumos, piemēram, *Bērnu aizsardzības dienai veltītajā pasākumā*, kurā viņi maznodrošināto ģimeņu bērniem vadīja rokdarbu darbnīcu „*Nāc un piedalies*”.

Savukārt 1.septembrī rīkotajā pasākumā „*Zem viena jumta*”, kuru organizēja Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centra sektorā viņi informēja vecākus un

bērņus par savu darbošanos skolu BTAK, dalīja ANO Konvenciju par bērna tiesībām, Bērņu tiesību aizsardzības likumu un metodiskos materiālus par bērna tiesībām un pienākumiem.

Vairākas skolas piedalījās Rīgas Bērņu tiesību aizsardzības centra rīkotajā zīmējumu konkursā „*Bērņš palīdz bērnam, bērņš aizsargā bērņus*”. Konkurssam tika iesniegti bērņu zīmējumi un fotogrāfijas. 4 labākie bērņu iesniegtie darbi tika ievietoti RBTAC 2009.gada kalendārā.

Savukārt Rīgas Centra daiļamatniecības pamatskolas audzēkne E.Daģe kopā ar sociālajiem pedagogiem piedalījās Starptautiskajā zinātniski praktiskajā konferencē „*Kvalitatīva audzināšana- galvenais nosacījums personības attīstībai*”, kur aktīvi līdzdarbojas savā izvēlētajā darba grupā.

Pedalīšanās semināros un konferencēs:

1. Par Valsts bērņu tiesību aizsardzības inspekcijas darba rezultātiem 2007.gadā.
(Valsts bērņu tiesību aizsardzības inspekcija)
2. Darbs ar riska grupas bērņiem un likumpārkāpējiem.
(Valsts bērņu tiesību aizsardzības inspekcija)
3. Administratīvās kapacitātes stiprināšana ģimenes atbalsta koordinācijas sistēmas jomā.
Sertifikāts.
(Bērņu un ģimeņu lietu ministrija)
4. Kvalitatīva audzināšana- galvenais nosacījums personības attīstībai. Sertifikāts.
(LU pedagogijas un psiholoģijas fakultāte, Rīgas Bērņu tiesību aizsardzības centrs un Izglītības, jaunatnes un sporta departaments).
5. Bērņu drošība. (RD Drošības un kārtības jautājumu komiteja un Rīgas Bērņu tiesību aizsardzības centrs)

Kvalifikācijas paaugstināšana:

Sertifikāts par 40 stundu tālākizglītības kursu „Bērņu tiesību aizsardzība” (Nr. 12174), kuru organizēja LPMC.

Centra rajona BTAK sektora **priekšlikumi** 2009.gada darba uzlabošanai

1. Turpināt iesāktās audzināšanas tēmas pilnveidi Centra rajonā. Izglītības iestādēs organizēt lekciju ciklu, kas saistīts ar bērņu un jauniešu audzināšanu un viņu tiesību aizsardzību.
2. Centra rajona BTAK turpināt pilnveidot sadarbību starp institūcijām bērņu tiesību aizsardzībā, iesaistot BTAK un skolu BTAK, kā arī bērņu vecākus konkrētu jautājumu risināšanā un sadarbības nodrošināšanā.
3. Uzsākt pētīt socializācijas jautājumus Centra rajonā.
4. Pilnveidot kvalifikācijas celšanu par bērņu tiesību aizsardzību sociālajiem pedagogiem Centra rajonā.

5. Patstāvīgs darbs ar klientiem, viņu sūdzībām, pastāvīgas pārbaudes viņu dzīvesvietās, juridiskas, psiholoģiskas, pedagoģiskas palīdzības sniegšana. Kontrole par iesniegtajām sūdzībām un to rezultativāte. Iepazīšanās ar tiesu materiāliem un piedalīšanās tiesu sēdēs.

Centra rajona BTAK priekšsēdētāja

Lūcija Bikovska

15. RBTAC PRIEKŠLIKUMI 2009. GADA DARBA UZLABOŠANAI

1. 2009.g. turpināt iesākto darbu par bērnu **audzināšanas jautājumiem**. Popularizēt konferences „Kvalitatīva audzināšana – galvenais nosacījums personības attīstībai” rekomendācijas.
2. Lai pilnveidotu audzināšanas darbu izglītības iestādēs, lielāku uzmanību veltīt bērnu **socializācijas procesam** (tā saturam, principiem, metodēm, organizācijas formām, dažādiem mikro, makro un mega faktoriem u.c.) Kopā ar LU pedagogijas un psiholoģijas fakultāti un Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamentu noorganizēt 2009. gada Starptautisku konferenci par socializācijas jautājumiem. Izstrādāt priekšlikumus darba uzlabošanai.
3. RBTAC turpināt pilnveidot sadarbību starp institūcijām bērnu tiesību aizsardzībā Rīgā – piesaistot rajonu (priekšpilsētu) BTAK un visu skolu BTAK, kā arī bērnu vecākus konkrētu jautājumu risināšanā un sadarbības nodrošināšanā. Turpināt kustību „Bērns palīdz bērnam, bērns aizsargā bērnu”.
4. Pilnveidot kontroles un uzraudzības sistēmu RBTAC (saturu, formas, metodes dokumentāciju) sekmēt mērķtiecīgu RBTAC darbinieku un citu speciālistu kvalifikācijas celšanu, organizējot darba pieredzes apmaiņu u.c. pasākumus. Sertifikātu iegūšana darba kvalitātes uzlabošanai bērnu tiesību aizsardzības jautājumos visiem RBTAC darbiniekiem.
5. Pastāvīgs darbs ar klientiem, kuri ierodas RBTAC – viņu sūdzībām, pastāvīgas pārbaudes viņu dzīves vietās, juridiskas, psiholoģiskas, pedagoģiskas palīdzības sniegšana, dažādu procesuālo dokumentu sagatavošana maznodrošinātām personām. Kontrole par iesniegtajām sūdzībām un to rezultativitāte. Iepazīšanās ar tiesu materiāliem un piedalīšanās tiesās.
6. RBTAC darbiniekiem turpināt pilnveidot datorzināšanas, turpināt analītiskās informācijas sistēmas sakārtošanu.
7. Metodisko materiālu izdošana par bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem skolām, pirmsskolas iestādēm, bērnu vecākiem u.c.